

Het huidige veilingwezen van België

Recente geschiedenis, marktstructuur en uitdagingen

Elisa Declercq

Masterproef aangeboden binnen de opleiding

Master in de Kunstwetenschappen

Promotor: prof. dr. Koenraad Brosens

Academiejaar 2023-2024

85 753 tekens

Abstract

De Belgische veilingmarkt groeit en trekt internationale spelers aan. Toch beperkt het wetenschappelijk onderzoek zich tot de vroegmoderne tijd, terwijl de recente geschiedenis, de financiële status en de huidige problematieken nauwelijks worden geanalyseerd. Deze masterthesis vult deze lacune met een stand van zaken bij 52 geselecteerde Belgische veilinghuizen. Informatie werd verzameld via gespecialiseerde wetenschappelijke artikels, artikels uit vakliteratuur en kranten, de digitale media van de veilinghuizen en persoonlijk contact met representatieve spelers uit de sector. In het onderzoek komt aan het licht dat de Belgische veilinghuizen veelal familiebedrijven zijn met een generalistisch aanbod om in te kunnen spelen op tendensen in de markt. Driekwart van de veilinghuizen is geconcentreerd in Brussel, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Antwerpen. In totaal zijn er elf internationale veilinghuizen gevestigd in België, waarvan er drie effectief veilen. De twee oudste veilinghuizen die vandaag actief zijn, bestaan reeds sinds de jaren 1930 en vanaf de jaren 1970 zijn er steeds nieuwe bijgekomen. Daarvan is 30 procent voortgekomen uit antiekzaken, antiquariaten of galerijen. De laatste jaren is de aangroei gestabiliseerd. De Belgische veilinghuizen zijn doorgaans klein, waarbij de 20 procent grootste bedrijven zo'n 5 à 10 personeelsleden in VTE tewerkstellen en een brutomarge rond 0,5 miljoen à 1 miljoen euro draaien. De opbrengst wordt gehaald uit een mediane 25 procent koperspremie en een vaste 15 procent verkoperspremie. Van de 12 online gebruikte biedplatformen worden er 2 populaire door quasi alle veilinghuizen benut. Gemiddeld organiseert een veilinghuis 6 veilingmomenten per jaar. De groeiende digitalisering vergroot het klantenbereik nationaal en internationaal en zorgt ervoor dat het takenpakket van het veilinghuis uitbreidt, waaronder de rol van kunsthandelaar. Door online prijzendatabanken neemt de transparantie van de veilingmarkt toe en worden er meer verzamelaars aangetrokken. Toch blijft de drempel tot de veilinghuizen nog hoog voor potentiële klanten. Daarom trachten veilinghuizen hun zichtbaarheid te vergroten via populaire media en de ondersteuning van de Koninklijke Kamer voor Veilingzalen, die ook waakt over de kwaliteit van de veilingsector.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	III
Bibliografie.....	V
Inleiding	1
1. Situering	5
1.1 De kunstmarkt	5
1.2 België in de globale kunstmarkt.....	8
1.3 Verspreiding van de veilinghuizen in België	11
2. Kenmerken	18
2.1 Aantrekkelijke kunstmarkt	18
2.2 Type veilingen.....	19
2.3 Aanbod en specialisatie	20
3. Recente geschiedenis.....	25
3.1 Eerste veilinghuizen in de twintigste eeuw	25
3.2 Huidige veilinghuizen	27
3.2.1 Voorafgaande handelsactiviteiten	30
3.2.2 Familiebedrijven van meerdere generaties.....	33
3.2.3 Fusies en samenwerkingen.....	37
4. Financiële analyse	38
4.1 Recordomzet in 2023	38
4.2 Bedrijfsgrootte.....	39
4.3 Commissies	43
4.4 Online biedplatformen.....	45
4.5 Veilingkalender	47

5.	Uitdagingen	49
5.1	Internationalisering.....	49
5.2	Digitalisering	52
6.	Imago en zichtbaarheid	56
6.1	Vrijheid van de veilingmeesters	56
6.2	Reputatie.....	57
6.3	Media-aandacht	58
	Conclusie.....	60
	Bijlagen	63
	Bijlage 1. Databank in Excel	63
	Bijlage 2. Vragenlijst	64
	Bijlage 3. Figuren.....	65
	Bijlage 4. Illustratie jaarrekening.....	69
	Bijlage 5. Gedetailleerde beschrijvingen van de veilinghuizen	71

Bibliografie

Werken

Boeken

IFORI, *Juridische leidraad voor de handel in kunst en antiek in België* (Story Publishers: Gent, 2022).

Artikels

Magazines

Bechet, Gilles. 'Eenmaal, andermaal ... verkocht!'. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, maart 2024.

Bechet, Gilles. 'Kunsthuis Lempertz: Henrik Hanstein blik vooruit'. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, februari 2024.

Bechet, Gilles. 'Niet verkocht, maar niet getreurd'. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, september 2022.

Bechet, Gilles. 'Veilingtrend: online only'. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, november 2023.

Bechet, Gilles. 'Zeg me waar je koopt en ik zeg je wat je betaalt'. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, maart 2023.

Bracke, Els. 'Watch out for Bonhams'. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, december 2022.

BRUZZ. 'Brussel magneet voor kunstgaleries'. BRUZZ, 18 november 2011. <https://www.bruzz.be/news/brussel-magneet-voor-kunstgaleries-2011-11-18>.

BRUZZ. 'Handelaars na circulatieplan: "Maken niet langer deel uit van het imago van Brussel"'. BRUZZ, 17 februari 2022. www.bruzz.be/mobiliteit/handelaars-na-circulatieplan-maken-niet-langer-deel-uit-van-het-imago-van-brussel-2022.

COLLECT Arts Antiques Auctions. ‘500x COLLECT!’. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, april 2020.

COLLECT Arts Antiques Auctions. ‘Ostantix, een nieuwkomer onder de Belgische veilinghuizen’. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, oktober 2023.

Crew, Sarah. ‘Going, going, gone: Brussels auction houses report record business amid Covid-enforced shift to online sales’. *The Bulletin*, 12 oktober 2021. <https://www.thebulletin.be/going-going-gone-brussels-auction-houses-report-record-business-amid-covid-enforced-shift-online>.

De Geest, Celine. ‘Hoe big data de kunstmarkt veranderd heeft’. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, september 2022.

Demeulemeester, Thijs. ‘Antiquair Rob Michiels opent eigen veilinghuis in Brugge’. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, februari 2015.

Demeulemeester, Thijs. ‘De bibliofilie is een confidentieel milieu’. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, maart 2015.

Demeulemeester, Thijs. ‘De Grande Bellezza’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, juni 2022.

Demeulemeester, Thijs. ‘Dorotheum’. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, oktober 2015.

Demeulemeester, Thijs. ‘Galerie Moderne’. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, mei 2017.

Demeulemeester, Thijs. ‘In Brussel is er weinig concurrentie’. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, november 2015.

Demeulemeester, Thijs. ‘Mijn antiquairkap heb ik over de haag gegooid’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, oktober 2020.

Demeulemeester, Thijs. ‘Veilingresultaten zijn onvoorspelbaar geworden’. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, september 2015.

Demeulemeester, Thijs. ‘Werken in de kunstwereld is de mooiste job die er is’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, december 2022.

Dosogne, Christophe. ‘Exclusif: Antenor Auction, une nouvelle salle de ventes à Bruxelles’. *Le Quotidien de l’Art*, 23 juli 2020. <https://www.lequotidiendelart.com/articles/18161-exclusif-antenor-auction-une-nouvelle-salle-de-ventes-%C3%A0-bruxelles.html>.

Elien Haentjens. ‘Op bezoek bij Brusselse veilinghuizen’. BRUZZ, 12 januari 2018. <https://www.bruzz.be/samenleving/op-bezoek-bij-brusselse-veilinghuizen-2018-01-12>.

Eric Vancoppenolle. 'Grootste Franse veilinghuis komt naar Brussel'. BRUZZ, 11 januari 2012. <https://www.bruzz.be/news/grootste-franse-veilinghuis-komt-naar-brussel-2012-01-11>.

Langouche, Liesbeth. 'Fusie The Romantic Agony en Henri Godts'. *COLLECT Arts Antiques Auctions*, januari 2017.

Le Journal des Arts. 'Cornette de Saint Cyr s'installe à Bruxelles en grande pompe...'. Le Journal des Arts, 3 oktober 2012, <https://www.lejournaldesarts.fr/marche/cornette-de-saint-cyr-sinstalle-bruxelles-en-grande-pompe-114951>.

Potard, Marie. 'En Belgique, le marché des ventes publiques prend de l'ampleur'. *Le Journal des Arts*, 9 februari 2024. <https://www.lejournaldesarts.fr/marche/en-belgique-le-marche-des-ventes-publiques-prend-de-lampleur-170703>.

Radermecker, Anne-Sophie, en Sybille du Roy de Blicquy. 'L'art et son marché'. *Dossiers du CRISP* 89, nr. 1 (2018): 13-150.

Trends. 'Met de hamer in de hand'. *Trends*, 29 mei 1997. <https://trends.knack.be/nieuws/met-de-hamer-in-de-hand/>.

Kranten

Bortolin, Claire. 'Expertise à Monsantic. Chronique d'une journée d'expertise organisée avec l'Immo du Soir. L'art et la table'. Le Soir, 25 maart 2004. www.lesoir.be/art/%252Fexpertise-a-monsantic-chronique-d-une-journee-d-experti_t-20040325-ZOP6JX.html.

De Krant van West-Vlaanderen. 'Ingrid is de enige vrouwelijke veilingmeester in België'. De Krant van West-Vlaanderen, 12 januari 2022. <https://kw.be/nieuws/samenleving/ingrid-is-de-enige-vrouwelijke-veilingmeester-in-belgie/>.

De Morgen. 'Het verdriet van België is 3,8 miljoen euro waard'. De Morgen, 10 mei 2003. <https://www.demorgen.be/nieuws/het-verdriet-van-belgie-is-3-8-miljoen-euro-waard~b422b575/>.

Eggerickx, Laure. 'A Bruxelles avec Maurice Lemercinier'. Le Soir, 20 oktober 2010. https://www.lesoir.be/art/a-bruxelles-avec-maurice-lemercinier_t-20101020-013QWW.html.

Eggerickx, Laure. 'Trois régions pour un paysdans un marché mondial'. Le Soir, 19 oktober 2017. <https://www.lesoir.be/120104/article/2017-10-19/trois-regions-pour-un-paysdans-un-marche-mondial>.

Franssen, Florence en Jan Claeys. 'Geschat op 500 euro, verkocht voor 3 miljoen: "Dit heb ik nog nooit meegemaakt"'. De Standaard, 30 mei 2024. https://www.standaard.be/cnt/dmf20240530_96216864.

Het Laatste Nieuws. ‘Hof ter Linden decor voor VIER-programma “Stukken van Mensen”’. Het Laatste Nieuws, 2 februari 2016. <https://www.hln.be/edegem/hof-ter-linden-decor-voor-vier-programma-stukken-van-mensen~a09d97e9/>.

Het Nieuwsblad. ‘Staf Coppens wacht op uw schatten’, Het Nieuwsblad, 1 september 2012. https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20120831_00278547.

Huon, Julie. ‘La vie en Rops : immersion dans la plus grande salle de ventes d’Europe’. Le Soir, 17 oktober 2023. www.lesoir.be/543979/article/2023-10-17/la-vie-en-rops-immersion-dans-la-plus-grande-salle-de-ventes-deurope.

Huon, Julie. ‘Salles de vente: le top de Rops’. Le Soir, 27 juni 2022. www.lesoir.be/451002/article/2022-06-27/salles-de-vente-le-top-de-rops.

L’avenir. ‘Redonner vie à des objets via des ventes publiques’. L’avenir, 8 december 2014. <https://www.lavenir.net/regions/huy-waremme/hannut/2014/12/08/redonner-vie-a-des-objets-via-des-ventes-publiques-GOWE4HGQL5AQBAN2U737LSWB2U/>.

Matthys, Cedric. “‘Een Chinese vaas van 39.400 euro... een dure paraplubak’: Peter (64) en zoon Natan (34), veilingmeesters uit “Eenmaal Andermaal”, klappen uit de biecht’. Het Laatste Nieuws, 25 maart 2023. <https://www.hln.be/gent/een-chinese-vaas-van-39-400-euro-een-dure-paraplubak-peter-64-en-zoon-natan-34-veilingmeesters-uit-eenmaal-andermaal-klappen-uit-de-biecht~a545e95b/>.

Spoelders, Filip. ‘Veilinghuis Jordaens viert 25-jarig bestaan’. HLN, 15 mei 2015. www.hln.be/mortsel/veilinghuis-jordaens-viert-25-jarig-bestaan~aa439163/.

The Brussels Times with Belga. ‘The global art market shifts online with strong gains in Asia’. The Brussels Times, 6 maart 2024. <https://www.brusselstimes.com/953756/the-global-art-market-shifts-online-with-strong-gains-in-asia>.

Vankerkhoven, Stefan. ‘Brugse kunsthandelaar Carlo Bonte opnieuw te zien in Stukken van Mensen op Play4’. De Krant van West-Vlaanderen, 4 februari 2022. <https://kw.be/nieuws/samenleving/brugse-kunsthandelaar-carlo-bonte-opnieuw-te-zien-in-stukken-van-mensen-op-play4/>.

Farcy, Philippe. ‘Beaux-Arts adjugés à la France’. La Libre, 25 april 2006. <https://www.lalibre.be/economie/entreprises-startup/2006/04/26/beaux-arts-adjuges-a-la-france-6FW5VPGZPVDXRD452TSPUVUI3E/>.

Onuitgegeven werken

D'hoore, Laura en Annick Schramme. 'Samenwerking tussen privéverzamelaars/private collectiebeherende instellingen en (semi-)publieke cultureelerfgoedinstellingen in Vlaanderen', 30 april 2022.

De Witte, Emma. 'De hedendaagse kunstmarkt post-Brexit: "Keep Calm and Carry On"?', Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2023.

Gacoms, Elise. 'Veilinghuis Bernaerts: een familiebedrijf in volle groei', Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2013.

Heyselbergs, Dolf. 'De Parijse veilingcatalogus als promotiemiddel in de periode 1750-1850', Onuitgegeven masterproef, Katholieke Universiteit Leuven, 2015.

Marsili, Lara. 'The art of engagement: De effectiviteit van verschillende contactmomenten met de klant voor de kernwerking van Veilinghuis Bernaerts', Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2021.

Verboven, Madiken. 'De prijszetting van beeldende kunst in het veilingwezen: Een analyse van schatting en hamerprijs op basis van kunstwerken geveild bij Veilinghuis Bernaerts', Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2012.

Vertongen, Anke. 'De invloed van de digitale wereld op de rol van de kunstexpert en zijn expertise: Casestudy Veilinghuis Bernaerts', Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2017.

Wasilewska, Julia. 'Marketingplan voor het Veilinghuis Bernaerts'. Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2011.

Internetadressen

1.75 Paris. 'THE TOP AUCTION HOUSES IN PARIS'. 1.75 Paris. Geraadpleegd 21 april 2024. <https://175paris.com/en/blog/the-top-auction-houses-in-paris/>.

68 Art auction. '68 Art auction - Présentation maison de vente - Ventes aux enchères'. 68 Art auction. Geraadpleegd 18 mei 2024. <http://www.68-art.com/presentation-etude>.

Amberes. 'GESCHIEDENIS'. Amberes. Geraadpleegd 2 mei 2024. <https://amberes.be/nl/geschiedenis>.

Artprice, 'The Belgian Top 10: 2017', Artprice, 1 september 2017, <https://www.artprice.com/artmarketinsight/the-belgian-top-10?from=search>.

Artprice. 'The paradoxes of the Belgian art market'. Artprice, 24 november 2023. <https://www.artprice.com/artmarketinsight/the-paradoxes-of-the-belgian-art-market?from=search>.

Arun Kakar. 'What's Happening in the Art Market This Fall?' Artsy, 21 augustus 2023. <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-happening-art-market-fall>.

Auctions in Belgium. 'Informatie'. Auctions in Belgium, geraadpleegd 23 mei 2024. <https://www.auctions-in-belgium.be/INFO-NL>.

Auctions in Belgium. 'Lijst met veilinghuizen per provincie'. Auctions in Belgium, 20 april 2024. www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.

Auctions in Belgium. 'Veilingmeesters'. Auctions in Belgium, 20 april 2024. www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=MEESTERS-NL.

Balanslezen. 'Brutomarge of toegevoegde waarde, wat moet je er mee?'. Balanslezen, geraadpleegd 29 mei 2024. <https://www.balanslezen.com/resultatenrekening/brutomarge-toegevoegde-waarde/>.

Balanslezen. 'Resultatenrekening lezen en begrijpen voor beginners'. Balanslezen. Geraadpleegd 29 mei 2024. <https://www.balanslezen.com/beginners/resultatenrekening-lezen-begrijpen/>.

Bernaerts Auctioneers. 'FAQ'. Bernaerts Auctioneers. Geraadpleegd 1 juni 2024. <https://www.bernaerts.eu/kopen-verkopen/faq/>.

Bernaerts, Peter. 'Peter Bernaerts'. LinkedIn. Geraadpleegd 1 juni 2024. <https://www.linkedin.com/in/peter-bernaerts-7353737/?originalSubdomain=be>.

Bonhams. 'About Us'. Bonhams. Geraadpleegd 16 mei 2024. https://www.bonhams.com/about_us/.

Book Auction Morel. 'ABOUT US'. Book Auction Morel. Geraadpleegd 28 april 2024. <https://www.book-auction-morel.com/en/about-us>.

Campo & Campo. 'Over ons'. Campo & Campo. Geraadpleegd 31 mei 2024. <https://www.campocampo.be/nl/over-ons>.

Cane, Hesper. 'The Art Basel and UBS Global Art Market Report 2024 - The Art Market Shows Its Resilience'. Widewalls, 24 maart 2024. <https://www.widewalls.ch/magazine/art-basel-ubs-global-market-report-2024>.

Carlo Bonte Auctions. 'Our story'. Carlo Bonte Auctions. Geraadpleegd 8 mei 2024. <https://www.carlobonte.be/timeline/>.

Consult, 'Piasa SA', Consult, geraadpleegd 3 mei 2024, <https://consult.cbso.nbb.be/consult-enterprise/0697893521>.

De Vuyst. 'Historiek'. De Vuyst. Geraadpleegd 28 mei 2024. <https://de-vuyst.com/nl/historiek>.

Debitoor. 'Omzet'. Debitoor. Geraadpleegd 29 mei 2024. <https://debitoor.nl/woordenboek/omzet>.

Drouot. 'Accueil'. Drouot. Geraadpleegd 22 april 2024. <https://drouot.com/fr>.

Drouot. 'For the New Year, Drouot Live and Drouot Online Will Merge to Become: DROUOT DIGITAL'. Geraadpleegd 16 mei 2024. <https://drouot.com/en/hotel-drouot/actualite/60240>.

DVC Auctions. 'Team'. DVC Auctions (blog). Geraadpleegd 17 mei 2024. <https://dvc.be/en/employees>.

Evelyne Morel de Westgaver. 'Evelyne Morel de Westgaver'. LinkedIn. Geraadpleegd 6 mei 2024. <https://www.linkedin.com/in/evelyne-morel-de-westgaver-30646420/?originalSubdomain=be>.

Expertise Collections. 'Accueil'. Expertise Collections. Geraadpleegd 1 mei 2024. <https://expertise-collections.be/>.

Flanders Auctions. 'Het verhaal achter Flanders Auctions'. Flanders Auctions. Geraadpleegd 30 april 2024. <https://www.flandersauctions.be/nl/over-ons/>.

Haynault. 'A propos'. Haynault. Geraadpleegd 1 mei 2024. <https://haynault.be/fr/a-propos>.

Hiroux, Dries. 'Belgische kunstveilingen boomen meer dan ooit: "Op de bank brengt je spaargeld toch niks op"', vrt nws, 27 april 2024, <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/04/24/veilinghuizen-omzet/>.

Interencheres, 'Interencheres, The No. 1 marketplace democratising auctions', Interencheres, geraadpleegd 16 mei 2024, <https://www.interencheres.com/en-US/informations/qui-sommes-nous.html>.

Invaluable. 'Online Auction House Directory: Art for Sale Online & Nearby'. Invaluable. Geraadpleegd 1 juni 2024. <https://www.invaluable.com/auction-house>.

Job Jansen. 'Een jaarrekening maken: zo pak je het aan!' mkb servicedesk, 14 april 2023. <https://www.mkbservicedesk.nl/administratie/begroten/wat-is-een-jaarrekening>.

Kunstwerkt. 'Het volgrecht'. Kunstwerkt. Geraadpleegd 17 mei 2024.
<https://www.kunstwerkt.be/nl/advies/het-volgrecht>.

Lempertz. 'Our History'. Geraadpleegd 16 mei 2024.
<https://www.lempertz.com/en/history.html>.

Les Ventes Damien Voglaire. 'Présentation'. Les Ventes Damien Voglaire. Geraadpleegd 28 april 2024. <https://www.voglaire.com/presentation>.

Loeckx. 'Veilinghuis Loeckx in Gent'. Loeckx. Geraadpleegd 28 april 2024.
<https://www.kunstveiling-antiekveiling-loeckx.be/>.

Lugt, Frits. 'Galerie Georges Giroux'. Les Marques de Collections de Dessins & d'Estampes, december 2011. <https://www.marquesdecollections.fr/FtDetail/a4aa5098-5747-d641-ab2d-41ec546fd9d9>.

Michiels, Rob. 'Rob Michiels'. LinkedIn. Geraadpleegd 1 mei 2024.
<https://www.linkedin.com/in/michielsrob/?originalSubdomain=be>.

Millon. 'Millon Belgium'. Millon. Geraadpleegd 21 april 2024.
<https://www.millon.com/en/about/our-rooms-of-sale/millon-belgium>.

Native Auctions. 'Over Native Auctions'. Facebook. Geraadpleegd 30 april 2024.
https://www.facebook.com/nativeauctionsbrussels/about_details.

Paszukiewicz, Nicolas. 'Nicolas Paszukiewicz'. LinkedIn. Geraadpleegd 30 april 2024.
<https://www.linkedin.com/in/nicolas-paszukiewicz-69404933/?originalSubdomain=be>.

PIASA, 'PIASA TO SELL AT PATINOIRE ROYALE IN BRUSSELS', PIASA, geraadpleegd 22 april 2024, <https://www.piasa.fr/en/presses/presse-piasa-patinoire-bruxelles>.

Robertson, Iain. 'Iain Robertson'. LinkedIn. Geraadpleegd 2 juni 2024.
<https://www.linkedin.com/in/iain-robertson-a760298b/?originalSubdomain=uk>.

Soudant, Valery. 'Presentation'. MJV Soudant. Geraadpleegd 20 april 2024.
www.mjvsoudant.be/en/presentation.

The Museum of Modern Art. 'René Magritte'. The Museum of Modern Art. Geraadpleegd 31 mei 2024. <https://www.moma.org/artists/3692>.

Van Dale NEDERLAND. 'Gratis woordenboek'. Text. Geraadpleegd 28 mei 2024.
<https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/antiquariaat>.

Van De Wiele Auctions. 'Over ons'. Van De Wiele Auctions. Geraadpleegd 28 mei 2024.
https://www.vdw-auctions.com/nl/over_ons/16.

van Nieuwenhove, Henk. 'Campo & Campo & Campo'. Knack Trends, 30 januari 1997. <https://trends.knack.be/nieuws/campo-campo-campo/>.

Verso. 'VTE'. Verso. Geraadpleegd 29 mei 2024. verso-net.be/cijfers/arbeidsmarkt/medewerkers/vte.

VIJFtv. "'Schatten op Zolder' nieuw bij VIJFtv". TVvisie, 1 september 2008. https://tvvisie.be/inhoud/belgie/schatten-op-zolder-nieuw-bij-vijftv_24672/.

VLAIO. 'Kmo-portefeuille'. VLAIO. Geraadpleegd 21 mei 2024. <https://www.vlaio.be/nl/subsidies-financiering/kmo-portefeuille/voorwaarden-voor-subsidie-de-kmo-portefeuille/de-europese>.

Vyvey, Kenneth en Glenn Vyvey. 'About us'. Ostantix Auctions. Geraadpleegd 1 mei 2024. <https://ostantix-auctions.com/about-us/>.

Persoonlijke communicatie

Marc Van Hoof, persoonlijke communicatie (mail), 29 april 2024.

Glenn Vyvey, persoonlijke communicatie (telefonisch gesprek), 1 mei 2024.

Arno Sanctorum, persoonlijke communicatie (vragenlijst Google Forms), 29 april 2024.

Isabelle Cocquyt, persoonlijke communicatie (gesprek), 22 mei 2024.

Tim De Doncker, persoonlijke communicatie (mail), 4 april 2024.

Ingrid Rauwend, persoonlijke communicatie (telefonisch gesprek), 21 maart 2024.

Johan Debaveye, persoonlijke communicatie (mail), 29 april 2024.

Peter Bernaerts, persoonlijke communicatie (gesprek), 6 maart 2024.

Dankwoord

Het tot stand komen van deze masterthesis was niet mogelijk geweest zonder de hulp van tal van personen. Allereerst wil ik mijn promotor professor Koenraad Brosens bedanken voor zijn enthousiasme, zijn begeleiding en waardevol advies doorheen het onderzoeksproces. Ook waardeer ik de aanbevelingen van mijn lector, professor Katlijne Van der Stighelen. Daarnaast dank ik mijn stage-instelling, Veilinghuis Bernaerts, om mij te doen kennismaken met de veilingsector. In het bijzonder gaat mijn dank uit naar Peter Bernaerts. Zonder hem was ik mij niet bewust van de versnippering van de documentatie over het Belgische veilinglandschap, wat uiteindelijk de probleemstelling is geworden van deze thesis. Verder bedank ik het team van COLLECT Arts Antiques Auctions om hun archief ter beschikking te stellen en tijd vrij te maken voor mijn vragen. Ook Isabelle Cocquyt van het secretariaat van de Koninklijke Kamer van Veilingzalen heeft mij meer inzicht gegeven in de uitdagingen van het Belgisch veilingwezen. Niet te vergeten, zou ik ook graag alle veilinghuizen willen bedanken die hebben deelgenomen aan het onderzoek. Via deze weg bedank ik ook mijn ouders en vrienden voor hun voortdurende steun.

Inleiding

Probleemstelling

België staat bekend om zijn kunstverzamelaars en -kenners en heeft een overvloed aan veilinghuizen voor kunst, antiek en zeldzame boeken. De laatste jaren stijgen de verkoopcijfers en komen er steeds meer veilinghuizen bij.¹ Desondanks blijft de veilingsector onderbelicht binnen de wetenschappelijke literatuur. Het historisch-economisch onderzoek naar de Belgische veilingmarkt heeft zich tot nu toe voornamelijk gericht op de vroegmoderne tijd tot de Eerste Wereldoorlog.² Er ontbreekt echter een grondige analyse van zowel de recente geschiedenis als de huidige situatie. Bovendien is de financiële positie van de Belgische veilingmarkt slechts beperkt beschreven. In jaarlijkse rapporten over de mondiale kunstmarkt wordt de Belgische veilingmarkt zelden genoemd.³ Daarnaast wordt deze probleemstelling ook vanuit de veilingsector zelf naar voren gebracht. Peter Bernaerts, veilingmeester bij het Antwerpse veilinghuis Bernaerts, wees erop dat veilingmeesters moeite hebben om een duidelijk overzicht van de veilingmarkt te behouden.⁴ Daarnaast heerst er onder potentiële klanten ook onwetendheid, wat de drempel verhoogt en wantrouwen in de hand werkt.⁵

---

¹ Marie Potard, 'En Belgique, le marché des ventes publiques prend de l'ampleur', *Le Journal des Arts*, 9 februari 2024, <https://www.lejournaldesarts.fr/marche/en-belgique-le-marche-des-ventes-publiques-prend-de-lampleur-170703>.

Laura D'hoore en Annick Schramme, 'Samenwerking tussen privéverzamelaars/private collectiebeherende instellingen en (semi-)publieke cultureelerfgoedinstellingen in Vlaanderen', 30 april 2022: 52.

² Enkele wetenschappelijke artikels over de geschiedenis van de Belgische kunstmarkt:

Anneleen Arnout, 'The address of art or the art of address. Location patterns and evolutions on the scene of the Brussels retail trade of art and antiques (1830-1914)', *Tijdschrift voor sociale en economische geschiedenis*, Vol. 9, 1 (2012): 30-56.

Dries Lyna, 'The birth of the modern auction. Specialisation and commercialisation of public sales in eighteenth century Antwerp', *Tijdschrift voor sociale en economische geschiedenis*, Vol. 5, 4 (2008): 87-106.

Neil De Marchi, Hans Van Miegroet, Matthew Raiff, 'Dealer-Dealer pricing in the mid seventeenth-century Antwerp to Paris art trade', *Art Markets in Europe, 1400-1800* (2016): 113-130.

³ Anne-Sophie Radermecker en Sybille du Roy de Blicquy, 'L'art et son marché', *Dossiers du CRISP* 89, nr. 1 (2018): 45-46.

⁴ Peter Bernaerts, persoonlijke communicatie (gesprek), 6 maart 2024.

⁵ Thijs Demeulemeester, 'Veilingresultaten zijn onvoorspelbaar geworden', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, september 2015.

Doelstelling

Aangezien de documentatie over het Belgisch veilingwezen erg versnipperd is, biedt deze masterthesis voor het eerst een breed wetenschappelijk onderzoek. Dit onderzoek creëert een overzicht van de huidige financiële situatie en de recente geschiedenis van de veilingmarkt in België. Door deze lacune in de wetenschappelijke literatuur aan te pakken, beoogt de thesis het veilinglandschap toegankelijker te maken en een basis te bieden voor verder wetenschappelijk onderzoek.

Opbouw

In het eerste deel van deze masterthesis wordt het Belgische veilingwezen gesitueerd. De veilinghuizen verkopen net als andere kunsthandelaren op de kunstmarkt. Daarom wordt eerst het concept van de kunstmarkt toegelicht en de werking van een veilinghuis. Daarna wordt België geplaatst in de globale kunstmarkt en wordt de verspreiding van de veilinghuizen in België bekeken. Hoeveel veilinghuizen telt België ongeveer en waar zijn deze gesitueerd? Het tweede hoofdstuk bekijkt de kenmerken van het Belgische veilingwezen zelf. Er wordt gekeken welke factoren België aantrekkelijk maken op de kunstmarkt, welke type veilingen er georganiseerd worden en welke kunstobjecten er wordt aangeboden. In het volgende hoofdstuk wordt er naar de recente geschiedenis gekeken van de veilinghuizen. Kort komen de eerste veilinghuizen uit de twintigste eeuw aan bod die het huidige veilinglandschap mee gevormd hebben. Daarna wordt er gekeken naar het ontstaan van de huidige veilinghuizen en worden de familiebedrijven onder de loep genomen. Wie runt de veilinghuizen? Wat is hun geschiedenis en hun toekomstvisie? In de thesis worden de meeste veilinghuizen kort voorgesteld. Voor een gedetailleerde beschrijving van alle veilinghuizen die zijn onderzocht, wordt verwezen naar Bijlage 5. Hiertoe behoren de 52 geselecteerde veilinghuizen, de besproken veilinghuizen uit de twintigste eeuw en de internationale veilinghuizen met een vertegenwoordigingskantoor.

In het vierde deel van deze thesis worden de veilinghuizen benaderd vanuit een economisch perspectief. In 2023 behaalde de Belgische veilingmarkt een recordomzet, wat aanleiding gaf tot een onderzoek naar de bedrijven die hier het meest aan hebben bijgedragen. De grootte van de veilinghuizen wordt geanalyseerd aan de hand van de brutomarges, de brutowinst en het aantal werknemers in voltijdse equivalenten. Daarnaast wordt onderzocht hoeveel commissie er doorgaans wordt aangerekend en welke online biedplatformen het meest voorkomen. Als

laatste wordt een algemene veilingkalender opgesteld, die aangeeft hoeveel veilingen er jaarlijks plaatsvinden bij elk veilinghuis en in welke maanden deze veilingen doorgaan. In hoofdstuk vijf wordt er gekeken naar de problematieken die er de voorbije jaren spelen in de veilingsector en hoe de veilinghuizen daarmee omgaan. De twee grootste uitdagingen zijn de internationalisering en de digitalisering van het globale veilingwezen. Hier komen de verschillende onderdelen samen die eerder in de thesis werden besproken. Er worden vragen gesteld als: ‘Hoe proberen lokale en nationale veilinghuizen hun plaats op te eisen in Europa, waar de internationale veilinghuizen steeds meer plaats innemen?’ en ‘Op welke manieren is de dynamiek in het veilinghuis veranderd door het internet?’.

In het laatste hoofdstuk wordt er gereflecteerd over de oorzaak van de probleemstelling: het imago en de zichtbaarheid van de Belgische veilinghuizen. Hoe zetten de Belgische veilinghuizen zichzelf in de markt? Wie zijn de klanten en hoe proberen veilinghuizen hen te bereiken? Er wordt gesproken over de vrijheid van de veilingmeesters in België, de reputatie van de veilinghuizen en de verschillende media die de drempelvrees voor potentiële klanten kunnen aanpakken.

Methodologie

Voor deze masterthesis werd er zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek uitgevoerd. Voor het kwalitatief onderzoek werd vertrokken vanuit ‘L’art et son marché’, een publicatie van het wetenschappelijke tijdschrift CRISP.⁶ Hier worden de verschillende tussenpersonen in de Belgische kunsthandel voorgesteld. Bovendien zijn er reeds enkele boeiende masterthesissen geschreven over de kunstmarkt bij de opleiding cultuurmanagement van de Universiteit van Antwerpen. Hierbij zijn zaken onderzocht als de hedendaagse kunstmarkt post-Brexit of de invloed van de digitale wereld op de rol van de kunstexpert. Deze masterthesissen focusten elks op bepaalde aspecten van de kunstmarkt, die het overzicht van deze masterthesis konden aanvullen. Om de financiële situatie te schetsen van het Belgisch veilingwezen werd er ook kwantitatief onderzoek gedaan. In de eerste plaats werd er beroep gedaan op de jaarrekeningen die neergelegd zijn bij de Nationale Bank van België en de verkoopsvoorwaarden van de veilinghuizen. Daarnaast werden de veilingagenda’s van de verschillende veilinghuizen

---

⁶ Anne-Sophie Radermecker en Sybille du Roy de Blicquy, ‘L’art et son marché’, *Dossiers du CRISP* 89, nr. 1 (2018).

nagekeken, zowel op hun eigen websites als op het online biedplatform Invaluable. Ook werd er gekeken naar economische nieuwsfeiten en rapporten op platformen als Artprice.

Aangezien er nog maar weinig wetenschappelijk onderzoek over het recente Belgische veilingwezen is gedaan, wordt dit onderzoek grotendeels gebaseerd op niet-wetenschappelijke bronnen. Het kritisch evalueren en integreren van deze bronnen is van cruciaal belang om een betrouwbaar beeld te bewaren. Aangezien er voortdurend nieuwe veilinghuizen bijkomen en oude verdwijnen, is de informatie snel onvolledig of verouderd. De meest actuele informatie over de Belgische veilinghuizen is te vinden op hun eigen websites, op hun sociale media en in de veilingcatalogi. Voor deze thesis werd ook gebruik gemaakt van de website van de Koninklijke Kamer van Veilingzalen, waarin een groot aantal van de Belgische veilinghuizen verenigd zijn. Om deze thesis theoretisch te ondersteunen, werd ook vakliteratuur geraadpleegd zoals COLLECT Arts Antiques Auctions en Le Journal des Arts. Dit magazine biedt een zicht op de actualiteit in de kunst- en antiekwereld sinds 1971.⁷ Hieruit werden artikels gebruikt over de veilingmarkt en interviews met veilingmeesters. Daarnaast werd er ook informatie uit nieuwsberichten gehaald van dagbladen zoals Le Soir, La Libre, Het Nieuwsblad en Het Laatste Nieuws en nieuwszenders zoals VRT en BRUZZ.

De informatie die op deze kanalen ontbrak over bepaalde veilinghuizen, werd via vragenlijsten en telefonische gesprekken opgevraagd bij de veilinghuizen zelf. Voor elk veilinghuis ontbrak er andere informatie, dus werd er telkens een gepersonaliseerde vragenlijst opgesteld. Het basisstramien van de vragenlijst is te vinden in Bijlage 2. Alle informatie werd samengebracht tot een database in Excel. Deze is te raadplegen in Bijlage 1. In deze thesis wordt gewerkt met figuren die deze data duidelijk visualiseren.

Selectiecriteria voor veilinghuizen

Voor dit overzicht werden de kunstveilinghuizen geselecteerd op basis van enkele criteria. Ten eerste moet het gaan over een vrijwillige openbare verkoop. Dat is de meest voorkomende soort van openbare verkoop, wat de wereld kent als de veiling. In tegenstelling tot de gerechtelijke openbare verkoop is er geen wettelijk kader en geldt het recht van hoger bod. De koper heeft

---

⁷ COLLECT Arts Antiques Auctions '500x COLLECT!', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, april 2020, 9.

steeds het laatste woord en kan dus kiezen om in te gaan op een hoger bod.⁸ Veilinghuizen van gerechtsdeurwaarders staan in voor gerechtelijke openbare verkoop en worden dus niet opgenomen in deze thesis. Daarnaast worden slechts de veilinghuizen opgenomen met focus op beeldende kunsten. Veilinghuizen voor boeken en prenten worden meegerekend, met uitsluiting van huizen die uitsluitend focussen op verzamelgebieden zoals munten, stempels, postzegels, postkaarten, wijn, diamanten. Daarnaast moet het veilinghuis een vestiging hebben, en kan het niet volledig online gestuurd worden. Kunst en antiek moeten aangeboden worden met een live publiek, dat de optie heeft om ook online te volgen, telefonisch of via schriftelijk bod.⁹ Ook de vertegenwoordigingskantoren van buitenlandse veilinghuizen worden niet meegerekend. Veilingen van pandjeshuizen zoals de Berg van Barmhartigheid in Brussel worden ook buiten beschouwing gelaten. Het West-Vlaamse CR-Art Auctions dat in 2023 zijn eerste veiling organiseerde, wenste niet deel te nemen aan het onderzoek en wordt verder niet behandeld. Brussels Arts Auctions en Het Pand zijn twee veilinghuizen die momenteel hun activiteiten afbouwen. Om die reden ontbreken er vaak gegevens en kunnen zij niet altijd worden opgenomen in de studie.

1. Situering

1.1 De kunstmarkt

Tooncircuit en marktcircuit

Binnen de beeldende kunstensector zijn er twee circuits te onderscheiden, het tooncircuit en het marktcircuit. In tegenstelling tot het tooncircuit, waar musea deel van uitmaken, draait het bij het marktcircuit voornamelijk om de verkoop van het kunstwerk. Kunstwerken kunnen door de kunstenaar of eigenaar rechtstreeks verkocht worden aan de klant, maar in de meeste gevallen

---

⁸ IFORI, *Juridische leidraad voor de handel in kunst en antiek in België* (Story Publishers: Gent, 2022), 48-50.

⁹ Enkel veilinghuis Rops in Namen organiseert veilingen zonder live publiek en wordt wel besproken. Recent is het veilinghuis overgeschakeld naar volledig online veilingen omdat het aanbod te groot werd.

Uit :Julie Huon, 'La vie en Rops : immersion dans la plus grande salle de ventes d'Europe', *Le Soir*, 17 oktober 2023, www.lesoir.be/543979/article/2023-10-17/la-vie-en-rops-immersion-dans-la-plus-grande-salle-de-ventes-deurope.

wordt gebruikgemaakt van tussenhandelaren. Dit zijn kunst- en antiekhandelaren, kunstbeurzen, galerijen en veilinghuizen. Zij vormen de verbinding tussen vraag en aanbod en functioneren elks op hun eigen manier. Veilinghuizen zorgen wereldwijd voor 49 procent van de omzet in kunst en antiek en de handelaren voor 51 procent.¹⁰

Primaire en secundaire markt

Het marktcircuit kan worden onderverdeeld in twee deelmarkten. Ten eerste is er de primaire markt, waar werken voor het eerst verkocht worden nadat ze door de kunstenaar zijn gemaakt. Dit kan rechtstreeks vanuit het atelier van de kunstenaar zijn, via een galerij of op een kunstbeurs. Ten tweede is er de secundaire markt, waar werken opnieuw te koop worden aangeboden op de markt. Dit gebeurt meestal via lokale of internationale veilinghuizen of kunsthandelaars. Op de secundaire markt zijn er ook antiquairs die kunst en antiek onderzoeken en verkopen. Zij kunnen hun kennis delen met klanten. Daarnaast zijn er brocanteurs die zonder specifieke expertise tweedehands voorwerpen van rommelmarkten of garageverkoop verzamelen en ze verkopen in hun winkel. De secundaire markt voor kunst en antiek is aanzienlijk groter dan de primaire. De prijzen zijn er voorspelbaarder aangezien er reeds voldoende informatie is over de kunstenaar en zijn werk. Aan de andere kant liggen de prijzen er hoger. Het is op de secundaire kunstmarkt dat de waarde van de belangrijkste werken in de kunstgeschiedenis worden bepaald, voornamelijk door de internationale veilinghuizen.¹¹

Werking veilinghuizen

In deze thesis worden enkel veilingen opgenomen voor vrijwillige openbare verkoop. Een veiling wordt slechts openbaar genoemd als het publiekelijk wordt aangekondigd en het toegankelijk is voor iedereen. Veilinghuizen zijn in essentie dienstverlenende bedrijven die voortdurend de markt voorzien van kunstwerken en het contact tussen verkopers en kopers vergemakkelijken. Ze worden benaderd door zogenaamde inbrengers, die graag een specifiek object of zelfs een hele inboedel laten taxeren en verkopen. Nadat een kunstobject wordt

---

¹⁰ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018: 45-46.;

Emma De Witte, 'De hedendaagse kunstmarkt post-Brexit: "Keep Calm and Carry On"?', Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2023, 13-14.;

Julia Wasilewska, 'Marketingplan voor het Veilinghuis Bernaerts', Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2011, 15-16.

¹¹ De Witte, 2023, 13-14, 15-17.;

Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 45 – 46.

binnengebracht, worden de hoogste en laagste schattingen vastgesteld, ook prijsklasse genoemd. De experts dragen een grote verantwoordelijkheid. Als hun schattingen niet overeenkomen met de gangbare marktprijzen, zullen ze uiteindelijk door de mand vallen. Het draait dus niet zozeer om de hoogte van de schatting, maar om de nauwkeurigheid ervan. Idealiter ligt de uiteindelijke hamerprijs, of toewijzingsprijs, net boven of onder de geschatte prijsklasse. De kopers, zowel particulieren als handelaars, moeten kunnen vertrouwen op de expertise van de organisatie.¹²

De werken die op veiling worden aangeboden, worden ook loten of kavels genoemd. Bij veilinghuis Bernaerts bijvoorbeeld passeren er tijdens een veiling gemiddeld 60 à 70 loten per uur.¹³ Per veiling worden alle loten in de veilingcatalogus genoteerd met hun schatting en een korte beschrijving. Veilingcatalogi laten de klanten kennis maken met de kunstobjecten en de verkoopvoorwaarden van het veilinghuis. Ze vergemakkelijken ook de archivering van veilingen en het opsporen van werken en trends op de markt. Het is ook een handig hulpmiddel voor het publiek tijdens de veiling. Daarnaast kunnen potentiële kopers de loten bezichtigen op de kijkdagen. Op deze dagen worden de werken tentoongesteld die later op veiling worden aangeboden. Voor even ziet het veilinghuis er dan uit als een galerij.¹⁴

Tijdens de veiling kan er geboden worden op vier manieren: in de zaal, telefonisch met een tussenpersoon in de zaal, online of via schriftelijke biedingen. De vrijwillige openbare verkoop gebeurt bij opbod. Het Engelse woord voor veiling is ‘auction’, wat afstamt van het Latijnse ‘augere’, wat vermeerderen betekent. De veiling begint met een startbod. Telkens wanneer een nieuwe bidder een bod uitbrengt, stijgt de prijs van een kunstwerk. Het opbieden gaat door tot op het moment dat er slechts één bidder overblijft met het hoogste bod. Dan wordt het kunstwerk

---

¹² Lara Marsili, ‘The art of engagement: De effectiviteit van verschillende contactmomenten met de klant voor de kernwerking van Veilinghuis Bernaerts’, Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2021, 3-4.

Madiken Verboven, ‘De prijszetting van beeldende kunst in het veilingwezen: Een analyse van schatting en hamerprijs op basis van kunstwerken geveild bij Veilinghuis Bernaerts’, Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2012, 10.

Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 62-63, 72.

Wasilewska, 2011, 57.

¹³ Bernaerts Auctioneers, ‘FAQ’, Bernaerts Auctioneers, geraadpleegd 1 juni 2024, <https://www.bernaerts.eu/kopen-verkopen/faq/>.

¹⁴ Marsili, 2021, 3-4.;

Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 72.;

Wasilewska, 2011, 57.

‘afgehamerd’. De prijs waaraan het kunstwerk wordt toegewezen aan de laatste bidder is de ‘hamerprijs’.¹⁵ Hier komen nog kosten bij, wat wordt besproken in hoofdstuk ‘4.3 Commissies.’

Voorafgaand aan de veiling, bepaalt de verkoper een minimumprijs waarvoor hij zijn object wil zien verkocht worden. De minimumprijs wordt nooit openbaar bekendgemaakt en als geen enkel bod deze prijs haalt, blijft het kunstwerk onverkocht. Er heerst wel een ongeschreven regel waarbij de reserveprijs vaak wordt gelijkgesteld met de laagste prijsschatting.¹⁶ Wat er met onverkochte stukken gebeurt, hangt van het veilinghuis af en de wens van de verkoper. Ze kunnen in een aftersale verkocht worden, een tweede keer op veiling gebracht worden of, indien mogelijk, terugbezorgd worden aan de eigenaar.¹⁷ Wanneer een kunstwerk meermaals onverkocht blijft, wordt de marktwaarde er negatief door beïnvloed.¹⁸

1.2 België in de globale kunstmarkt

In dit hoofdstuk wordt de Belgische kunstmarkt gekaderd binnen de globale kunstmarkt. Eerst wordt de globale kunstmarkt kort ingeleid. Het veilingwezen is geen constant gegeven en is doorheen de geschiedenis sterk geëvolueerd. Daarna wordt er bekeken wat de Belgische kunstmarkt betekent op wereldschaal. Wereldwijd zijn er volgens Artprice zo’n 6300 veilinghuizen voor kunst en antiek.¹⁹ Volgens Invaluable, ’s werelds grootste online biedplatform, zijn dat er in België ongeveer 90.²⁰

Globale kunstmarkt

De centra van de kunsthandel zijn door de eeuwen heen verschoven. Vanaf het begin van de achttiende eeuw verspreidden veilinghuizen zich over Europa. Parijs was destijds het epicentrum van de high-end veilingmarkt, terwijl de kunst werd aangevoerd vanuit Italië. In de tweede helft van de achttiende eeuw ontstonden de eerste grote Britse veilinghuizen, waaronder

---

¹⁵ De Witte, 2023, 15-17.;
Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 72-73.;
Verboven, 2012, 10.

¹⁶ De Witte, 2023, 15-17.

¹⁷ Gilles Bechet, ‘Niet verkocht, maar niet getreurd’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, september 2022: 40-43.

¹⁸ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 71-73.

¹⁹ Chiara Deleersnijder, ‘Digitale transformatie en e-commerce binnen de kunstmarkt’ (Universiteit Antwerpen, 2021): 6.

²⁰ Invaluable, ‘Online Auction House Directory: Art for Sale Online & Nearby’, Invaluable, geraadpleegd 1 juni 2024, <https://www.invaluable.com/auction-house>.

Christie's en Sotheby's. Mede door de woelige omstandigheden van de Franse revolutie rond 1800, nam Londen de leidende marktpositie over van Parijs. Na 1850 herwon Parijs echter zijn status als handelsmetropool met de oprichting van Hôtel Drouot. Na de Tweede Wereldoorlog kwam Londen weer naar voren als het nieuwe centrum van de kunsthandel, samen met New York. Aan het begin van de twintigste eeuw domineerde de Amerikaanse koper de markt terwijl Europa over de kunst beschikte.²¹

Oorspronkelijk was het veilinghuis slechts een schakel tussen de verkoper van een kunstwerk en een klein aantal gespecialiseerde handelaars. Zij profiteerden ervan om kunst tegen een relatief lage prijs aan te kopen en deze vervolgens met aanzienlijke winst door te verkopen aan verzamelaars. Sinds de tweede helft van de twintigste eeuw openden Rusland, China en India hun markten, wat zorgde voor meer potentiële kopers over de hele wereld. Door de globalisatie breidden de veilinghuizen hun activiteiten uit met internationale kantoren en transformeerden ze tot grote winstgevende ondernemingen. Vanaf de jaren zestig werd het ook voor particulieren mogelijk om kunst bij een veilinghuis te kopen. De internationale kunsthandel floreerde en kunst werd gepromoot als een middel om de gevolgen van toenemende inflatie te bestrijden. Veilinghuizen moesten zich, om relevant te blijven in deze competitieve sector, profileren bij het grote publiek.²²

Belgische kunstmarkt binnen globale kunstmarkt

Figuur 1.1 toont de verdeling van het globale marktaandeel in 2023 per land volgens Artprice. Hier wordt de verkoopwaarde getoond, de omzet die gegenereerd wordt door de verkoop. Er kan een onderscheid gemaakt worden met het verkoopvolume, wat het aantal transacties bij de verkoop weergeeft. De wereldwijde kunstmarkt wordt gedomineerd door slechts drie landen: de VS, China en het VK. In 2023 vertegenwoordigden ze samen 74 procent van de globale veilingomzet. Vooral in de steden New York, Hongkong en Londen worden er recordprijzen

---

²¹ Deleersnijder, 2021, 7-8.;

Dolf Heyselbergs, 'De Parijse veilingcatalogus als promotiemiddel in de periode 1750-1850', Onuitgegeven masterproef, Katholieke Universiteit Leuven, 2015, 1-2, 12.;

Verboven, 2012, 28-30.

²² Anke Vertongen, 'De invloed van de digitale wereld op de rol van de kunstexpert en zijn expertise: Casestudy Veilinghuis Bernaerts', Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2017, 57.;

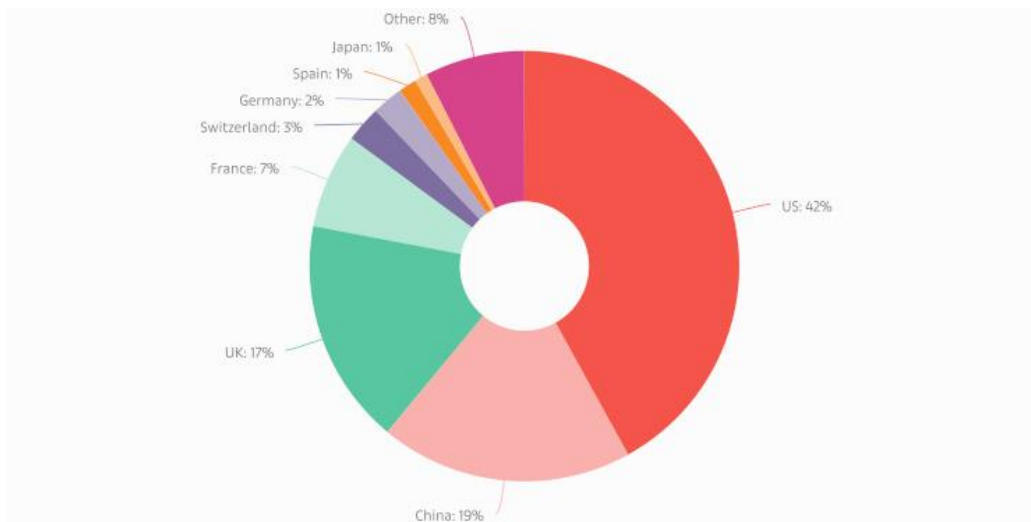
Deleersnijder, 2021, 7-8.;

Marsili, 2021, 3-4.;

Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 62.;

Verboven, 2012, 28-30.

gevestigd. Frankrijk staat op de vierde plaats van de wereld en daarna volgen Zwitserland, Duitsland, Spanje en Japan. België is opgenomen in de categorie 'andere landen', die slechts 8 procent van de waarde van de globale markt vertegenwoordigt.²³ Uit een studie van Artprice uit 2023, waarbij de landen werden gerangschikt op basis van hun opbrengst in kunst- en antiekveilingen, eindigde België op de veertiende plaats van de wereld.²⁴

Figuur 1.1. Globale marktaandeel van de kunstmarkt in 2023

Bron: Hesper Cane, 'The Art Basel and UBS Global Art Market Report 2024 - The Art Market Shows Its Resilience', Widewalls, 24 maart 2024, <https://www.widewalls.ch/magazine/art-basel-ubs-global-market-report-2024>.

In de veilingsector zijn er verschillende structuren waar te nemen met een andere schaal en specialisatie. Zo komen er kunstwerken van verschillende waarde in het openbare veilingcircuit terecht. Er kan een classificatie gemaakt worden volgens het model van dr. Iain Robertson, hoofd van Art Business Studies bij Sotheby's Institute of Art.²⁵ Hier worden de grootste internationale veilinghuizen, zoals Sotheby's en Christie's, voorgesteld als alfabedrijven. Daarnaast zijn er de bètaveilinghuizen, de kleinere internationale veilinghuizen die dezelfde markten bedienen, voorlopig nog op een lager niveau. Dit zijn bijvoorbeeld Phillips, Bonhams, Lempertz, Dorotheum, Artcurial en Tajan. De veilinghuizen op het nationale niveau worden gammabedrijven genoemd. Verder zijn er nog deltaveilinghuizen met een regionale of lokale aanwezigheid.²⁶

²³ De Witte, 2023, 33.

²⁴ Marie Potard, 2024.

²⁵ Iain Robertson, 'Iain Robertson', LinkedIn, geraadpleegd 2 juni 2024, <https://www.linkedin.com/in/iain-robertson-a760298b/?originalSubdomain=uk>.

²⁶ De Witte, 2023, 47.;

De Belgische kunstmarkt is weinig vertegenwoordigd. In jaarverslagen over de kunstmarkt, zoals van Artprice of Arts Economics, wordt de openbare veilingmarkt in België zelden vermeld. Desondanks zijn er in België, volgens de selectiecriteria van deze thesis, ongeveer 52 veilinghuizen actief. Volgens het online biedplatform Invaluable zijn er in België ongeveer 90 veilinghuizen actief, maar hier wordt er geen selectie gemaakt in het type veilingen of de soort objecten die aangeboden worden. Na grondig nazicht blijkt deze lijst ook verouderd te zijn en onvolledig. Onderzoek naar de 52 geselecteerde veilinghuizen toont aan dat er voornamelijk gamma- en deltabedrijven zijn, met respectievelijk een nationale of lokale aanwezigheid. In Brussel en Antwerpen zijn er daarnaast ook enkele multinationals actief van de bètaklasse. De meeste daarvan hebben enkel kantoren, maar veilen zelf niet. Hetzelfde geldt voor de alfabetbedrijven. De afgelopen jaren, is het aantal galerijen in België afgenomen ten gunste van de veilinghuizen. België stak Nederland en Luxemburg voorbij op de veilingmarkt, maar is nog steeds ver verwijderd van grotere landen als Duitsland, Spanje of Frankrijk, met 460 veilingzalen.²⁷

1.3 Verspreiding van de veilinghuizen in België

Dit hoofdstuk verkent de geografische verspreiding van veilinghuizen in de drie gewesten van België: Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Het is onmogelijk om een exhaustief overzicht te geven van alle veilinghuizen, aangezien er voortdurend nieuwe bijkomen en andere verdwijnen.

Figuur 1.2 geeft een overzicht van de geografische spreiding per provincie van de 52 geselecteerde Belgische veilinghuizen voor kunst, antiek en antiquarische boeken. In Vlaanderen zijn er 22 veilinghuizen gevestigd, terwijl er in Wallonië 12 zijn en 18 in Brussel, waarvan drie met een hoofdkwartier in het buitenland. Een interactieve kaart kan geraadpleegd worden via de volgende link:

<https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1cyp3xAdGRjkkGsBGmu9PvCE6nTcsq-g&ll=51.10918536364421%2C3.3457335147596634&z=8>.

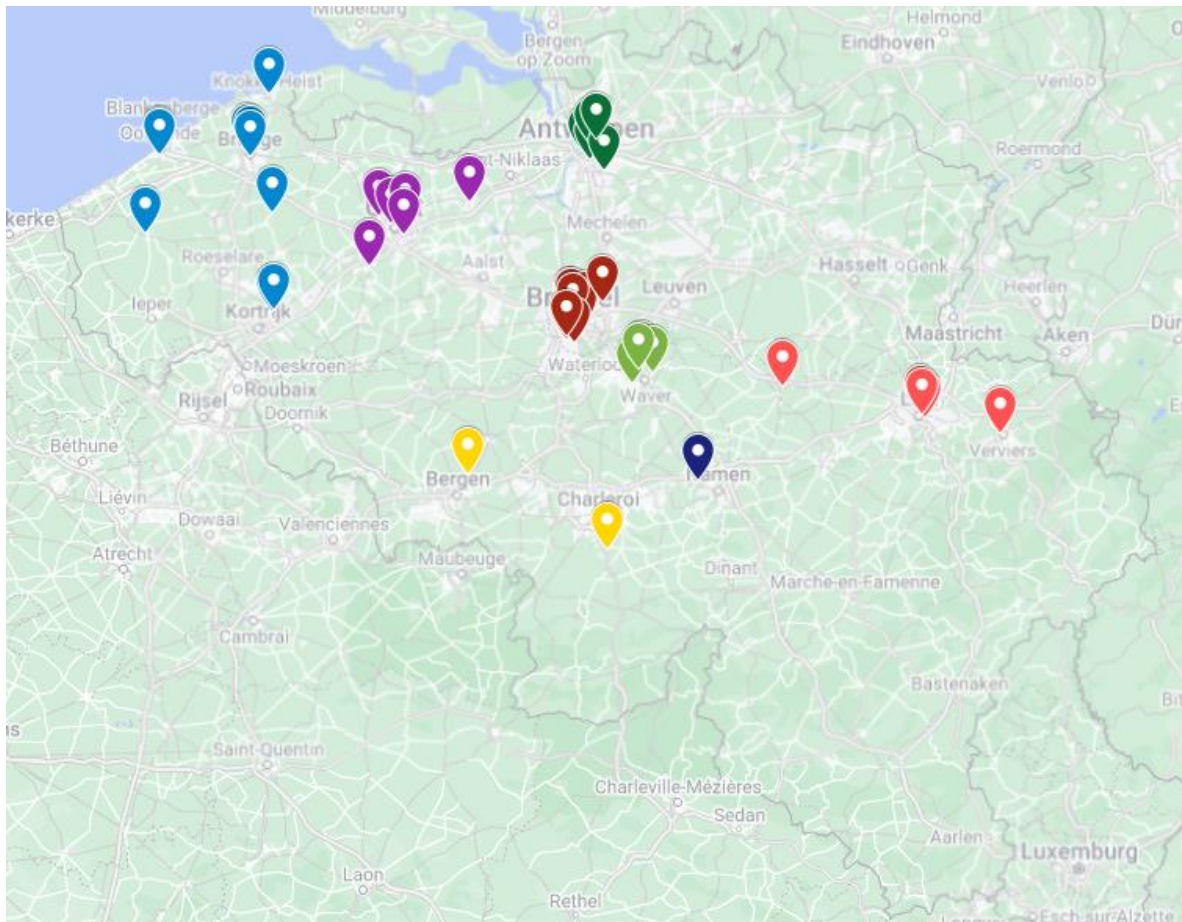

Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 65.

²⁷ Dries Hiroux, 'Belgische kunstveilingen boomen meer dan ooit: "Op de bank brengt je spaargeld toch niks op"', vrt nws, 27 april 2024, <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/04/24/veilinghuizen-omzet/>;

Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 65-66.;

Marie Potard, 2024.

Figuur 1.2. Spreiding van de geselecteerde veilinghuizen in België

West-Vlaanderen

- 📍 Carlo Bonte
- 📍 Cnock
- 📍 CR-Art Auctions
- 📍 Debaveye
- 📍 De Wit
- 📍 Flanders Auctions
- 📍 Het Pand
- 📍 Ostantix
- 📍 Rob Michiels
- 📍 Van de Wiele

Waals-Brabant

- 📍 68 Art Auction
- 📍 Phoenix Auction
- 📍 Hôtel de Ventes du Brabant
- 📍 Salle de Ventes du Béguinage

Oost-Vlaanderen

- 📍 Coronari
- 📍 DVC
- 📍 De Vuyst
- 📍 Loeckx
- 📍 Maison Jules
- 📍 Pictura

Namen

- 📍 Rops

Henegouwen

- 📍 MJV Soudant
- 📍 MonsAntic

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

- 📍 ABC Salle de Ventes
- 📍 Antenor Auction
- 📍 Arenberg Auctions
- 📍 Bonhams Cornette de Saint Cyr
- 📍 Brussels Art Auctions
- 📍 Galerie Athena
- 📍 Galerie Moderne
- 📍 Haynault
- 📍 Horta
- 📍 Lempertz
- 📍 Les Ventes Damien Voglaire
- 📍 Louiza Auktion
- 📍 Millon
- 📍 Morel de Westgaver
- 📍 Native
- 📍 Salle de Vente Saint-Job
- 📍 Stanley's auction
- 📍 Vanderkindere

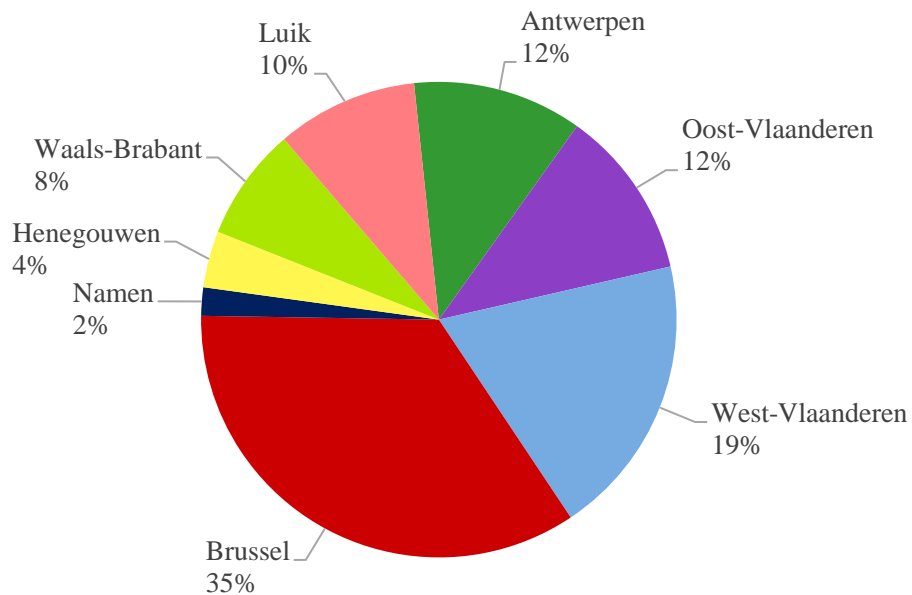
Antwerpen

- 📍 Amberes
- 📍 Bernaerts
- 📍 Campo & Campo
- 📍 DVC
- 📍 Jordaens
- 📍 Metropool

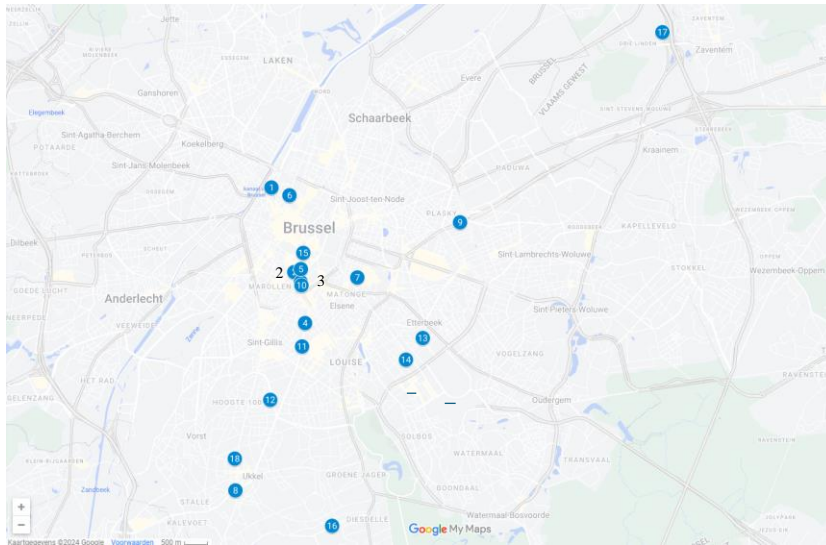
Luik

- 📍 Elysée
- 📍 Legia
- 📍 Legros
- 📍 L'homme
- 📍 Mosan

Figuur 1.3. Verspreiding van veilingzalen over België

Op Figuur 1.3 wordt duidelijk dat Brussel met 35 procent bijna evenveel veilinghuizen heeft als Vlaanderen, met 43 procent. In Brussel zijn er in totaal 18 veilinghuizen, waarvan drie internationale vestigingen (Figuur 1.4). West-Vlaanderen (Figuur 1.5) is de provincie met de meeste veilinghuizen van Vlaanderen en hier zijn de veilinghuizen ook het wijdst verspreid over het grondgebied van de provincie. In Oost-Vlaanderen (Figuur 1.6) concentreren de meeste veilinghuizen zich in en rond de provinciehoofdstad Gent terwijl in de provincie Antwerpen (Figuur 1.7) alle veilinghuizen gelegen zijn in en rond de stad Antwerpen. In Vlaanderen is op te merken dat de provincies Limburg en Vlaams-Brabant geen kunst- en antiekveilinghuizen kennen.

Figuur 1.4. Spreiding van de geselecteerde veilinghuizen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

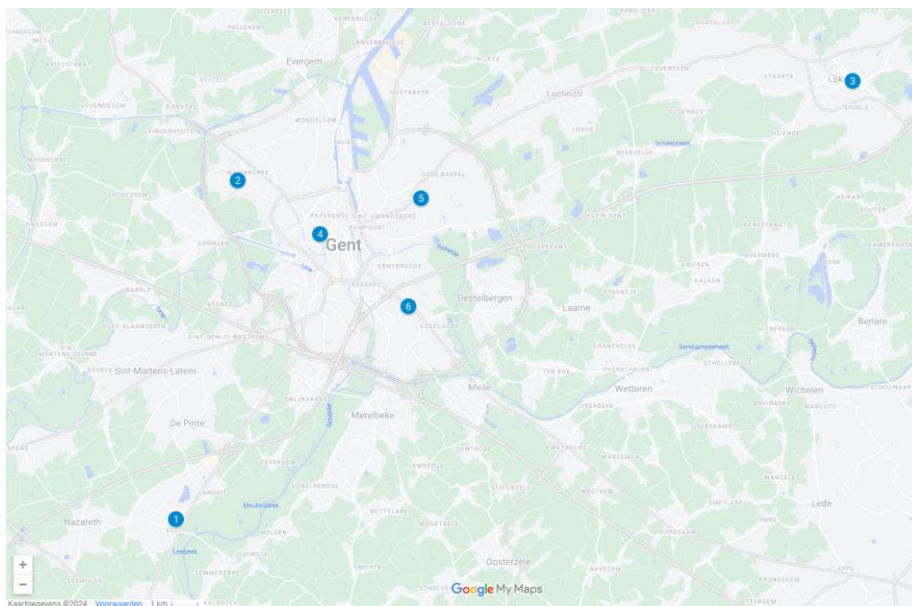
- 1 ABC Salle de Ventes
- 2 Antenor Auction
- 3 Arenberg Auctions
- 4 Bonhams Cornette de Saint Cyr
- 5 Brussels Art Auctions
- 6 Galerie Athena
- 7 Galerie Moderne
- 8 Haynault
- 9 Horta
- 10 Lempertz
- 11 Les Ventes Damien Voglaire
- 12 Louiza Auktion
- 13 Millon
- 14 Morel de Westgaver
- 15 Native
- 16 Salle de Vente Saint-Job
- 17 Stanley's auction
- 18 Vanderkindere

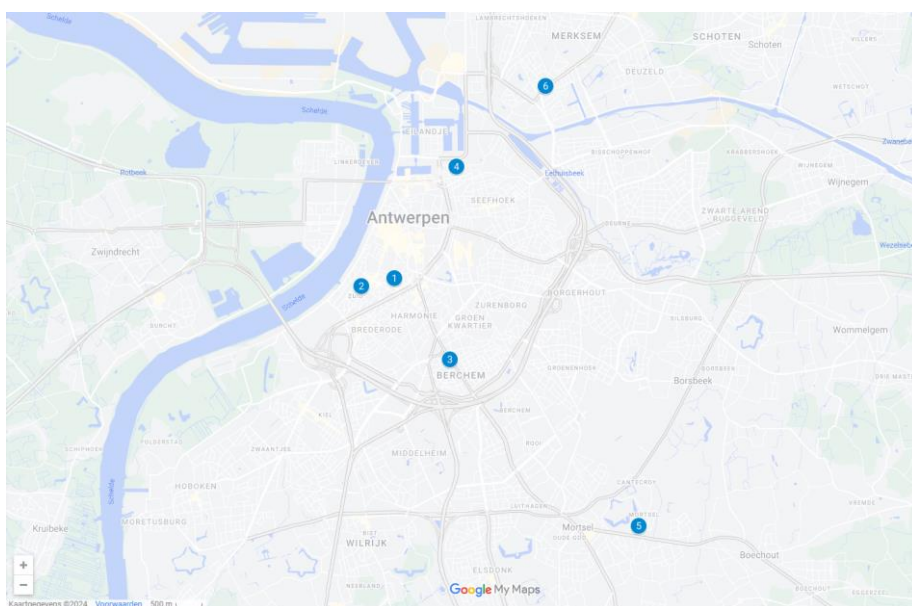
Figuur 1.5. Spreiding van de geselecteerde veilinghuizen in West-Vlaanderen

- 1 Carlo Bonte
- 2 Cnock
- 3 CR-Art Auctions
- 4 Debaveye
- 5 De Wit
- 6 Flanders Auctions
- 7 Het Pand
- 8 Ostantix
- 9 Rob Michiels
- 10 Van de Wiele

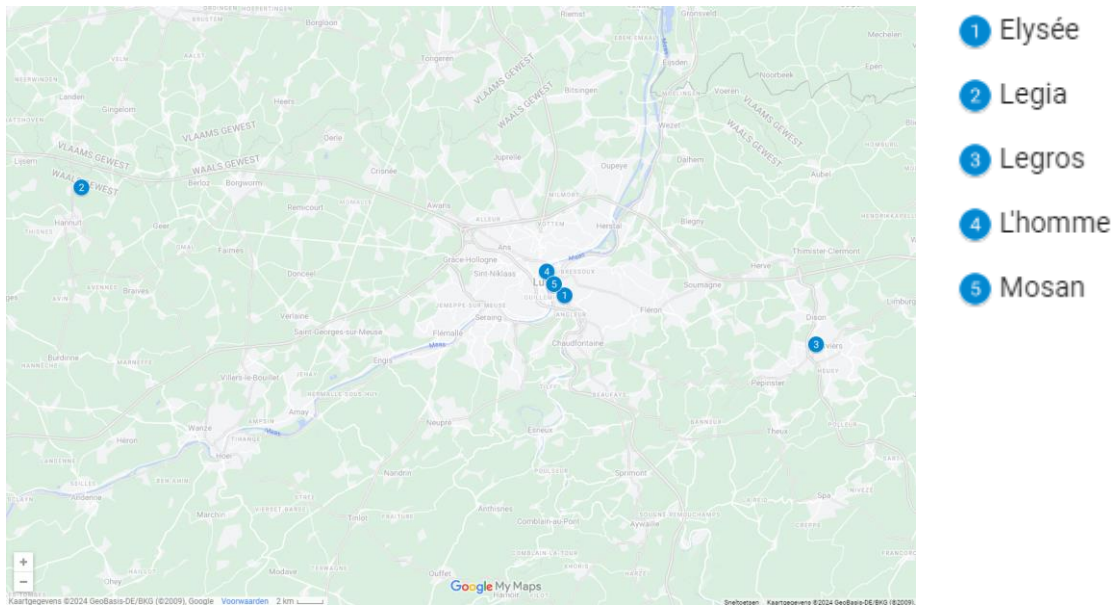
Figuur 1.6. Spreiding van de geselecteerde veilinghuizen in Oost-Vlaanderen

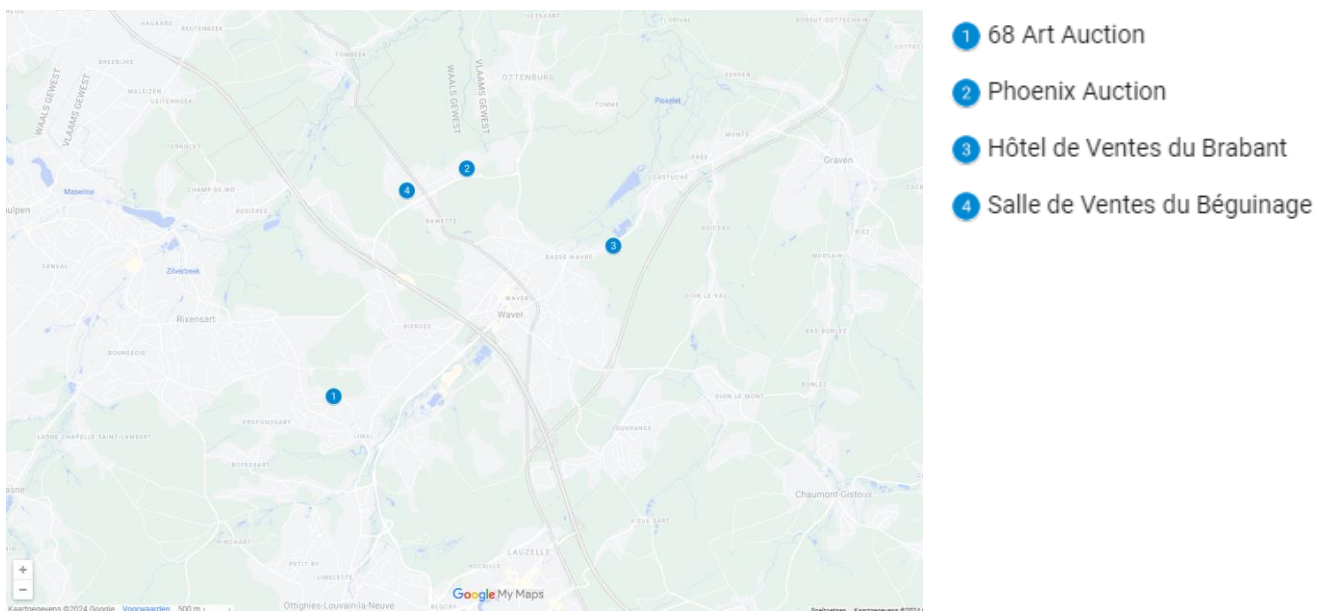
Figuur 1.7. Spreiding van de geselecteerde veilinghuizen in Antwerpen

In het Waalse gewest bevindt zich 24 procent van de veilinghuizen in België. De concentratie van veilinghuizen in Wallonië bevindt zich voornamelijk in het noordelijke deel. In de zuidelijke provincie Luxemburg worden er voor deze thesis geen geteld. In Wallonië zijn de meeste veilinghuizen gevestigd in de provincie Luik. Daar zijn er vijf redelijk verspreid gelegen (Figuur 1.8). Waals-Brabant heeft de tweede hoogste concentratie, met vier veilinghuizen geconcentreerd rond Waver (Figuur 1.9). In Henegouwen worden er twee geteld voor deze

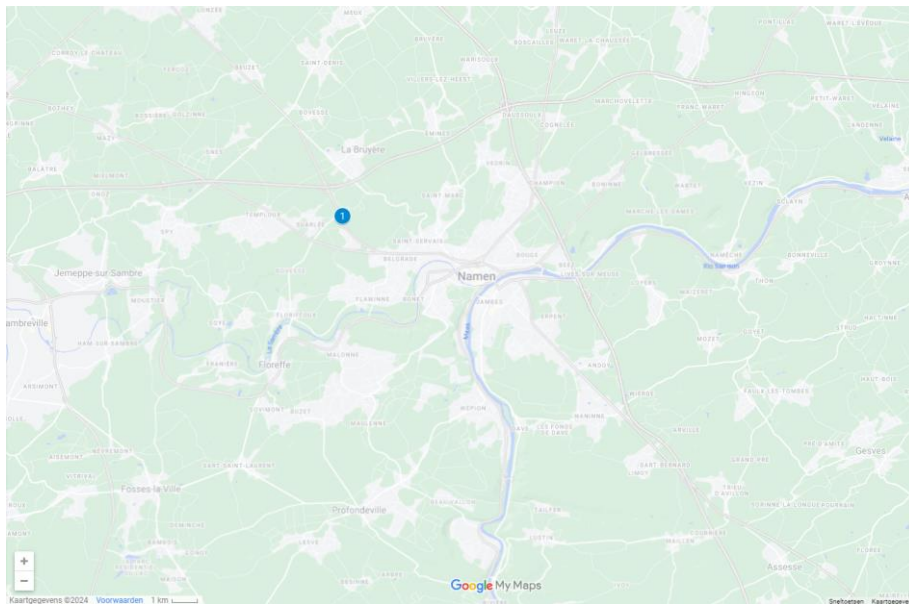
thesis (Figuur 1.10). In Namen bevindt er zich slechts één veilinghuis, maar zeker geen onbelangrijk (Figuur 1.11). Verder in deze thesis zal blijken dat Rops het grootste veilinghuis van Wallonië is. Er zijn ook internationale veilinghuizen in België die zelf niet Belgisch zijn. Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de internationale veilinghuizen die effectief veilen in België en degenen die hier expertise uitvoeren en tentoonstellingen doen.

Figuur 1.8. Spreiding van de geselecteerde veilinghuizen in Luik

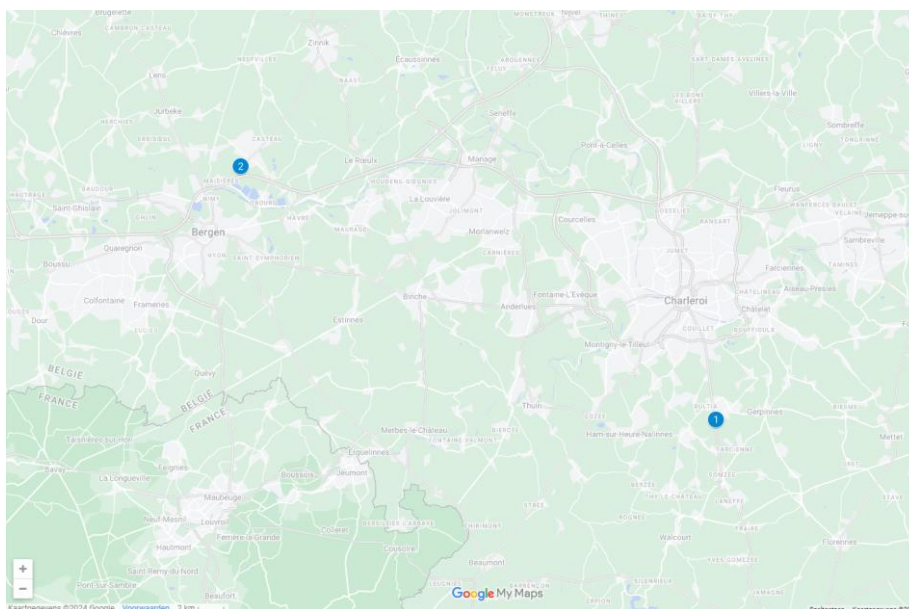

Figuur 1.9. Spreiding van de geselecteerde veilinghuizen in Waals-Brabant

1 Rops

Figuur 1.10. Spreiding van de geselecteerde veilinghuizen in Namen

1 MJV Soudant

2 MonsAntic

Figuur 1.11. Spreiding van de geselecteerde veilinghuizen in Henegouwen

Veilinghuizen blijven niet altijd op dezelfde locatie. Sommige veilinghuizen wachten af om naar een grotere stad te trekken tot zich een opportunititeit aandient. Zo verhuisde Bernaerts in 1984 van Mechelen naar Antwerpen. Andere trokken weg uit grote steden omwille van de bereikbaarheid. Zo verhuisden Béguinage en MJV Soudant van Brussel naar Wallonië door het ‘Good Move’-circulatieplan. Het circulatieplan zette in op het residentiële karakter van de stad, waardoor vele antiquairs onbereikbaar werden in de Brusselse wijk Marollen. Klanten en leveranciers raakten nog maar moeizaam met de wagen bij de antiquairs. MJV Soudant vestigde

zich in 2007 in de Marollen. Nadat de wijk minder bereikbaar was geworden, verhuisde de veilingzaal in 2020 naar Gerpinnes, rond Charleroi. Ook veilinghuis Béguinage was gevestigd in de Marollen, al sinds 1935, maar door het nieuwe circulatieplan bevindt het veilinghuis zich tegenwoordig in het Waals-Brabantse Waver. Het is niet ongebruikelijk dat veilinghuizen van locatie veranderen, soms uit noodzaak en soms om meer zichtbaarheid te creëren. Hierdoor is de spreiding van veilingzalen in België steeds veranderlijk.²⁸

2. Kenmerken

Deze thesis focust op de veilinghuizen die voldoen aan de opgegeven selectiecriteria. Toch zijn deze veilinghuizen erg uniek en kennen ze verschillende kenmerken. De veilinghuizen bieden diverse types veilingen aan en hebben een uiteenlopend aanbod. Enkele specialiseren zich in specifieke domeinen.

2.1 Aantrekkelijke kunstmarkt

België kent een zeer actieve kunstmarkt en staat bekend om zijn gespecialiseerde verkopen van design, stripverhalen en moderne kunst. Mede dankzij Art Brussels is ook de interesse in hedendaagse kunst toegenomen. Daarbij worden enkele Belgische kunstenaars wereldwijd hoog aangeschreven en is er een jongere generatie van opkomend talent. Net als Berlijn trekt Brussel daarom jonge kunstenaars en galerijen aan om zich er te vestigen. Ook zijn de huurprijzen er redelijk laag in vergelijking met Londen en Parijs. Daarnaast heeft Brussel een strategische geografische locatie vanwege de centrale ligging tussen Frankrijk, Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. Dit levert meer klanten op voor galerijen en veilinghuizen. De grootste aantrekkingskracht van België is het grote aantal kunstverzamelaars en musea.

---

²⁸ Auctions in Belgium, ‘Lijst met veilinghuizen per provincie’, Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, [www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.](http://www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL;);

BRUZZ, ‘Handelaars na circulatieplan: “Maken niet langer deel uit van het imago van Brussel”’, BRUZZ, 17 februari 2022, www.bruzz.be/mobiliteit/handelaars-na-circulatieplan-maken-niet-langer-deel-uit-van-het-imago-van-brussel-2022.;

Thijs Demeulemeester, ‘Mijn antiquairkap heb ik over de haag gegooit’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, oktober 2020: 76-79.;

Valery Soudant, ‘Presentation’, MJV Soudant, geraadpleegd 20 april 2024, www.mjvsoudant.be/en/presentation.

Brussel telt zelfs het grootste aantal verzamelaars ter wereld in verhouding tot zijn bevolking. Er zijn grote collecties in België, wat de hoofdstad een wereldwijde reputatie van kunststad geeft. Zo openden enkele internationale veilinghuizen en grote kunsthandelaars de afgelopen jaren een bijhuis in Brussel. Vooral veel Amerikaanse en Franse galerijen hebben zich in Brussel gevestigd, maar ook Franse veilingoperators worden aangetrokken.²⁹

2.2 Type veilingen

In deze thesis worden enkel veilinghuizen opgenomen voor vrijwillige openbare verkoop. Hierbij kan er een onderscheid gemaakt worden tussen verschillende types veilingen. Enerzijds zijn er gecatalogiseerde veilingen, met een catalogus van kavels van een bepaalde kwaliteit, die vaak uit collecties komen. Anderzijds bestaan er ook burgerlijke veilingen met kavels uit inboedels en nalatenschappen. Hiertoe behoren vaak meer decoratieve kunstwerken en kleinschalige meubelen. Ongeveer 26 procent van de veilinghuizen in België organiseert ook burgerlijke veilingen.³⁰ Kunstobjecten op burgerlijke veilingen halen doorgaans geen hoge bedragen. Desondanks kunnen objecten uit nalatenschappen erg interessant zijn omdat ze zelden op de markt zijn gekomen.³¹

Hoewel veilinghuizen bekend staan voor hun openlijke prijsvormingsproces, maken ‘private sales’ een grote opmars. Deze verkoop gebeurt niet tijdens een veiling met opbod. Er wordt een prijs onderhandeld tussen het veilinghuis en de verkoper, waarbij het veilinghuis een marge krijgt op de prijs. De koper heeft bij ‘private sales’ enkele voordelen. Zo kiest de koper zelf de timing, onafhankelijk van de veilingkalender, en heeft de koper meer controle over de prijs.

---

²⁹ Artprice, ‘The paradoxes of the Belgian art market’, Artprice, 24 november 2023, <https://www.artprice.com/artmarketinsight/the-paradoxes-of-the-belgian-art-market?from=search>.
BRUZZ, ‘Brussel magneet voor kunstgalerijen’, BRUZZ, 18 november 2011, <https://www.bruzz.be/news/brussel-magneet-voor-kunstgalerijen-2011-11-18>.
Elien Haentjens, ‘Op bezoek bij Brusselse veilinghuizen’, BRUZZ, 12 januari 2018, <https://www.bruzz.be/samenleving/op-bezoek-bij-brusselse-veilinghuizen-2018-01-12>.
Eric Vancoppenolle, ‘Grootste Franse veilinghuis komt naar Brussel’, BRUZZ, 11 januari 2012, <https://www.bruzz.be/news/grootste-franse-veilinghuis-komt-naar-brussel-2012-01-11>.
Gilles Bechet, ‘Zeg me waar je koopt en ik zeg je wat je betaalt’, *COLLECT Arts Antiques Auctions 2023*, maart 2023.

³⁰ De volgende veilinghuizen in België organiseren burgerlijke verkopen: Vanderkindere, Amberes, Debaveye, Flanders Auctions, Maison Jules, Jordaens, Pictura, Metropool, Phoenix Auction, MJV Soudant, Haynault, L’Homme en Hotel de Ventes du Béguinage.

³¹ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 68.;

Thijs Demeulemeester, ‘Galerie Moderne’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, mei 2017: 69.

Deze privéverkopen worden niet openbaar gemaakt, maar kunnen wel een aanzienlijk deel uitmaken van de omzet van het veilinghuis. Bij Christie's en Sotheby's is dat 30 procent. Ook bij Belgische veilinghuizen zoals Louiza Auktion vormen grote private transacties een belangrijk deel van de omzet. Het nadeel van deze trend is dat de markt zo een stuk minder transparant wordt. Het toont ook aan dat veilinghuizen steeds meer de rol van kunsthandelaars overnemen in de secundaire markt. Met uitzondering van Louiza Auktion is deze trend bij de meeste Belgische veilinghuizen nog niet zichtbaar. Vooral bij de grote internationale veilinghuizen ontstaan er steeds meer 'private sale' departementen.³² Toch blijft Honorine d'Ursel, manager van de Brusselse vestiging van het internationale veilinghuis Dorotheum, voorzichtig: “*Veilinghuis en galeriehouder zijn twee verschillende beroepen. Bij Dorotheum willen we die twee liever wat gescheiden houden.*”³³

2.3 Aanbod en specialisatie

Aanbod

De meest voorkomende redenen waarom kunst en antiek op veilingen terechtkomen, worden vaak samengevat in de '4S'-theorie: schulden, scheidingen, sterfgevallen en smaak. Soms gaat het ook om stockoverschot bij handelaars. In deze situaties wil men kunstwerken omzetten in liquide middelen om de verdeling onder bijvoorbeeld erfgenamen en koppels te vergemakkelijken. Niet alle veilinghuizen accepteren elke categorie van kunst en antiek. Figuur 2.1³⁴ geeft een overzicht van alle categorieën die worden aangeboden in de Belgische veilinghuizen en hoe vaak ze voorkomen.³⁵

---

³² De Witte, 2023, 17.;

Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 62-63.;

Thijs Demeulemeester, 'Dorotheum', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, oktober 2015: 70-73.;

Thijs Demeulemeester, 'In Brussel is er weinig concurrentie', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, november 2015: 71-73.

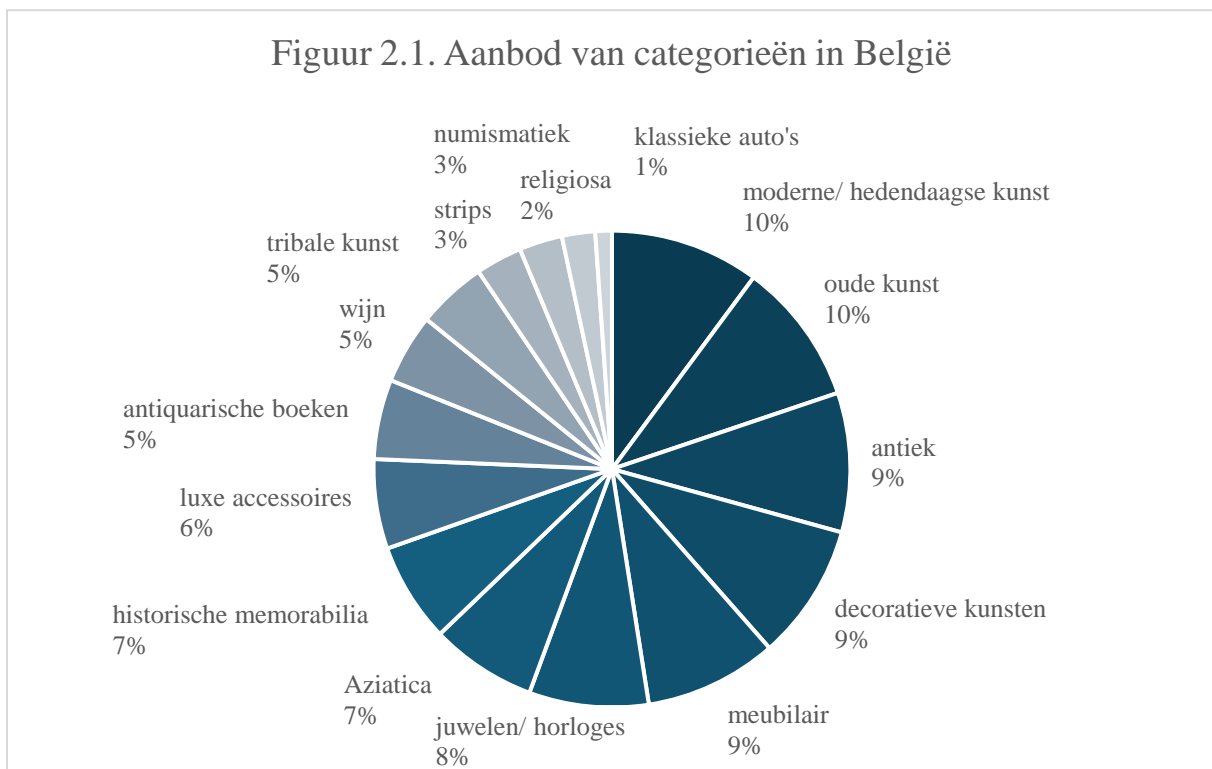
³³ Thijs Demeulemeester, 'Dorotheum', 2015, 70-73.

³⁴ Een categorie werd bij een veilinghuis gerekend wanneer er al meer dan vijf loten zijn verkocht van deze categorie. Onder oude en moderne tot hedendaagse kunst worden zowel schilderijen als sculpturen verstaan. Bij historische memorabilia horen onder andere medaillons, militaria, curiosa en antiek speelgoed. Decoratieve kunsten bevatten onder meer glas, zilverwerk en Europees porselein. Luxe accessoires zijn bijvoorbeeld handtassen, reiskoffers en sjaals van luxemerken. Bij de categorie 'antiquarische boeken', horen ook vaak manuscripten en grafiek.

³⁵ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 45-46, 69.;

Verboven, 2012, 12.

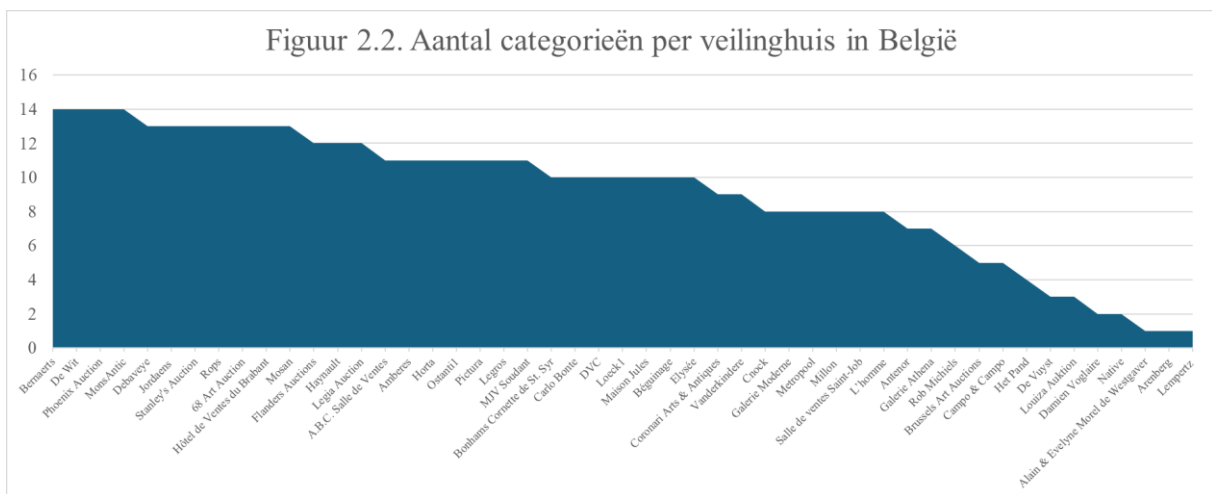
Voor deze thesis werden enkel de veilinghuizen geselecteerd die in de eerste plaats zijn gericht op kunst, antiek of antiquarische boeken. Hierdoor zijn moderne en hedendaagse kunst, oude kunst en antiek de drie grootste categorieën. Deze vormen samen bijna 30 procent van het totale aanbod in België. Daarnaast zijn de categorieën decoratieve kunsten, meubilair en juwelen het meest populair. Deze vormen elk 8 à 9 procent van het totale aanbod. Vervolgens zijn de categorieën Aziatische kunst, historische memorabilia en luxe accessoires goed voor elk 6 à 7 procent van het aanbod. Samen met antiquarische boeken, worden tribale kunst en wijn bij de meeste veilinghuizen niet aangeboden. Deze categorieën vertegenwoordigen samen 15 procent van het totale aanbod. De overige 9 procent van het totale aanbod bevat de meest zeldzame categorieën, namelijk stripboeken, munten, religieuze stukken en klassieke auto's.

Tussen Vlaanderen, Brussel en Wallonië zijn er geen grote regionale verschillen op te merken (Bijlage 3. Figuur 1). Het meest opvallende verschil is dat Wallonië relatief meer wijn en tribale kunst aanbiedt. Voor een compleet overzicht van welke veilinghuizen welke categorieën aanbieden, zie Figuur 2 in Bijlage 3.

Specialisatie

Figuur 2.2 toont per veilinghuis het aantal categorieën dat wordt aangeboden. Aan de linkerkant van de figuur bevinden zich de generalistische veilinghuizen, die nagenoeg alle categorieën veilen. Vanaf zeven categorieën in het aanbod, kan het veilinghuis als generalistisch beschouwd worden. Hier kan het aanbod gaan van meubilair tot munten en klassieke auto's. Wanneer een veilinghuis zes of minder categorieën aanbiedt, kan het gezien worden als een gespecialiseerd veilinghuis. Op die manier is 24 procent van de Belgische veilinghuizen gespecialiseerd en 76 procent generalistisch. Het valt op dat er in Wallonië geen veilinghuizen zijn met een aanbod van minder dan zeven categorieën. Hier zijn er dus relatief meer generalistische veilinghuizen.

Een breed aanbod is voor de meeste veilinghuizen een strategie om te overleven in een kunstmarkt, waar voorkeuren in kunst en antiek voortdurend veranderen. Tegenwoordig zijn bijvoorbeeld Art Deco, Art Nouveau, designmeubilair en juwelen in de mode. Vroeger waren tapijten en achttiende- en negentiende-eeuwse meubelen erg populair, maar de nieuwe generaties beschouwen deze vaak als ouderwets. Samen met de vergrijzing ontstaat er zo een overaanbod aan inboedels met kunstobjecten waarin jongere generaties zich minder interesseren. Bovendien is het niet altijd evident om oude grote meubelstukken te plaatsen in moderne huizen en appartementen.³⁶ Een voorbeeld van een veilinghuis dat zijn aanbod doorheen de jaren heeft verbreed, is L'Homme. Aanvankelijk veilde het alleen zeldzame en kostbare boeken, maar later kwamen daar ook beeldende kunsten bij. Dit was noodzakelijk

³⁶ Wasilewska, 2011, 17.

aangezien er nog maar weinig verzamelaars hun collecties aanbrachten en er sterke concurrentie was vanuit Brussel en Parijs.³⁷

Voor sommige veilinghuizen is specialisatie een grote troef. Door zich te richten op een specifieke categorie, kunnen ze gespecialiseerde verzamelaars van over de hele wereld aantrekken. België, en in het bijzonder Brussel, heeft bijvoorbeeld een lange traditie op de markt van Afrikaanse en Oceanische kunst. In de Zavelwijk is Native gevestigd, het eerste Belgische veilinghuis gespecialiseerd in tribale kunst. De oprichters hadden beiden reeds ervaring opgedaan bij het departement tribale kunst van het Duitse veilinghuis Lempertz in Brussel.³⁸ In het Brusselse filiaal wordt al sinds 1992 jaarlijks een grote veiling van etnische kunst georganiseerd.³⁹ Er zijn ook veilinghuizen die zich uitsluitend specialiseren in zeldzame en antiquarische boeken, zoals Lhomme in Luik of Arenberg Auctions in Brussel. België heeft ook wereldrenommée in de markt voor stripboeken. Zo ligt de focus bij veilinghuis Millon op strips en worden ze ook in veilinghuizen zoals Bernaerts, Galerie Moderne en Mosan geveild.

Carlo Bonte en Rob Michiels hebben een sterke focus op Aziatische kunst. België beschikt over een enorm aanbod van Chinees porselein, Japans lakwerk, bronzen beelden en hedendaagse werken.⁴⁰ De waarde van Chinees porselein is enorm gestegen, aangezien de nieuwe generatie van rijke Chinezen wereldwijd hun cultureel erfgoed opkoopt.⁴¹ Er is slechts één veilinghuis gespecialiseerd in religiosa, namelijk Het Pand. De meeste religieuze stukken gaan terug naar kerkgemeenschappen voor hergebruik of voor hun eigen museum.⁴² Aangezien Het Pand stilaan zijn activiteiten afbouwt, zal deze categorie later een stuk minder vertegenwoordigd worden op de Belgische kunstmarkt.

---

³⁷ Thijs Demeulemeester, 'De bibliofilie is een confidencieel milieu', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, maart 2015: 68-71.

³⁸ Native Auctions, 'Over Native Auctions', Facebook, geraadpleegd 30 april 2024, https://www.facebook.com/nativeauctionsbrussels/about_details.

Nicolas Paszukiewicz, 'Nicolas Paszukiewicz', LinkedIn, geraadpleegd 30 april 2024, <https://www.linkedin.com/in/nicolas-paszukiewicz-69404933/?originalSubdomain=be>.

³⁹ Gilles Bechet, 'Kunsthuis Lempertz: Henrik Hanstein blik vooruit', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, februari 2024: 76-79.

Sarah Crew, 'Going, going, gone: Brussels auction houses report record business amid Covid-enforced shift to online sales', *The Bulletin*, 12 oktober 2021, <https://www.thebulletin.be/going-going-gone-brussels-auction-houses-report-record-business-amid-covid-enforced-shift-online>.

⁴⁰ Laure Eggerickx, 'Trois régions pour un paysdans un marché mondial', *Le Soir*, 19 oktober 2017, <https://www.lesoir.be/120104/article/2017-10-19/trois-regions-pour-un-paysdans-un-marche-mondial>.

⁴¹ Wasilewska, 2011, 17.

⁴² KW, 'Ingrid is de enige vrouwelijke veilingmeester in België', KW, 12 januari 2022, <https://kw.be/nieuws/samenleving/ingrid-is-de-enige-vrouwelijke-veilingmeester-in-belgie/>.

Selectie

Net zoals er een onderscheid gemaakt kan worden in de specialisaties van veilinghuizen, kan er ook een onderscheid gemaakt worden tussen veilinghuizen die meer of minder selectief zijn in de stukken die ze aanbieden. Ongeveer 30 procent van de Belgische veilinghuizen organiseert burgerlijke veilingen. Bij deze veilingen zijn veilinghuizen minder selectief in de aangeboden loten. Soms worden er hele inboedels geveild van leeggeruimde huizen. Bij gecatalogiseerde veilingen zijn de veilinghuizen selectiever. Deze veilingen worden vaak georganiseerd per thema, kunststroming of type object.

Sommige veilinghuizen worden doorheen de jaren selectiever in de kwaliteit die ze aanbieden. Ze kiezen steeds zorgvuldiger de werken uit die waarschijnlijk goed zullen gaan op veiling.⁴³ Deze veilinghuizen veilen daarom minder frequent dan vroeger. Zo werden er bij Bernaerts oorspronkelijk vooral inboedels verkocht, maar werden er sinds de jaren '80 steeds meer themaveilingen gehouden. Vandaag houdt veilinghuis Bernaerts slechts vijf grote veilingen per jaar.⁴⁴ Ook De Vuyst, het grootste veilinghuis van België in 2023, is steeds zorgvuldiger geworden in hun selectie van aangeboden loten. Dit heeft bijgedragen aan hun enorme groei.⁴⁵ Andere veilinghuizen zoals Jordaens zijn minder selectief geworden doorheen de jaren. *“Het klopt wel dat we minder selectief zijn geworden in de loten die we accepteren voor onze veilingen. Iedereen in onze sector wil graag enkel topstukken veilen. Maar ik weet uit ervaring dat die topstukken wel eens onverkocht blijven staan.”*, bevestigt bestuurder Rik Martens.⁴⁶

---

⁴³ Crew, 2021.

⁴⁴ Wasilewska, 2011, 18.

⁴⁵ Marie Potard, 2024.

⁴⁶ Thijs Demeulemeester, ‘Veilingresultaten zijn onvoorspelbaar geworden’, COLLECT Arts Antiques Auctions, september 2015.

3. Recente geschiedenis

3.1 Eerste veilinghuizen in de twintigste eeuw

Deze thesis onderzoekt de huidige veilinghuizen. Vooraleer deze worden besproken, is het nuttig om te kijken naar de grote spelers uit het begin van de twintigste eeuw die inmiddels verdwenen zijn (Figuur 3.1). Ondanks de ogenschijnlijke gezondheid van deze grote spelers moesten er enkelen toch sluiten door moeilijke economische omstandigheden, concurrentie en overname van internationale veilinghuizen. Het is nodig om ook deze veilinghuizen te vermelden aangezien verschillende huidige veilinghuizen hierin hun wortels hebben liggen.⁴⁷

veilinghuis	1880	1890	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	2000
Galerie Campo													
Galerie Georges Giroux													
Van Dyck													
Société des Expositions													
Eugene Van Herck en Zonen													
Charles Van Herck en Zoon													

Figuur 3.1. Tijdlijn veilinghuizen in België uit de twintigste eeuw

Galerie Campo was de voorganger van het huidige veilinghuis Campo & Campo. Ook Mon Bernaerts die het huidige veilinghuis Bernaerts stichtte in 1974, heeft er een tijd gewerkt om ervaring op te doen. De geschiedenis van Galerie Campo begint in 1897, toen Guillaume Campo een kleinschalige kunsthandel begon in Antwerpen. Doorheen de jaren bouwde hij zijn kunstimperium uit en eind jaren '20 had hij maar liefst zeven Antwerpse galerijen. Twee van zijn zonen, Frans en Freddy Campo, zetten na de tweede wereldoorlog de zaak op de Meir succesvol verder. In 1992 gingen de broers Campo uit elkaar en splitsten ze de firma voor hun kinderen op.⁴⁸

Galerie Georges Giroux was een van de meest toonaangevende galerijen in Brussel tijdens de eerste helft van de twintigste eeuw. Met een focus op Belgische en internationale kunstenaars

⁴⁷ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 71.

⁴⁸ Campo & Campo, 'Over ons', Campo & Campo, geraadpleegd 31 mei 2024, <https://www.campocampo.be/nl/over-ons>.
Henk van Nieuwenhove, 'Campo & Campo & Campo', Knack Trends, 30 januari 1997, <https://trends.knack.be/nieuws/campo-campo-campo/>.

diende Galerie Georges Giroux als een belangrijk platform voor de promotie van artistiek talent. In 1932 werden er drie grote veilingen georganiseerd in Brussel. Guy de Vuyst van het huidige veilinghuis De Vuyst kwam daar al sinds jongs af aan inspiratie opdoen.⁴⁹ In 1932 werd Veilinghuis Van Dyck opgericht door Roger Sioen in Brugge. Tot 1980 was het veilinghuis een vooraanstaande speler in het Brugse veilingcircuit, samen met veilinghuis Garnier. Lude Bonte nam in 1980 de veilingzaal van Sioen over. Met zijn verhuisfirma ‘Bonte verhuizingen’ moest Bonte vaak inboedels ledigen voor notarissen en naar veilingzalen vervoeren. Sinds de overname combineerde hij beide activiteiten. Later werd de zaak overgenomen door zijn zoon Carlo Bonte in 2008, die tot op vandaag Carlo Bonte Auctions leidt. Sindsdien zijn de activiteiten grootschaliger geworden met een focus op de internationale markt.⁵⁰

In 1933 werd nog een van de eerste veilinghuizen opgericht in Brussel door de Société des Expositions. Aangezien ze hun openbare veilingen organiseerden in het Paleis voor Schone Kunsten, kreeg het de naam Palais des Beaux-Arts. In 1990 werd het overgenomen door de groep Servarts SA en kreeg het de naam Servarts Beaux-Arts. Het veilinghuis groeide uit tot een belangrijke speler onder leiding van de broers Georges en François De Jonckheere, samen met Philip Serck. Serck stichtte later Brussels Art Auctions. In 2003 verhuisde Servarts Beaux-Arts naar de Zavelwijk in Brussel en drie jaar later werd het overgenomen door Pierre Bergé & Associés, waarna het bekend werd als Pierre Bergé-Beaux-Arts. Onder leiding van Pierre Bergé groeide het uit tot een belangrijke speler op de kunstmarkt. In 2012 moest de vestiging op de Zavel echter sluiten vanwege economische uitdagingen en toenemende concurrentie.⁵¹

Verschillende medewerkers van de Brusselse vestiging van Pierre Bergé & Associés hebben zich later gevestigd in andere Belgische veilinghuizen. Zo was bijvoorbeeld Olivia Roussev mededirecteur van Pierre Bergé & Associés in Brussel en staat ze vandaag aan het roer van

---

⁴⁹ Frits Lugt, ‘Galerie Georges Giroux’, Les Marques de Collections de Dessins & d’Estampes, december 2011, <https://www.marquesdecollections.fr/FtDetail/a4aa5098-5747-d641-ab2d-41ec546fd9d9>.

⁵⁰ Carlo Bonte Auctions, ‘Our story’, Carlo Bonte Auctions, geraadpleegd 8 mei 2024, <https://www.carlobonte.be/timeline/>.

Stefan Vankerkhoven, ‘Brugse kunsthandelaar Carlo Bonte opnieuw te zien in Stukken van Mensen op Play4’, KW, 4 februari 2022, <https://kw.be/nieuws/samenleving/brugse-kunsthandelaar-carlo-bonte-opnieuw-te-zien-in-stukken-van-mensen-op-play4/>.

⁵¹ Philippe Farcy, ‘Beaux-Arts adjugés à la France’, La Libre, 25 april 2006, <https://www.lalibre.be/economie/entreprises-startup/2006/04/26/beaux-arts-adjuges-a-la-france-6FW5VPGZPVDXRD452TSPUVUI3E/>.

Antenor Auction. Dit veilinghuis nam zijn intrek in Brussel in 2020.⁵² Verder schakelden verschillende voormalige medewerkers van Pierre Bergé over naar Cornette de Saint Cyr. Dit Franse veilinghuis arriveerde in Brussel in hetzelfde jaar dat Bergé vertrok. Cornette de Saint Cyr verwierf bekendheid met zijn specialisatie in hedendaagse kunst. In 2022 werd het veilinghuis op zijn beurt overgenomen door het internationale veilinghuis Bonhams, maar de werking en het personeel bleven grotendeels behouden.⁵³

De Van Herck-familie was gedurende meerdere generaties een belangrijke speler in de Antwerpse kunsthandel. Eugène Van Herck startte zijn eigen zaak ‘Eugene Van Herck en Zonen’ in 1882, die werd voortgezet door zijn zoon Charles Van Herck tot 1945. Later werd het weer door diens zoon Alfons Van Herck voortgezet in ‘Charles Van Herck en Zoon’. Gedurende decennia speelde de familie een cruciale rol in de kunstscène van Antwerpen en België als geheel. Daarnaast was Alfons Van Herck de rechterhand van Cyriel Dupain die het huidige veilinghuis Amberes stichtte in 1994.⁵⁴

3.2 Huidige veilinghuizen

Wat zijn de huidige veilinghuizen, wat is hun geschiedenis en wat is hun toekomstvisie? Het veilingwezen is een levende materie. In Vlaanderen en Brussel zijn de veilinghuizen vooral kmo’s en familiebedrijven, waardoor er redelijk frequent nieuwe ontstaan en oude verdwijnen. Er werd daarom bestudeerd hoelang de Belgische veilinghuizen die momenteel actief zijn, al hebben bestaan.⁵⁵ Figuur 3.2 toont het aantal huidige veilinghuizen die de voorbije decennia werden opgericht. Het is opvallend dat de eerste veilinghuizen reeds startten in de jaren 1930, terwijl de eerst volgende veilinghuizen pas in de jaren 1970 zijn ontstaan. Sindsdien zijn er

---

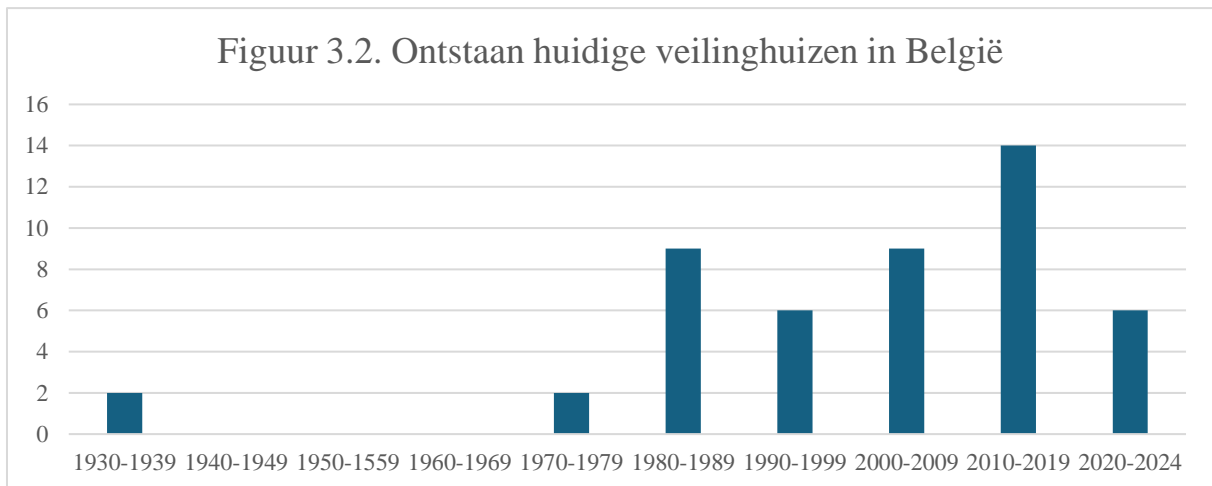
⁵² Christophe Dosogne, ‘Exclusif : Antenor Auction, une nouvelle salle de ventes à Bruxelles’, *Le Quotidien de l’Art*, 23 juli 2020, <https://www.lequotidiendelart.com/articles/18161-exclusif-antenor-auction-une-nouvelle-salle-de-ventes-%C3%A0-bruxelles.html>.

⁵³ *Le Journal des Arts*, ‘Cornette de Saint Cyr s’installe à Bruxelles en grande pompe...’, *Le Journal des Arts*, 3 oktober 2012, <https://www.lejournaldesarts.fr/marche/cornette-de-saint-cyr-sinstalle-bruxelles-en-grande-pompe-114951>.

⁵⁴ Erfgoed KBS, ‘Charles Van Herck’, Erfgoed KBS, geraadpleegd 9 mei 2024, <https://web.archive.org/web/20181127152002/http://vanherck.collectionkbf.be/nl/charles-van-herck>.

⁵⁵ Dit gaat over de huidige veilinghuizen die voldoen aan de selectiecriteria van deze masterthesis. Er dient rekening mee gehouden te worden dat deze thesis geen veilinghuizen opneemt die de voorbije eeuw zijn ontstaan en inmiddels zijn gestopt.

steeds veilinghuizen bijgekomen die tot op vandaag blijven bestaan zijn. In de jaren 1980 was er een piek met negen veilinghuizen en in het decennium daarna waren er zes nieuwkomers. Van 1990 tot 2019 was er een sterke groei met ieder decennium steeds meer bijkomende veilinghuizen. In de jaren 2010 kwamen er maar liefst veertien bij. Van 2020 tot 2024 waren dat er zes. Dit betekent dat de groeisnelheid is afgenomen.

Figuur 3.3 toont een tijdlijn van de verschillende Belgische veilinghuizen die vandaag actief zijn. De donkerblauwe balken geven de decennia weer waarin er geveild is geweest. De lichtblauwe balken geven de voorafgaande handelsactiviteiten van de veilinghuizen aan, die al dan niet werden verder gezet wanneer men startte met het organiseren van veilingen.

1890-1900	1900-1910	1910-1920	1920-1930	1930-1940	1940-1950	1950-1960	1960-1970	1970-1980	1980-1990	1990-2000	2000-2010	2010-2020	2020-2024	Veilinghuis
				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Salle de Ventes du Béguinage Galerie Moderne
								■	■	■	■	■	■	Elysée Bernaerts Auctioneers De Vuyst Debaveye
									■	■	■	■	■	Horta Cnock Damien Voglaire Mosan DVC Loeckx Vanderkindere Het Pand Rops
										■	■	■	■	Jordaens L'homme Campo & Campo De Wit Amberes MonsAntic
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	A. & E. Morel de Westgaver Pictura Salle de ventes Saint-Job Van de Wiele Galerie Athena Legros Carlo Bonte auctions Brussels Art Auctions Louiza Auktion
												■	■	A.B.C. Salle de Ventes Native Auctions Maison Jules Metropool Lempertz Phoenix Auction Legia Auction Rob Michiels auctions Haynault Millon Stanley's Auction Arenberg auctions 68 Art Auction Coronari Auctions
													■	MJV Soudant Flanders Auctions Antenor Auction Bonhams Cornette de St. Cyr Ostantix Hôtel de Ventes du Brabant

Figuur 3.3. Tijdljn van de huidige veilinghuizen in België

3.2.1 Voorafgaande handelsactiviteiten

De twee oudste veilinghuizen in België zijn meteen als veilinghuis ontstaan (Figuur 3.3). Sinds de jaren 1970 is 30 procent van de veilinghuizen ontstaan uit een antiekzaak, een antiquariaat, een inboedelbedrijf of een galerij. Deze veilinghuizen hebben jarenlang expertise opgedaan in de kunstwereld vooraleer ze veilingen begonnen te organiseren.

Antiekkzaken

Bij veilinghuizen Bernaerts en Debaveye begon men in de jaren '70 met veilen, na vijf jaar een antiekzaak uit te baten.⁵⁶ Ze zijn beide uitgegroeid tot generalistische veilinghuizen. Debaveye is echter meer blijven vasthouden aan meubels en antiek terwijl Bernaerts zich meer op kunst heeft toegelegd. MonsAntic begon eveneens als antiekwinkel, zoals de naam suggereert. Na acht jaar kennis vergaren, schakelden ze in de jaren '90 over tot veilen. Zowel Rob Michiels als Haynault startten hun veilinghuis in 2015 na enkele jaren ervaring in hun gespecialiseerde antiekzaak. Vooraleer Rob Michiels zijn veilinghuis opende, runde hij reeds de antiekzaak Rob Michiels Antiques & Arts van 2009 tot 2015.⁵⁷ Hij specialiseerde zich in tegels, porselein, keramiek en majolica uit Europa, Azië en het Midden-Oosten.⁵⁸ Haynault is voortgekomen uit de antiekzaak Expertise Collections die sinds 2007 sieraden en verzamelobjecten als munten, postzegels en militaire medailles verhandelden.⁵⁹ Veilinghuis MJV Soudant wordt sinds 2020 geleid door voormalig antiquair Valéry Soudant. Hij baatte sinds 1998 de antiekzaak Antiquités Valéry Soudant uit.⁶⁰ Flanders Auctions werd ook in 2020 opgericht en kwam voort uit de antiekzaak Antiques Belgium, opgericht door Pol Desmet in 1999. De winkel breidde door de jaren heen voortdurend uit en in 2019 breidde de winkel uit naar Texas. In Amerika werden

---

⁵⁶ Elise Gacoms, 'Veilinghuis Bernaerts: een familiebedrijf in volle groei', Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2013, 19- 25.

Johan Debaveye, persoonlijke communicatie (mail), 29 april 2024.

⁵⁷ Rob Michiels, 'Rob Michiels', LinkedIn, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://www.linkedin.com/in/michielsrob/?originalSubdomain=be>.

⁵⁸ Thijs Demeulemeester, 'Antiquair Rob Michiels opent eigen veilinghuis in Brugge', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, februari 2015: 69-72.

⁵⁹ Haynault, 'A propos', Haynault, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://haynault.be/fr/a-propos>.

Expertise Collections, 'Accueil', Expertise Collections, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://expertise-collections.be/>.

⁶⁰ Demeulemeester, 'Mijn antiquairkap heb ik over de haag gegooit', 2020.; Valery Soudant, 2024.

Europese meubelen verkocht, terwijl de focus in België steeds meer kwam te liggen op kunst en zeldzame objecten.⁶¹

Antiquariaten

In België zijn verschillende veilinghuizen ontstaan uit een antiquariaat, een winkel met oude boeken, handschriften, tijdschriften, prenten en kaarten.⁶² Bij sommige voorbeelden is het antiquariaat blijven bestaan en worden er bijkomend veilingen georganiseerd. Het veilinghuis kan ervoor kiezen zich uitsluitend te blijven richten op zeldzame en kostbare boeken. Dat is het geval bij veilinghuis Van de Wiele dat sinds 2003 veilingen organiseert. Het bijhorende antiquariaat, dat in 1976 werd opgericht, bestaat nog steeds.⁶³ Het veilinghuis kan er ook voor kiezen om het veilingaanbod later uit te breiden naar verschillende domeinen. Dat gebeurde bij het Luikse veilinghuis Lhomme. Het ontstond uit het antiquariaat Lhomme, dat werd opgericht in 1982. Toen het aantal antiquariaten in de Luik afnam, werd de stad minder aantrekkelijk voor verzamelaars. Daarom begon Michel Lhomme in 1991 met gecatalogiseerde veilingen, naast zijn boekhandel. Door een tekort aan inbrengers en de hoge concurrentie van Brussel en Parijs, breidde Lhomme zijn aanbod uit naar onder meer schilderijen, tribale kunst en militaria.⁶⁴

Bij andere voorbeelden wordt het antiquariaat niet meer uitgebaat en wordt er enkel nog geveild. Dat is zo bij veilinghuis Alain & Evelyne Morel de Westgaver, dat vandaag gespecialiseerd is in het veilen van onder meer oude en moderne boeken, landkaarten, gravures, postkaarten en verzamelobjecten. Sinds 1981 baatten de bestuurders reeds de boekhandel 'librairie Simonson' uit, in het centrum van Brussel. In 2000 schakelden ze over naar veilen.⁶⁵ Ook veilinghuis Les Ventes Damien Voglaire, kwam voort uit een antiquariaat, maar is sinds 2010 volledig overgeschakeld. In de jaren 1970 werd het antiquariaat van Alain Ferraton opgericht, waar sinds 1985 ook boekenveilingen werden georganiseerd. Wanneer Damien

---

⁶¹ Flanders Auctions, 'Het verhaal achter Flanders Auctions', Flanders Auctions, geraadpleegd 30 april 2024, <https://www.flandersauctions.be/nl/over-ons/>.

⁶² Van Dale, 'Betekenis 'antiquariaat'', Van Dale, geraadpleegd 28 mei 2024, <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/antiquariaat>.

⁶³ Van De Wiele Auctions, 'Over ons'. Van De Wiele Auctions, geraadpleegd 28 mei 2024, https://www.vdw-auctions.com/nl/over_ons/16.

⁶⁴ Demeulemeester, 'Veilingresultaten zijn onvoorspelbaar geworden', 2015.

Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.

⁶⁵ Book Auction Morel, 'ABOUT US', Book Auction Morel, geraadpleegd 28 april 2024, <https://www.book-auction-morel.com/en/about-us>.

Evelyne Morel de Westgaver, 'Evelyne Morel de Westgaver', LinkedIn, geraadpleegd 6 mei 2024, <https://www.linkedin.com/in/evelyne-morel-de-westgaver-30646420/?originalSubdomain=be>.

Voglaire in het bedrijf stapte, werd er ook moderne en hedendaagse kunst geveild. In 2016 nam hij het bestuur over en kreeg het veilinghuis zijn huidige naam.⁶⁶

Inboedelbedrijven

Het komt ook voor dat veilinghuizen ontstaan uit inboedelbedrijven die huizen leegruimen en de inboedels veilen. In 2014 kwam op die manier veilinghuis Metropool voort uit het bedrijf Van Hoof.⁶⁷ In 2023 startten de broers Kenneth en Glenn Vyvey samen Ostantix Auctions op, na vijf jaar Verkoopzaal Ostantix uit te baten. Naast het leegruimen van huizen, kochten ze ook individuele stukken antiek aan en boden ze gratis schattingen aan in heel België. De kwaliteit van het aanbod steeg en uiteindelijk ook de vraag, waardoor ze begonnen veilen. Vandaag is er geen toegang tot de winkel meer mogelijk, maar bieden ze wel nog inboedelservice aan.⁶⁸ Veilinghuizen die zich bezighouden met inboedels, komen niet noodzakelijk voort uit een inboedelbedrijf. In 2014 werd bijvoorbeeld veilinghuis Legia Auction opgericht in Hannut. De bestuurders zijn antiquair Vincent de Lange, met 20 jaar ervaring in Luik, en makelaar Bruno de Wasseige. Samen kunnen zij hun expertise bundelen en bieden ze een complete service aan bij het leeghalen van huizen. Terwijl de Lange de nalatenschappen veilt, kan de Wasseige de huizen helpen verkopen.⁶⁹

Galerijen

De Vuyst in Lokeren behoort tot de meest prestigieuze veilingzalen van België. Sinds 1962 bestaat De Vuyst al als kunstgalerij. Galerij de Vuyst organiseerde tot tien tentoonstellingen per jaar, maar in 1970 werden er zoveel werken binnengebracht voor verkoop dat er ook kunstveilingen werden georganiseerd. De jaarlijkse kunstveilingen groeiden al snel uit tot drie per jaar. Door de groei van de galerij- en veilingactiviteiten werden er verschillende keren

---

⁶⁶ Les Ventes Damien Voglaire, 'Présentation', Les Ventes Damien Voglaire, geraadpleegd 28 april 2024, <https://www.voglaire.com/presentation>.

⁶⁷ Marc Van Hoof, persoonlijke communicatie (mail), 29 april 2024.

⁶⁸ Kenneth Vyvey en Glenn Vyvey, 'About us', Ostantix Auctions, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://ostantix-auctions.com/about-us/>.

Glenn Vyvey, persoonlijke communicatie (telefonisch gesprek), 1 mei 2024.

COLLECT Arts Antiques Auctions, 'Ostantix, een nieuwkomer onder de Belgische veilinghuizen', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, oktober 2023.

⁶⁹ Th. L., 'Redonner vie à des objets via des ventes publiques', *L'avenir*, 8 december 2014, <https://www.lavenir.net/regions/huy-waremme/hannut/2014/12/08/redonner-vie-a-des-objets-via-des-ventes-publiques-GOWE4HGQL5AQBAN2U737LSWB2U/>.

Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.

uitgebreid naar aanpalende panden. Sinds 2009 wordt er, naast de galerij en veilingen, ook design aangeboden in de Icons Designshop.⁷⁰

3.2.2 Familiebedrijven van meerdere generaties

Wanneer een veilinghuis niet gegroeid is uit een voorafgaande zaak, hebben de stichters meestal reeds gewerkt in een ander veilinghuis of antiekzaak of komen ze uit een familie van kunsthandelaars. Veel veilinghuizen in België zijn familiebedrijven die al meerdere generaties actief zijn. Dit zorgt wel voor een sterke traditie en continuïteit in de sector. Het oudste familiebedrijf is Galerie Moderne, dat al vier generaties meegaat. Galerie Moderne werd opgericht in 1935 en is daarmee het oudste actieve veilinghuis van Brussel. Vandaag wordt het veilinghuis geleid door David en Jérôme Devadder met Maurice Lemercinier als veilingmeester.⁷¹

Bij drie veilinghuizen is de familie al drie generaties lang actief in de kunstsector. Dat zijn families De Vuyst, Campo en Pinckers. Bij familie De Vuyst startte alles met Gaston De Vuyst. Hij bouwde samen met zijn echtgenote een kledingzaak op en in 1962 opende hij daarnaast ook een galerij, Kunstgalerij De Vuyst. Van bij het begin is dochter Huguette De Vuyst de rechterhand van haar vader Gaston. In 1976 leidde zijn zoon Guy De Vuyst zijn eerste veiling. In 1982 komen ook zijn andere dochter, Andréa De Vuyst en zijn schoondochter het familieteam versterken. In 2009 komt kleinzoon Tom De Vuyst het team versterken, die nu samen met zijn vader de veilinghamer hanteert.⁷²

Zoals reeds vermeld in hoofdstuk '3.1 Eerste veilinghuizen in de twintigste eeuw' is ook de familie Campo al drie generaties lang een belangrijke speler op de kunstmarkt in België en daarbuiten. In 1905 richtte Guillaume Campo Galerie Campo op die zijn zonen, Frans en Freddy Campo, later overnamen. In 1992 splitsten de broers hun wegen. Ze verkochten de zaak op de

---

⁷⁰ De Vuyst, 'Historiek', De Vuyst, geraadpleegd 28 mei 2024, <https://de-vuyst.com/nl/historiek>.

Robin De Veen, 'Het hoogste bod: wat gebeurt achter de deuren van een veilinghuis?', VRT, 12 oktober 2021, <https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/nieuws/2021/10/12/het-hoogste-bod-wat-gebeurt-achter-de-deuren-van-een-veilinghui/>.

⁷¹ Laure Eggerickx, 'A Bruxelles avec Maurice Lemercinier', Le Soir, 20 oktober 2010, https://www.lesoir.be/art/a-bruxelles-avec-maurice-lemercinier_t-20101020-013QWW.html.
Eggerickx, 2017.

⁷² De Vuyst, 'Historiek', De Vuyst, geraadpleegd 28 mei 2024, <https://de-vuyst.com/nl/historiek>.
De Veen, 2021.

Meir, en verdeelden de firma tussen hun kinderen. De twee takken van de familie openden hierna elk hun eigen veilinghuis. De zoon van Freddy, Stefan Campo, opende het veilinghuis Campo aan de Vlaamse Kaai. De zonen van Frans Campo, Guy en Michel Campo, richtten veilinghuis Campo & Campo in Berchem op. Het veilinghuis aan de Vlaamse Kaai werd in 2016 overgenomen door kunsthedelaar Izabella Sjikarenko en omgedoopt tot galerij Campo. Daarentegen zet Campo & Campo tot vandaag zijn activiteiten voort als een prominente kunstgalerij en veilinghuis, onder bestuur van Guy Campo en Carla Janssens.⁷³

In Waver werd in 2018 68 Art Auction opgericht door Michel Pinckaers, kunsthistoricus en archeoloog. De familie Pinckaers beoefent al drie generaties het veilingmeesterschap. Als eerste stichtte zijn grootvader Alexandre Pinckaers in 1936 het veilinghuis Regina in Luik. Dertig jaar later richtte de vader van Michel, Xavier Pinckaers, Galerie André op in Elsene. In 1975 nam Michel Pinckaers de zaak over en in 1998 startte hij zijn eigen bedrijf, veilinghuis Flagey in Elsene. In 2013 moest de zaak echter plaatsmaken voor een flatgebouw. Vervolgens was hij van 2014 tot 2020 medeoprichter van Phoenix Auction in Waver. In 2018 stampste hij 68 Art Auction uit de grond met dezelfde voorouderlijke expertise.⁷⁴

De meeste familiebedrijven in België bestaan uit twee generaties. Bij zeven Belgische veilinghuizen heeft de tweede generatie het bestuur reeds overgenomen. Dat is het geval bij veilinghuis Bernaerts, dat in 1974 werd opgericht door Mon Bernaerts en Emmy. Sinds 1994 wordt het familiebedrijf geleid door zonen Peter en Christophe Bernaerts in Antwerpen.⁷⁵

Bij de Antwerpse veilingzaal Amberes nam de zoon van oprichter Cyriel Dupain al sneller de plaats in van zijn vader. Drie jaar na de oprichting, in 1997, werd Rik Dupain bestuurder. De zaken worden wel nog steeds geleid door medeoprichters Marc Royer en veilingmeester Olivier Geurts.⁷⁶

---

⁷³ Campo & Campo, 'Over ons', Campo & Campo, geraadpleegd 31 mei 2024, <https://www.campocampo.be/nl/over-ons>.

Henk van Nieuwenhove, 'Campo & Campo', Knack Trends, 30 januari 1997, <https://trends.knack.be/nieuws/campo-campo-campo/>.

⁷⁴ 68 Art auction, 'Historique', 68 Art auction, geraadpleegd 18 mei 2024, <http://www.68-art.com/presentation-etude>.

⁷⁵ Gacoms, 2013, 19-25.

Peter Bernaerts, 'Peter Bernaerts', LinkedIn, geraadpleegd 1 juni 2024, <https://www.linkedin.com/in/peter-bernaerts-7353737/?originalSubdomain=be>.

⁷⁶ Amberes, 'GESCHIEDENIS', Amberes, geraadpleegd 2 mei 2024, <https://amberes.be/nl/geschiedenis>.

Bij het West-Vlaamse veilinghuis Debaveye begon Urbain Debaveye in 1979 met het organiseren van veilingen. Vandaag wordt het veilinghuis verder bestuurd door zijn zoon Johan Debaveye en diens echtgenote Ilse Balduyck.⁷⁷

Ook Carlo Bonte in Brugge nam de zaak over van zijn vader Lude Bonte in 2008. Met zijn verhuisfirma 'Bonte verhuizingen' moest Lude Bonte vaak inboedels ledigen voor notarissen en naar veilingzalen vervoeren. In 1980 nam hij veilinghuis Van Dyck over, dat sinds 1932 werd uitgbaat door de familie Sioen. Met de overname van veilinghuis Van Dyck combineerde hij beide activiteiten. In die tijd werkte het veilinghuis eerder lokaal, maar nu heeft Carlo Bonte connecties over de hele wereld.⁷⁸

Ook in Wallonië zijn er een paar veilinghuizen waar het bestuur inmiddels is overgegaan op de tweede generatie. Het Luikse veilinghuis Lhomme werd in 1982 opgericht door Michel Lhomme. Sinds 2015 heeft zijn zoon David het roer overgenomen.⁷⁹ Mosan in Luik is actief sinds 1985 onder leiding van Lionel Nagant de Deuxchaisnes. Tegenwoordig staat zijn zoon Maxence aan het roer.⁸⁰ MonsAntic in Maisières, nabij Bergen ontstond in 1989, onder het bestuur van Daniel Otten en zijn vrouw Annie Otten. Later voegde hun zoon Kevin Otten zich bij het team.⁸¹

Uit onderzoek blijkt dat het merendeel van de familiebedrijven op dit moment wordt bestuurd door twee generaties tezamen, met oog op continuïteit. Horta wordt bijvoorbeeld gerund door Dominique Villegas met zijn vrouw en twee kinderen. Het veilinghuis werd opgericht in 1982. Sinds 1986 begon Dominique Villegas er te werken en in 2004 nam de Dominique Villegas het bestuur over en werd hij er veilingmeester.⁸² Een ander bekend familiebedrijf is Loeckx, het

---

⁷⁷ Johan Debaveye, persoonlijke communicatie (mail), 29 april 2024.

⁷⁸ Carlo Bonte Auctions, 'Our story', Carlo Bonte Auctions, geraadpleegd 8 mei 2024, <https://www.carlobonte.be/timeline/>.

⁷⁹ Thijs Demeulemeester, 'Veilingresultaten zijn onvoorspelbaar geworden', 2015.

Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.

⁸⁰ Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, [www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL](http://www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL;);

Auctions in Belgium, 'Veilingmeesters', Auctions in Belgium, 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=MEEESTERS-NL.

⁸¹ Claire Bortolin, 'Expertise à Monsantic. Chronique d'une journée d'expertise organisée avec l'Immo du Soir. L'art et la table', Le Soir, 25 maart 2004, www.lesoir.be/art/%252Fexpertise-a-monsantic-chronique-d-une-journee-d-expert_t-20040325-Z0P6JX.html.

⁸² Anne-Sophie Radermecker en Sybille du Roy de Blicquy, p. 69

Gilles Bechet, 'Eenmaal, andermaal ... verkocht!', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, maart 2024: 84-87.

oudste veilinghuis in Gent sinds 1988. Het veilinghuis wordt gerund door het paar Peter Loeckx en Cecile Govaert, samen met hun zoon Natan Loeckx. Ze veilen een uitgebreid aanbod van zowel Europese als Aziatische kunst, waarbij Natan Loeckx zich voornamelijk richt zich op Aziatische kunst.⁸³ Veilinghuis Jordaens wordt momenteel gerund door Rik Martens, samen met zijn echtgenote, zijn zoon en drie vaste medewerkers. Martens organiseerde zijn eerste veiling in 1990 in Antwerpen. Later installeerde hij zich in Mortsel.⁸⁴ Een gelijkaardige situatie is op te merken bij veilinghuis MJV Soudant, opgericht in 2020 door antiquair Valéry Soudant. De naam van het veilinghuis is afgeleid van de drie gezinsleden die er actief zijn: Valéry, zijn echtgenote Melinda, en zijn zoon Justin. Verder telt het team nog drie medewerkers.⁸⁵

Bij veilinghuis Van de Wiele wordt de continuïteit verzekerd door twee kinderen. Het veilinghuis begon als antiquariaat in 1976 met Marc en Anette Van de Wiele. Sinds 2003, wanneer er ook veilingen werden georganiseerd, voegde hun dochter Nathalie Van de Wiele zich bij het bedrijf. Vandaag is zij mede-zaakvoerder en ook hun jongste zoon, Max Van de Wiele, heeft zich bij het team gevoegd.⁸⁶ Ook bij veilinghuis Flanders Auctions staat er een vierkoppige familie in het bestuur. Het veilinghuis ontstond in 2020 uit de antiekzaak ‘Antiques Belgium’, dat Pol Desmet oprichtte in 1999. Vandaag runt hij het bedrijf samen met zijn vrouw Hilde Marchand, hun zonen Lieven en Steven Desmet, maar ook met een gans team.⁸⁷

Het is niet altijd de zoon of de dochter van de oprichters die het bedrijf tot een familiebedrijf maakt. In het huidig bestuur van veilinghuis DVC, opgericht in 1986, is Dorien Janssens verantwoordelijk voor de facturatie en boekhouding. Zij is een nicht van de oprichters Dominique Van Cappel en Ria Janssens, respectievelijk veilingmeester en beheerder van de afdeling sieraden. Van jongs af aan hielp zij haar oom en tante tijdens tentoonstellingen en veilingdagen. In het bestuur zit ook Arno Sanctorum, die instaat voor de IT en wordt opgeleid tot veilingmeester.⁸⁸

---

⁸³ Kunstveiling-antiekveiling-Loeckx, ‘Veilinghuis Loeckx in Gent’, Kunstveiling-antiekveiling-Loeckx, geraadpleegd 28 april 2024, <https://www.kunstveiling-antiekveiling-loeckx.be/>.

⁸⁴ Filip Spoelders, ‘Veilinghuis Jordaens viert 25-jarig bestaan’, HLN, 15 mei 2015, www.hln.be/mortsel/veilinghuis-jordaens-viert-25-jarig-bestaan~aa439163/.

Rik Martens, persoonlijke communicatie (vragenlijst Google Forms), 27 april 2024.

Demeulemeester, ‘Veilingresultaten zijn onvoorspelbaar geworden’, 2015.

⁸⁵ Thijs Demeulemeester, ‘Mijn antiquairskap heb ik over de haag gegooit’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, oktober 2020: 76-79.;

Valery Soudant, 2024.

⁸⁶ Van de wiele, 2024.

⁸⁷ Flanders Auctions, 2024.

⁸⁸ Arno Sanctorum, persoonlijke communicatie (vragenlijst Google Forms), 29 april 2024.;

Door de continuïteit in de familiebedrijven, kwam er rond 2010 een nieuwe generatie jonge veilingmeesters in België, waaronder Nathan Loeckx, Carlo Bonte en Tom De Vuyst. Ook Rob Michiels behoort tot deze nieuwe generatie, maar in tegenstelling de anderen, richtte hij zijn eigen zaak op in 2015. Carlo Bonte is als stad- en generatiegenoot van Rob Michiels een concurrent in Aziatica-veilingen.⁸⁹

3.2.3 Fusies en samenwerkingen

Over het algemeen gaan de Belgische veilinghuizen zelfstandig te werk.⁹⁰ De marktpositie van veilinghuizen kan echter versterkt worden door strategische fusies of samenwerking. Zo is Arenberg Auctions ontstaan uit de fusie van Henri Godts en The Romantic Agony. Beide veilinghuizen hadden geen opvolgers binnen de familie, waardoor externe financiering en de samensmelting van het personeel noodzakelijk waren. Dit versterkte hun imago en voorkwam dat belangrijke stukken naar grote concurrenten zoals Bonhams of Sotheby's gingen.⁹¹

Er komen af en toe ook samenwerkingen tussen de veilinghuizen voor. In 2019 richtten Rob Michiels en Tim De Doncker samen Coronari Auctions op. De twee zitten samen in dezelfde zaak, maar ze zijn ook zakenpartners.⁹² Voor grotere veilingen werkt Coronari Auctions samen met Rob Michiels Auctions, wat Rob Michiels reeds in 2015 stichtte.⁹³ Bovendien werkte Rob Michiels voor zijn eerste veiling samen Rob Michiels samen met veilinghuis Van de Wiele. Aangezien Michiels zijn roots in Brugge ligt, organiseerde hij zijn eerste veiling in het pand van Van de Wiele. Het was een symbolische samenwerking, aangezien Marc een goeie kennis is van Michiels via zijn grootvader, door wie de verzamelpassie van Michiels is ontstaan.⁹⁴

DVC Auctions, 'Team', DVC Auctions, geraadpleegd 17 mei 2024, <https://dvc.be/en/employees>.

⁸⁹ Thijs Demeulemeester, 'Antiquair Rob Michiels opent eigen veilinghuis in Brugge', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, februari 2015.

⁹⁰ Isabelle Cocquyt, persoonlijke communicatie (gesprek), 22 mei 2024.

⁹¹ Liesbeth Langouche, 'Fusie The Romantic Agony en Henri Godts', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, januari 2017: 88-90.

⁹² Tim De Doncker, persoonlijke communicatie (mail), 4 april 2024.

⁹³ Thijs Demeulemeester, 'De Grande Bellezza', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, juni 2022: 104-107.

⁹⁴ Demeulemeester, 'Antiquair Rob Michiels opent eigen veilinghuis in Brugge', 2015.

4. Financiële analyse

In dit hoofdstuk wordt kwantitatief onderzoek gedaan naar de economische status van de veilinghuizen in België. Er wordt gekeken naar de grootte van de veilinghuizen, de door hen gehanteerde commissies en de frequentie van hun veilingen. Deze factoren kunnen meer inzicht bieden in het Belgische veilinglandschap. Zijn het financieel gezonde bedrijven en hoeveel personeel stellen ze te werk? Zijn de commissies aantrekkelijk en variëren ze sterk tussen de veilinghuizen? Is er een patroon te ontdekken in de veilingactiviteiten doorheen het jaar?

4.1 Recordomzet in 2023

Volgens de cijfers uit 2023 van Artprice, een onderzoeksbureau dat veilinghuizen wereldwijd analyseert, draait de kunsthandel in België zeer goed. De Belgische kunstveilingmarkt breidt uit en de internationale veilinghuizen hebben zich stevig verankerd. Bovendien heeft de Belgische veilingmarkt in 2023 een recordomzet gedraaid van 64,5 miljoen euro met 21.409 verkochte loten. Volgens Artprice genereerden De Vuyst, Horta, Louiza Auktion, Piasa Bruxelles en Bonhams Cornette de Saint-Cyr samen meer dan 60 procent van de kunstveilingomzet van het land.⁹⁵ Vrt nieuws vermeldde dat het hoogste veilingbedrag van 2023 werd gemaakt door het Franse veilinghuis Piasa in Brussel. Het werk 'La bataille des éperons d'or' van Georges Mathieu ging voor 1,9 miljoen euro onder de hamer.⁹⁶ Hier moet echter de kanttekening gemaakt worden dat Piasa jaarlijks drie veilingen organiseert in een kunstgalerij in Brussel, maar er zelf geen vestiging heeft.⁹⁷ Aangezien het een buitenlandse entiteit is, zijn er ook geen jaarrekeningen opgenomen bij de Nationale Bank van België.⁹⁸ Bijgevolg wordt het veilinghuis niet opgenomen als een van de 52 veilinghuizen in België. Het Belgisch veilingrecord van 2024 zal wellicht uitgaan naar een nationale speler, namelijk Campo & Campo in Berchem. In mei 2024, werd een portret van een Indische sultan geveild voor een

---

⁹⁵ Artprice, 2023.

⁹⁶ Hiroux, 2024.

⁹⁷ Marie Potard, 2024.

⁹⁸ Consult, 'Piasa SA', Consult, geraadpleegd 3 mei 2024, <https://consult.cbso.nbb.be/consult-enterprise/0697893521>.

onverwacht bedrag van 3 miljoen euro.⁹⁹ Het duurste werk dat ooit verkocht werd in België, blijft echter René Magrittes ‘L’Oiseau de ciel’ uit 1966. In mei 2003 ging het onder de hamer voor 3,8 miljoen euro bij veilinghuis Bernaerts in Antwerpen.¹⁰⁰ Een studie van Artprice uit 2017, toonde aan dat de veilingomzet van België in 2016 40 miljoen euro was, met meer dan 15.000 verkochte werken. Op zeven jaar tijd is de omzet dus met 60 procent gestegen. Opvallend is dat België in 2015 de dertiende grootste kunstveilingmarkt ter wereld was met een omzet van 40 miljoen, terwijl het vandaag op de veertiende plaats staat met een omzet van 64,5 miljoen.¹⁰¹

4.2 Bedrijfsgrootte

Kengetallen in de gepubliceerde jaarrekeningen

Om de grootte van de veilinghuizen te meten, werd er bij elk bedrijf gekeken naar de brutomarge, de brutowinst voor belastingen en het aantal werknemers in voltijdse equivalent¹⁰² (VTE) (code 9087 in de jaarrekeningen). Hiervoor werden de meest recente jaarrekeningen geraadpleegd bij de Balanscentrale van de Nationale Bank van België. Jaarrekeningen zijn jaaroverzichten van de financiële situatie van een onderneming van een bepaald boekjaar.¹⁰³ De omzetcijfers zijn voor de veilingsector niet openbaar. De omzet vertegenwoordigt het totale inkomen uit verkopen, zonder aftrek van kosten die zijn gemaakt om de producten of diensten te produceren die zijn verkocht. Brutomarge (code 9900 in de jaarrekeningen) geeft aan hoeveel van de omzet overblijft na de kosten die het bedrijf heeft moeten betalen aan anderen voor ze haar producten kon verkopen en omzet draaien. Die kosten zijn handelsgoederen, grond- en

---

⁹⁹ Florence Franssen en Jan Claeys, ‘Geschat op 500 euro, verkocht voor 3 miljoen: “Dit heb ik nog nooit meegemaakt”’, De Standaard, 30 mei 2024, https://www.standaard.be/cnt/dmf20240530_96216864.

¹⁰⁰ De Morgen, ‘Het verdriet van België is 3,8 miljoen euro waard’, De Morgen, 10 mei 2003, <https://www.demorgen.be/nieuws/het-verdriet-van-belgie-is-3-8-miljoen-euro-waard~b422b575/>; Hiroux, 2024.

¹⁰¹ Artprice, ‘The Belgian Top 10: 2017’, Artprice, 1 september 2017, <https://www.artprice.com/artmarketinsight/the-belgian-top-10?from=search>.

¹⁰² ‘Het aantal medewerkers kan ook worden uitgedrukt naar voltijdsequivalenten (vte). Hierbij wordt uitgegaan van een telling van de arbeidsprestaties van de medewerker, gekoppeld aan het arbeidsvolume. Iemand die halftijds werkt, wordt slechts meegeteld voor de helft van een voltijdsequivalent.’ Uit: Verso, ‘VTE’, Verso, geraadpleegd 29 mei 2024, verso-net.be/cijfers/arbeidsmarkt/medewerkers/vte.

¹⁰³ Job Jansen, ‘Een jaarrekening maken: zo pak je het aan!’, mkb servicedesk, 14 april 2023, <https://www.mkbservicedesk.nl/administratie/begroten/wat-is-een-jaarrekening>.

hulpstoffen, diensten en diverse goederen. Brutomarge wordt ook omschreven als ‘toegevoegde waarde’, namelijk de opbrengst uit de kernactiviteiten van een bedrijf. Bij veilinghuizen liggen omzet en brutomarge vaak dicht bij elkaar omdat ze niet zelf de goederen produceren of inkopen, maar optreden als tussenpersoon. De brutowinst voor belastingen (code 9903 in de jaarrekeningen) is de brutomarge, waarvan de bedrijfskosten (onder andere personeelskosten en afschrijvingen) worden afgetrokken, de financiële opbrengsten worden opgeteld en de financiële kosten afgetrokken. Brutowinst wordt gebruikt om de winstgevendheid te meten.¹⁰⁴

Brutomarge (code 9900) = omzet – handelsgoederen, grond- en hulpstoffen, diensten en diverse goederen

Brutowinst voor belastingen (code 9903) = brutomarge – bedrijfskosten (o.a. personeelskosten, en afschrijvingen) + financiële opbrengsten – financiële kosten

Om een beter beeld te geven van de jaarrekeningen die als bron voor dit hoofdstuk zijn gebruikt, staat in Bijlage 4 een voorbeeld van hoe zo’n jaarrekening eruitziet en welke gegevens zijn gebruikt.

Op Figuur 4.1¹⁰⁵ worden zowel de brutomarges van elk veilinghuis weergegeven als het aantal werknemers uitgedrukt in voltijdse equivalenten. Dit maakt duidelijk dat de veilinghuizen verschillende groottes kennen. Het valt op dat de lijngrafiek van het aantal werknemers in VTE bij benadering de kolomdiagram van de brutomarge volgt. Echter, bij de bedrijven Arenberg Auctions, Metropool en Rops is de brutomarge relatief laag ten opzichte van het aantal werknemers. Aan de hoge personeelsbezetting is te zien dat de brutomarge een onderschatting is van de grootte van het bedrijf. Eventueel door financiële afschrijving of door veel diensten aan te kopen, blijft de brutomarge relatief laag. De drie laatstgenoemde bedrijven behoren daarom waarschijnlijk tot de top van de Belgische veilinghuizen. De steden Brussel, Antwerpen en Lokeren worden meestal voorgesteld als de drie belangrijkste steden voor de veilingmarkt

---

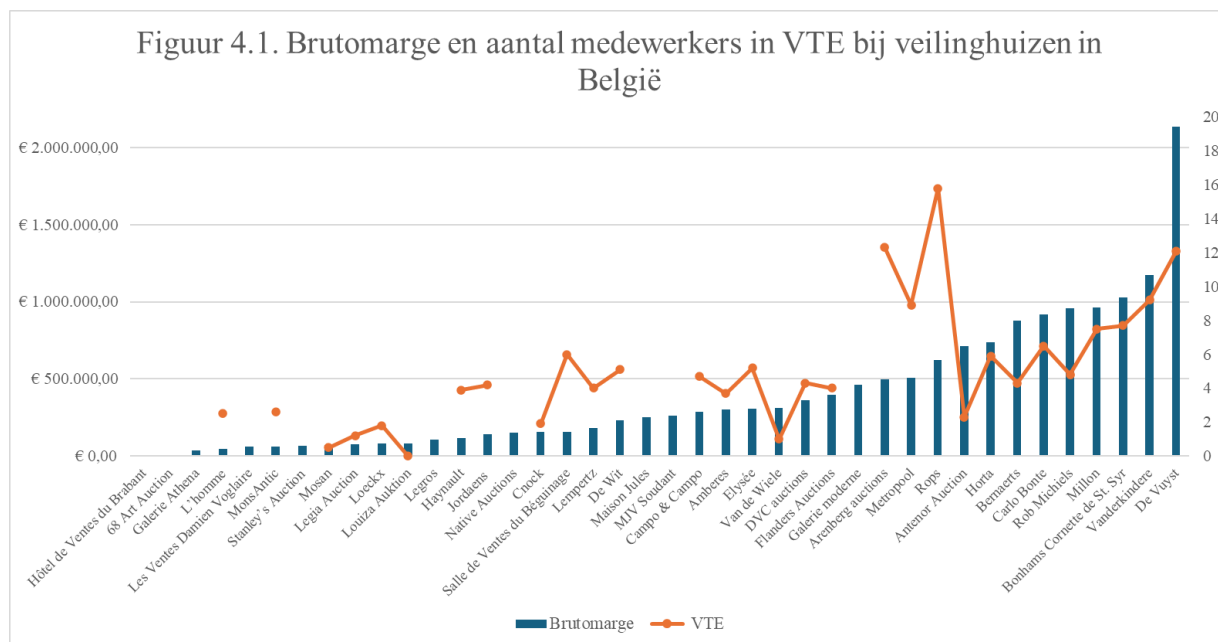
¹⁰⁴ Balanslezen, ‘Brutomarge of toegevoegde waarde, wat moet je er mee?’, Balanslezen, geraadpleegd 29 mei 2024, <https://www.balanslezen.com/resultatenrekening/brutomarge-toegevoegde-waarde/> ;

Balanslezen, ‘Resultatenrekening lezen en begrijpen voor beginners’, Balanslezen, geraadpleegd 29 mei 2024, <https://www.balanslezen.com/beginners/resultatenrekening-lezen-begrijpen/>.

Debitoor, ‘Omzet’, Debitoor, geraadpleegd 29 mei 2024, <https://debitoor.nl/woordenboek/omzet>.

¹⁰⁵ Een aantal bedrijven konden niet worden opgenomen in hoofdstuk ‘6.1 Grootte’. Van de volgende veilinghuizen waren geen gegevens bekend: Brussels Art Auctions, Debaveye, Salle de ventes Saint-Job en Het Pand. Morel de Westgaver wenste anoniem te blijven. Van enkele veilinghuizen toonden de jaarrekeningen een negatieve of een te verwaarlozen brutomarge, wat niet representatief is voor de activiteiten van veilinghuis. Het gaat over Phoenix Auction, A.B.C. Salle de Vente, Pictura en Coronari. Antenor toonde in 2022 een negatieve brutomarge, wat niet representatief is tegenover de voorbije jaren. Daarom werden bij Antenor de gegevens van 2021 gebruikt.

van België.¹⁰⁶ Uit de resultaten blijkt echter dat West-Vlaanderen niet onderschat mag worden. In Figuur 4.1 komen de Brugse veilinghuizen Rob Michiels en Carlo Bonte namelijk op de vijfde en zesde plaats van de veilinghuizen met het hoogste brutomarge, nog voor de Antwerpse veilinghuizen.

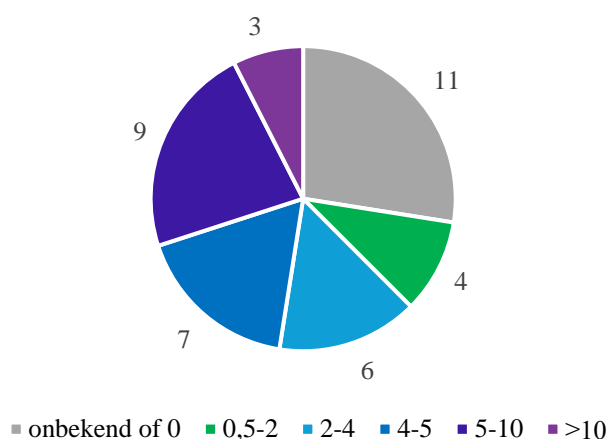

Personeelsbestand

Een overzicht van het aantal veilinghuizen per klasse medewerkers in VTE, is te zien op Figuur 4.2. Ongeveer twee derde van de Belgische veilinghuizen is relatief klein en stelt minder dan 5 voltijdse personeelsleden tewerk. Negen veilinghuizen hebben 5 tot 10 voltijdse medewerkers en drie zijn relatief groot met 10 of meer voltijdse medewerkers.

¹⁰⁶ Artprice, 2023.

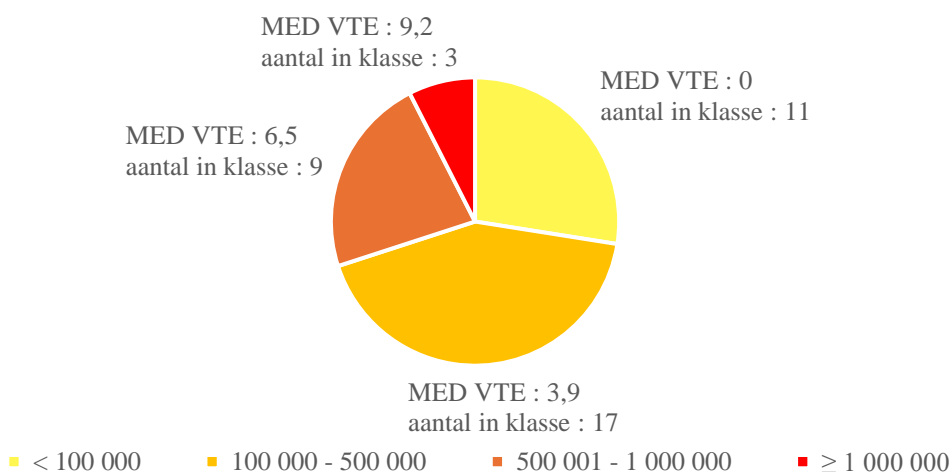
Figuur 4.2. Aantal veilinghuizen in België per klasse medewerkers in VTE

Brutomarge

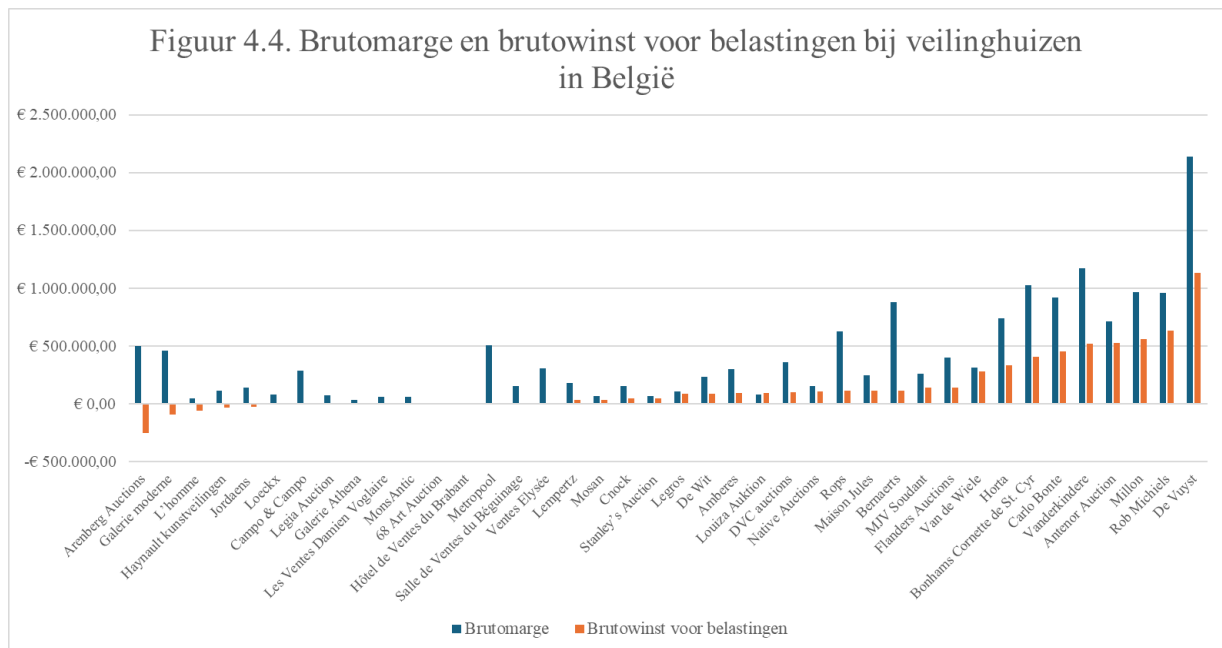
De Belgische veilinghuizen die onderzocht konden worden in dit hoofdstuk, zijn in Figuur 4.3 opgedeeld per klasse brutomarge met de bijhorende mediaan van het aantal werknemers in VTE. Er zijn 11 kleine bedrijven met minder dan 100 000 euro brutomarge, met een mediaan van 0 werknemers in VTE. Bijna de helft van de veilinghuizen in Vlaanderen en Brussel heeft een brutomarge tussen 100 000 euro en 500 000 euro met een mediaan van 3,9 bedienden in VTE. Negen veilinghuizen zijn middelgroot met een brutomarge tussen een half miljoen en een miljoen. Deze veilinghuizen hebben een mediaan van 6,5 bedienden in VTE. Bij de drie grootste bedrijven is de brutomarge hoger dan een miljoen euro en telt de mediaan van het aantal werknemers 9,2.

Figuur 4.3. Aantal veilinghuizen in België per klasse brutomarge en mediaan van werknemers in VTE

Brutowinst

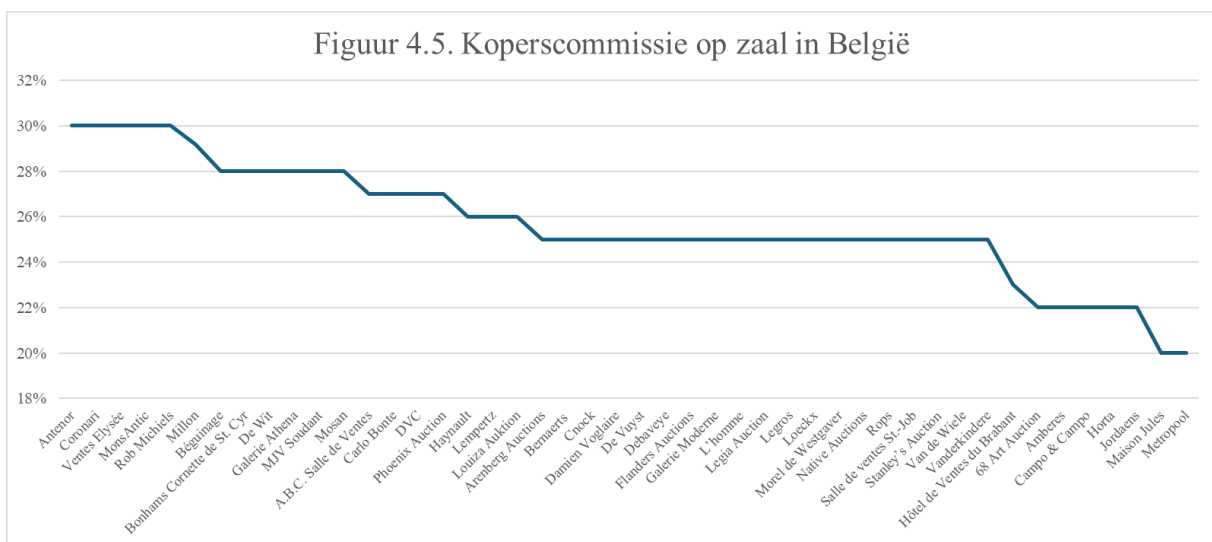
De brutowinst geeft de totale winstgevendheid weer van de Belgische veilinghuizen. Op Figuur 4.4 wordt de brutowinst voor belastingen weergegeven naast de brutomarge. Vanaf een brutowinst van 50 000 euro loopt de brutowinst ruwweg in lijn met de brutomarge. Voor de 5 meest winstgevende bedrijven ligt de winst boven een half miljoen euro. De brutowinst van één veilinghuis springt eruit met meer dan 1 miljoen euro.

4.3 Commissies

Het veilinghuis genereert zijn inkomen door zowel commissie door te rekenen aan de verkoper als aan de koper van een kunstwerk. Het totaalbedrag dat het veilinghuis ontvangt, varieert tussen 30 procent en 45 procent van de hamerprijs. Dergelijke tarieven zijn nodig, aangezien een veilinghuis een risicovolle onderneming is. De veilingmeester moet tijdens de veiling voldoende omzet genereren om alle operationele kosten te dekken, zoals personeelskosten, verzekeringen, deurwaarderskosten, advertenties, logistieke uitgaven enzovoort. De verkoper

of inbrenger wordt de hamerprijs uitbetaald, verminderd met 15 procent commissie. Wanneer de verkoper een handelaar is, kan dit zakken naar 10 procent commissie.¹⁰⁷

Nadat het lot is toegekend, moet de koper onmiddellijk na de veiling het gepaste bedrag betalen of bij de afhaling van de goederen, binnen 3 tot 20 werkdagen na de verkoop. Het volledige bedrag dat de koper neertelt voor het kunstwerk bedraagt de hamerprijs, vermeerderd met commissie, BTW en eventuele bijkomende kosten. De commissie die de koper moet betalen, wordt ook wel de ‘buyer’s premium’ of koperspremie genoemd. De koper betaalt commissie op de hamerprijs voor biedingen in de zaal, telefonisch of via kooporder. Elk veilinghuis heeft zijn vaste commissies.¹⁰⁸ Voor een overzicht van de commissies per veilinghuis, zie Figuur 4.5.¹⁰⁹

De commissie bij de Belgische veilinghuizen ligt tussen 20 en 30 procent. De meeste veilinghuizen rekenen een commissie van 25 procent, wat overeenkomt met de mediaan. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat de commissie soms wordt afgesteld op de hamerprijs. Wanneer het bedrag van de hamerprijs in een hogere prijsvork zit, dan wordt er een lagere commissie gevraagd. Daarnaast kan de commissie ook afhangen van het type veiling of de categorie van

¹⁰⁷ De Witte, 2023, 17.

Verboven, 2012, 11.

Wasilewska, 2011, 59-60.

¹⁰⁸ De Witte, 2023, 17.

Verboven, 2012, 11.

¹⁰⁹ Voor hoofdstuk ‘Commissies’ zijn er geen gegevens van Brussels Art Auctions, Het Pand en Pictura. Voor de andere veilinghuizen zijn de commissies meegerekend voor de laagste prijsvork en voor de kunstveilingen (niet voor de burgerveilingen of de categorie meubilair).

het verkochte goed. Zo kan de commissie meer bedragen bij burgerlijke veilingen of bij meubilair. Bovenop de hamerprijs kunnen nog kosten komen zoals transportkosten of administratiekosten.¹¹⁰ Het bedrag kan nog vermeerderd worden met het volgrecht¹¹¹. Dit wordt toegepast op een origineel kunstwerk van een levende kunstenaar of die minder dan 70 jaar geleden overleden is, wanneer het wordt toegewezen voor meer dan 2000 euro.¹¹²

4.4 Online biedplatformen

'Live' online veilingen en online veilingen gebeuren via bepaalde online biedplatformen waarop klanten van over de hele wereld een live veiling kunnen meevolgen en bieden. De websites rekenen 1,5 tot 5 procent commissie, die de koper betaalt bovenop de commissie van het veilinghuis zelf. Deze bijkomende commissie dekt de extra kosten en voorkomt dat de kopers niet meer ter plaatse komen. De veilinghuizen rekenen per biedplatform een andere commissie. Figuur 3 in Bijlage 3 geeft een overzicht van de biedplatformen die worden gehanteerd door de kunstveilinghuizen in België en welke commissie daarmee gepaard gaat.¹¹³ Op Figuur 4.6¹¹⁴ wordt weergegeven hoeveel veilinghuizen gebruik maken van elk platform. Zo wordt duidelijk welke online biedplatformen in België het meest populair zijn. Hierbij vallen meteen Drouot Digital en Invaluable op. Deze twee platformen worden veel gebruikt in het hele land. In Wallonië worden vooral deze twee gebruikt, samen met Interenchères. In Vlaanderen en Brussel worden er wel twaalf verschillende platformen gebruikt. De grootste veilinghuizen in België hebben hun eigen veilingplatform ontwikkeld. Dat zijn er dertien die op hun platform een commissie aanrekenen van 0 tot 9 procent.

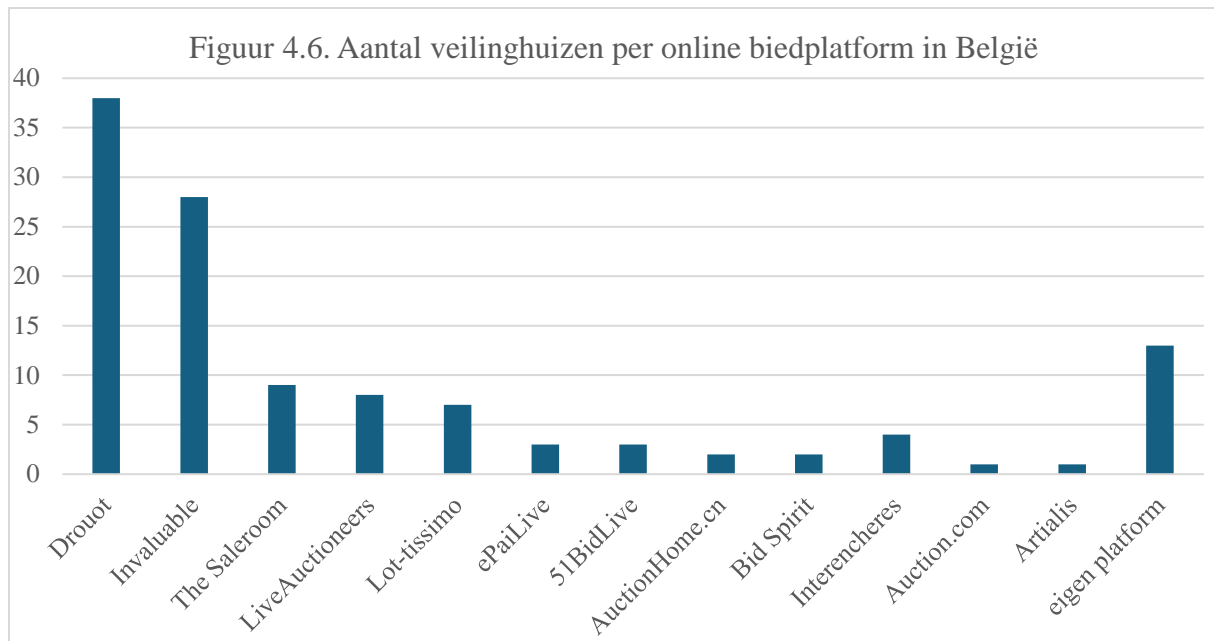
¹¹⁰ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 72-73.

¹¹¹ Het volgrecht kan nooit meer bedragen dan 12 500 euro. Het volgrecht bedraagt 4% van het deel van de verkoopprijs tot en met 50 000 euro, 3% van het deel van de verkoopprijs van 50 000,01 euro tot en met 200 000 euro en 1% van het deel van de verkoopprijs van 200 000,01 euro tot en met 350 000 euro, 0,5% van het deel van de verkoopprijs van 350 000,01 euro tot en met 500 000 euro en 0,25% van het deel van verkoopprijs boven 500 000,01 euro. (uit: Kunstwerkt, 'Het volgrecht', Kunstwerkt, geraadpleegd 17 mei 2024, <https://www.kunstwerkt.be/nl/advies/het-volgrecht>).

¹¹² Kunstwerkt, 'Het volgrecht', Kunstwerkt, geraadpleegd 17 mei 2024, <https://www.kunstwerkt.be/nl/advies/het-volgrecht>.

¹¹³ Verboven, 2012, 11.

¹¹⁴ Voor hoofdstuk '4.4 Online biedplatformen' zijn er geen gegevens van Brussels Art Auctions, Het Pand, Pictura en Salle de ventes Saint-Job.

Drouot Digital is het meest populaire online biedplatform voor kunst- en antiekveilingen in België. Het is het biedplatform van veilinghuis Drouot in Parijs, het oudste veilinghuis ter wereld. Het gebouw van Drouot heeft vijftien veilingzalen die worden aangeboden aan meer dan zeventig veilinghuizen. Op het biedplatform van Drouot, Drouot Digital¹¹⁵, zijn ongeveer 600 veilinghuizen aangesloten. Klanten kunnen hier zowel hun live biedingen (bij deelname aan een veiling met live uitzending) als online-only biedingen (bij deelname aan een virtuele veiling) op één platform plaatsen. Daarnaast worden ook items tegen vaste prijzen verkocht.¹¹⁶ Het tweede meest gebruikte biedplatform in België is Invaluable. Dit is het grootste online platform ter wereld met 5000 aangesloten veilinghuizen. Het verwijst door naar live veilingen van de grootste spelers zoals Sotheby's, Phillips en Bonhams. Verder worden in België de platformen van The Saleroom, LiveAuctioneers en Lot-tissimo het meest gebruikt. Aangezien er enkele Belgische veilinghuizen zich specialiseren in Aziatische kunst, maken ze zich zichtbaar in Azië via Aziatische biedplatformen zoals ePaiLive en 51BidLive. Enkele veilinghuizen in Brussel en Wallonië met een Frans klantenbestand hanteren Interencheres, het

¹¹⁵ In 2018 vloeiden Drouot Live en Drouot Online samen tot Drouot Digital. Uit: drouot.com, 'For the New Year, Drouot Live and Drouot Online Will Merge to Become: DROUOT DIGITAL', geraadpleegd 16 mei 2024, <https://drouot.com/en/hotel-drouot/actualite/60240>.

¹¹⁶ 1.75 Paris, 'THE TOP AUCTION HOUSES IN PARIS', 1.75 Paris, geraadpleegd 21 april 2024, <https://175paris.com/en/blog/the-top-auction-houses-in-paris/>.
Drouot, 'Accueil', Drouot, geraadpleegd 22 april 2024, <https://drouot.com/fr>.

grootste online biedplatform van Frankrijk.¹¹⁷ Tenslotte zijn er de biedplatformen Auction.com en Artialis die uitsluitend door Louiza Auktion worden gebruikt.

4.5 Veilingkalender

Veilinghuizen bepalen zelf wanneer zij hun veilingen inplannen. Voor potentiële kopers is het dus belangrijk om in de gaten te houden wie op welk moment veilt. Daarom worden er veilingen aangekondigd via verschillende kanalen, zoals kranten en vakliteratuur zoals COLLECT Art Antiques Auctions.¹¹⁸ Ook op de website van de Koninklijke Kamer van Veilingzalen wordt er een veilingagenda bijgehouden van de leden. Om een overzicht te krijgen van alle veilingmomenten, is er voor deze thesis een overkoepelende veilingkalender opgemaakt van het afgelopen jaar voor alle geselecteerde veilinghuizen samen (Figuur 4 in Bijlage 3).¹¹⁹ Sommige veilinghuizen houden een beperkt aantal veilingen per jaar zoals De Vuyst en Bernaerts. Andere veilinghuizen houden frequente veilingen waarbij de kavels minder geselecteerd zijn. Zo worden er bij Metropool bijvoorbeeld tweewekelijks burgerveilingen georganiseerd en bij Amberes zelfs wekelijks.

Uit de veilingkalender blijkt dat de veilinghuizen in Vlaanderen en Brussel gemiddeld zes veilingmomenten per jaar houden. Op Figuur 4.7 is te zien hoeveel veilingmomenten er in elke maand worden georganiseerd in België. De zomermaanden juli en augustus blijken het minst interessant te zijn voor de sector, net als de maand januari. Net voor deze dalingen plaatsvinden,

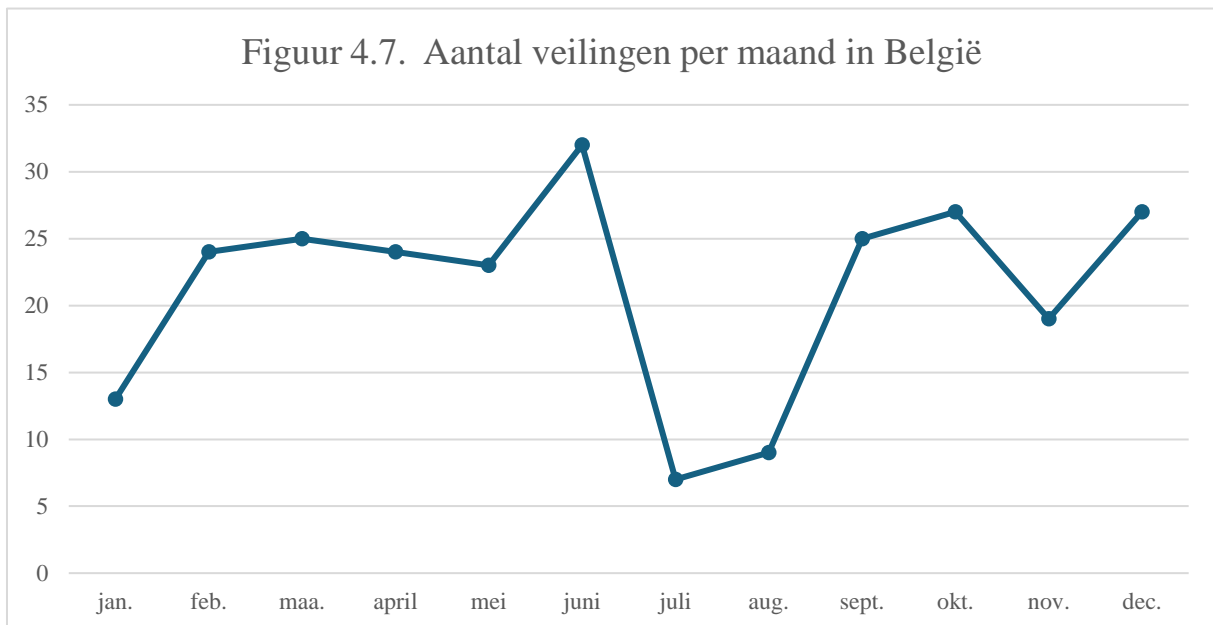
---

¹¹⁷ Interencheres, 'Interencheres', Interencheres, geraadpleegd 16 mei 2024, <https://www.interencheres.com/en-US/informations/qui-sommes-nous.html>.

¹¹⁸ "Aankondigingen van veilingen in: kranten (de week voor elke veiling) zoals La Libre Belgique, L'Echo, Gazet van Antwerpen, De Morgen, De Standaard, De Tijd, Het Laatste Nieuws en De Nieuwe Gazet. Ook in vaktijdschriften zoals COLLECT en naar aanleiding van belangrijke veilingen, worden er aankondigingen en interviews gegeven in HART, La Gazette Drouot, Art + Auction, Kunst und Auktionen en De Witte Raaf. Voor en na elke veiling worden er persberichten verstuurd met soms een catalogoog toegevoegd." Uit: Wasilewska en De Pelsmacker, 'Marketingplan voor het Veilinghuis Bernaerts': 65.

¹¹⁹ Deze kalender is opgemaakt uit de beschikbare informatie op de websites van de veilinghuizen, de antwoorden op de vragenlijsten in Google Forms, mailverkeer met de veilinghuizen en in sommige gevallen de website van het online biedplatform Invaluable. Aangezien er geen gegevens gevonden zijn van de veilinghuizen Brussels Art Auctions, Het Pand, Picture en Salle de Ventes Saint Job, werden deze niet opgenomen in de kalender. Evenmin staat Ostantix in de kalender, aangezien dit veilinghuis nog geen volledig kalenderjaar actief is geweest. De samenstelling van deze kalender is gebaseerd op de meest recente beschikbare informatie. De gegevens in deze kalender zijn gebaseerd op het aantal veilingmomenten, die kunnen bestaan uit meerdere zittingen waarbij kavels van een andere categorie geveild worden. Zo is het mogelijk dat er meerdere kleine veilingen binnen dezelfde maand plaatsvinden.

zijn er twee pieken te zien in juni en december. In het voorjaar blijft het aantal veilingmomenten redelijk constant met een gemiddelde van 24 veilingen per maand. In het najaar nemen de activiteiten van de Belgische veilinghuizen toe, net zoals in de grote kunststeden van de wereld. Onder meer Christie's, Sotheby's en Phillips organiseren namelijk grote herfstveilingen, aangezien ze samenvallen met belangrijke kunstbeurzen zoals Frieze Londen.¹²⁰ Na de stille zomermaanden worden in september en oktober gemiddeld 26 veilingmomenten georganiseerd. In november daalt het aantal veilingmomenten tijdelijk.

Deze seizoensgebonden patronen kunnen in verder onderzoek nader onderzocht worden. Dat bepaalde maanden of seizoenen drukker zijn, heeft ongetwijfeld te maken met verschillende factoren. Zo kan de kalender in Vlaanderen en Brussel zich afstemmen op de buitenlandse veilingkalender, zoals reeds voor het herfstseizoen duidelijk is. Er kan ook verder onderzocht worden of de veilingkalender ook invloed heeft op de prijzen of het type kunstwerken dat wordt aangeboden.

¹²⁰ Arun Kakar, 'What's Happening in the Art Market This Fall?', Artsy, 21 augustus 2023, <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-happening-art-market-fall>.

5. Uitdagingen

Wat zijn de bekommernissen in de Belgische veilingsector sinds de laatste tien jaar? In de Koninklijke Kamer van veilingzalen worden ongeveer tweemaandelijks vergaderingen georganiseerd, over discussiepunten die de veilinghuizen wakker houden. Internationalisering en digitalisering vormen hierbij belangrijke onderwerpen.

5.1 Internationalisering

Tegenwoordig is de kunstmarkt een globaal fenomeen. Dankzij technologische ontwikkelingen kan men nu kunst kopen in tal van steden, op alle continenten.¹²¹ Ook de Belgische veilinghuizen streven naar een internationale uitstraling en marktpositie. Zo heeft Carlo Bonte bijvoorbeeld een uitgebreid netwerk in China opgebouwd. Daarnaast komen er steeds meer internationale veilinghuizen zich vestigen in België, die marktaandeel innemen van de lokale Belgische veilinghuizen.

Internationale veilinghuizen

In totaal zijn er twaalf internationale veilinghuizen gevestigd in België (zie Figuur 5.1).¹²² Slechts drie van de twaalf internationale veilinghuizen organiseren daadwerkelijk veilingen. Dat zijn Lempertz, Millon en Bonhams, waarvan de moederbedrijven respectievelijk gevestigd zijn in Keulen, Parijs en Londen.

Lempertz opende reeds in 1849 een van de eerste internationale veilinghuizen in Brussel, wat in 1938 moest sluiten. In 1985 heropende Lempertz een kantoor in Brussel waar er veilingen werden voorbereid en previews werden georganiseerd van veilingen in Keulen. Sinds 1992 houdt Lempertz ook veilingen in Brussel. Elke lente wordt een Tribal Art veiling georganiseerd in Afrikaanse en Oceanische kunst.¹²³ Meer recent, in 2007, opende Millon een veilingzaal in

---

¹²¹ Bechet, 'Zeg me waar je koopt en ik zeg je wat je betaalt', 2023.

¹²² Een gedetailleerde beschrijving van de internationale veilinghuizen is te vinden in de Bijlage 5, naast de beschrijvingen van de 52 geselecteerde Belgische veilinghuizen.

¹²³ Lempertz, 'Our History', Lempertz, geraadpleegd 16 mei 2024, <https://www.lempertz.com/en/history.html>.

Brussel, dat in 2012 Millon Belgique werd. Sindsdien staat het veilinghuis onder het bestuur van veilingmeester Arnaud de Partz, oprichter van veilinghuis Banque Dessinée, gespecialiseerd in stripboeken.¹²⁴ Als laatste opende Bonhams een veilingzaal in Brussel, door Cornette de Saint Cyr over te nemen in 2022. Bonhams is een van 's werelds grootste en meest gerenommeerde veilinghuizen van beeldende kunst, antiek, auto's en sieraden. Terwijl de twee concurrenten Christie's en Sotheby's focussen op de high-endmarkt, richt Bonhams zich op het middensegment. Ze zetten in op lokale zichtbaarheid door gerenommeerde, lokale veilinghuizen op te kopen en ze te integreren in hun netwerk.¹²⁵

Stichtingsjaar	Oorsprong	Naam	Kantoor België	Veilingzaal België
1707	Oostenrijk	Dorotheum	1996	/
1744	VK	Sotheby's	1974	/
1766	VK	Christie's	1976	/
1793	VK	Bonhams	2009	2022
1796	VK	Phillips	onbekend	/
1845	Duitsland	Lempertz	1849/1985	1992
1928	Frankrijk	Millon	2007	2012
1976	VS	Heritage Auctions	onbekend	/
1994	Frankrijk	Tajan	onbekend	/
2019	Frankrijk	Aguttes	2019	/
2002	Frankrijk	Artcurial	2012	/
1996	Frankrijk	Piasa	/	/

Figuur 5.1 : Internationale veilinghuizen in België

Zoals eerder vermeld, organiseert het Franse veilinghuis Piasa drie veilingen per jaar in Brussel. Sinds 2018 gebruiken zij de galerij 'La Patinoire Royale Bach' als zaal voor veilingen gespecialiseerd in design.¹²⁶ Ze hebben echter zelf geen kantoor of veilingzaal in België. De elf andere internationale veilinghuizen hebben vertegenwoordigingskantoren in Brussel en enkel Phillips heeft zich gevestigd in Antwerpen. De Belgische hoofdstad vormt de ideale plek voor

¹²⁴ Marie Potard, 2024.

Millon, 'Millon Belgium', Millon, geraadpleegd 21 april 2024, <https://www.millon.com/en/about/our-rooms-of-sale/millon-belgium>.

Els Bracke, 'Watch out for Bonhams', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, 28 november 2022: 84-89.

¹²⁵ Bonhams, 'About Us', Bonhams, geraadpleegd 16 mei 2024, https://www.bonhams.com/about_us/.

¹²⁶ PIASA, 'PIASA TO SELL AT PATINOIRE ROYALE IN BRUSSELS', PIASA, geraadpleegd 22 april 2024, <https://www.piasa.fr/en/presses/presse-piasa-patinoire-bruxelles>.

een kantoor, aangezien het goedkoper is dan kunststeden als Parijs, Londen of New York en vlot te bereiken is voor Franse en Britse verzamelaars.¹²⁷ De vertegenwoordigingskantoren zorgen voor de lokale zichtbaarheid van de moederveilinghuizen. Ze bieden Belgische verzamelaars en verkopers expertise en advies over de beste verkooplocaties, naast catalogi en privéverkoop. Om hun aanwezigheid te versterken, organiseren de grote veilinghuizen ook evenementen zoals diners tentoonstellingen in grote tentoonstellingsruimtes.¹²⁸

Reeds in de jaren 1970 openden Sotheby's en Christie's een kantoor in Brussel. Eind jaren '90 kwam het Oostenrijkse Dorotheum daarbij en ook Phillips en Heritage Auctions openden een kantoor. De afgelopen tien jaar kwamen er vooral verschillende Franse veilinghuizen naar België. Dat is het geval voor Artcurial sinds 2012 en Aguttes sinds 2019.¹²⁹

Uittocht van Belgische kunstwerken naar het buitenland

België staat bekend om een hoge concentratie Belgische verzamelaars en hun uitgebreide kennis. De internationalisering zet sommige Belgen er echter toe aan hun werken in het buitenland te verkopen. Een terugkerend probleem is dat de waardevolle stukken uit België zo bij de grote multinationals worden geveild. Christie's en Sotheby's pikken op die manier ook de best verkopende Belgische kunstenaars op en verkopen ze vervolgens in Parijs, Londen, New York of zelfs Hong Kong.¹³⁰ Dit leidt tot grote frustratie bij de Belgische veilinghuizen. Henri Godts van Arenberg Auctions sprak zich hierover uit: "*Belgische verkopers gaan nu soms met waardevolle stukken naar het buitenland, maar houden daar soms een slechte ervaring aan over omdat de kosten er dikwijls hoger liggen dan wat wij aanrekenen. En bij een probleem ben je bij ons sneller en persoonlijker geholpen.*".¹³¹ Veilinghuis Bernaerts maakte er hun missie van om belangrijke werken en collecties naar zich toe te trekken en zelf te veilen. Zo veilde Mon Bernaerts in 2003 'Oiseau de Ciel' van René Magritte, voor 3,8 miljoen euro.¹³²

Als gevolg van deze uittocht verkopen lokale kunstenaars beter in het buitenland en kan de Belgische markt er niet van profiteren. Met de verkoop van één of twee grote schilderijen van

---

¹²⁷ Bechet, 'Kunsthaus Lempertz: Henrik Hanstein blik vooruit', 2024.

¹²⁸ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 67.

¹²⁹ Marie Potard, 2024.

¹³⁰ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 65-66.

¹³¹ Langouche, 2017.

¹³² Deleersnijder, 2021, 26-27.;

Gacoms, 2013, 19-20.;

Wasilewska, 2011, 50-51.

Magritte zou de totale veilingomzet van België zelfs kunnen verdubbelen.¹³³ Er moet echter rekening gehouden worden met het hoge volgrecht in België. Dit is een mogelijke reden waarom de Belgische veilinghuizen minder aantrekkelijk zijn en veel dure Belgische werken in het buitenland verkocht worden. Het volgrecht zorgt ervoor dat de kunstenaar, of zijn erfgenamen, bij elke openbare verkoop recht heeft op een bepaald percentage van de verkoopprijs. Dit is bijvoorbeeld ook het geval voor werken van Magritte die stierf in 1967.¹³⁴ In de verschillende lidstaten van de Europese Unie bedraagt het volgrecht verschillende percentages. In België bedraagt het volgrecht bijvoorbeeld 6 procent, in Frankrijk 3, in Duitsland 2 en in andere lidstaten zelfs 0 procent. Bovendien moet alleen in België ook nog eens BTW worden betaald op het volgrecht.¹³⁵ Daarom wordt er niet snel gekozen voor België om een Magritte te verkopen. Andere Belgische kunstenaars zoals Constant Permeke worden wel beter in België verkocht, aangezien ze in steden als Londen niets waard zijn.¹³⁶

5.2 Digitalisering

Het afgelopen decennium, en vooral sinds de coronacrisis in maart 2020, is het beroep van de veilingmeester grondig veranderd door de trend van digitalisering. De introductie van online biedplatformen en prijzendatabanken biedt vele nieuwe mogelijkheden voor de veilingsector, maar brengt ook nieuwe uitdagingen met zich mee.

Aanpassingen in het veilinghuis

Sommige veilinghuizen zoals Amberes en Het Pand verzetten zich tegen de digitalisering en blijven veilen op de traditionele manier, zonder internettransacties. Toch kunnen de meeste veilinghuizen in België moeilijk weerstand bieden. Via het internet zijn ze namelijk zichtbaar geworden voor een veel breder publiek in België en internationaal.¹³⁷ De meesten organiseren

---

¹³³ Artprice, 2023.

¹³⁴ The Museum of Modern Art, 'René Magritte', The Museum of Modern Art, geraadpleegd 31 mei 2024, <https://www.moma.org/artists/3692>.

¹³⁵ Redactie Trends, 'Met de hamer in de hand', Trends, 29 mei 1997, <https://trends.knack.be/nieuws/met-de-hamer-in-de-hand/>.

¹³⁶ Eggerickx, 2010.

Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 65-66.

¹³⁷ Demeulemeester, 'In Brussel is er weinig concurrentie', 2015.

Bechet, 'Eenmaal, andermaal ... verkocht!', 2024.

Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 71.

‘live’ online veilingen, al dan niet afgewisseld met online only veilingen. Salle de ventes Rops verving in 2021 zelfs volledig hun live veilingen door internetveilingen. Het aanbod werd zo groot dat het onmogelijk was geworden om alle kavels om te roepen. Om de zes weken worden er namelijk 10.000 kavels gepresenteerd, die bezoekers vrij kunnen bekijken. Met 8.000 m² tentoonstellings- en opslagruimte is Rops dan ook het grootste veilinghuis van Europa qua oppervlakte. Voor de honderdduizenden bezoekers op de website, heeft het veilinghuis een eigen veilingstelsel ontwikkeld: Rops-online.be. Er kan live geboden worden, maar er kan ook een automatische maximum bod ingevoerd worden waardoor er elke 30 seconden een item wordt geveild.¹³⁸ Nieuwe veilinghuizen zoals Antenor Auction en Ostantix Auctions omarmen meteen de digitale technologieën en marketingstrategieën om hun bereik te vergroten. Live online veilingen zijn de nieuwe norm. Dit zijn veilingen die live in de veilingzaal plaatsvinden, waarbij deelnemers tegelijkertijd ook via online platformen kunnen meebieden.

De digitalisering heeft ook een invloed op de activiteiten van het veilinghuis ter voorbereiding van een veiling. *“Taken zijn steeds repetitiever geworden, het werk na de verkoop is intensiever geworden (verpakking en andere pakketten) en het fotowerk is vertienvoudigd.”*, zegt Maurice Lemercinier, veilingmeester bij Galerie Moderne.¹³⁹ Klanten vragen nu meer service dan vroeger. Objecten moeten nu bijvoorbeeld van alle kanten zichtbaar zijn op de website van het veilinghuis. Dit is erg tijdsintensief en vraagt ook een zekere investering als het veilinghuis kiest voor een professionele fotostudio. Ten gevolge van de vele digitale informatie, zijn er ook grotere servers nodig en gerichte software, waarvoor veilinghuizen IT-medewerkers aannemen. Daarnaast krijgen de veilinghuizen steeds vaker de taak van de kunsthandelaar doorgeschoven. Ze worden bijvoorbeeld gevraagd om conditierapporten te maken en suggesties te doen voor verzekeringsmaatschappijen of restauratiebedrijven. Klanten kunnen zelfs vragen voor een prijsevolutie van de artiest of voor advies over hun kunstcollectie.¹⁴⁰

---

¹³⁸ Julie Huon, ‘La vie en Rops : immersion dans la plus grande salle de ventes d’Europe’, Le Soir, 17 oktober 2023, www.lesoir.be/543979/article/2023-10-17/la-vie-en-rops-immersion-dans-la-plus-grande-salle-de-ventes-deurope.

Julie Huon, ‘Salles de vente: le top de Rops’, Le Soir, 27 juni 2022, www.lesoir.be/451002/article/2022-06-27/salles-de-vente-le-top-de-rops.

¹³⁹ Eggerickx, 2017.

¹⁴⁰ Eggerickx, 2010.

Demeulemeester, ‘In Brussel is er weinig concurrentie’, 2015.

Celine De Geest, ‘Hoe big data de kunstmarkt veranderd heeft’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, september 2022.

Minder kopers in de zaal

Uit de resultaten van Artprice blijkt dat de veilingen op zaal afnemen in 2024. Klanten bieden nu vooral online of telefonisch, vanuit de hele wereld. Voor klanten is het vaak gemakkelijker en discreter om de veiling van thuis uit te volgen. Zo belandt er nog maar weinig volk in de veilingzaal zelf en zakt daardoor ook de animo. De veilingmeester moet nu via de camera contact maken met de personen die vanachter hun computerscherm of telefoon meekijken. Naar analogie met de fysieke opkomst in de veilingzaal, zien de veilinghuizen ook de vraag naar fysieke catalogi zakken. Enkel sommige kopers vragen naar de catalogus als traceerbaar bewijs van hun aankoop en enkele verkopers willen er één als souvenir van hun verkoop.¹⁴¹

Ook bij de kijkdagen die georganiseerd worden in aanloop naar de veiling, komt steeds minder volk langs. Op de kijkdagen komen de meeste mensen heel gericht naar enkele loten kijken, die ze thuis al hadden aangestipt in de (online) catalogus. "*Mensen komen niet zomaar meer uit hun hok om rond te lopen in galleries, veilinghuizen of antiekzaken.*", menen Claire en Jacqueline Rothärmel van Louiza Auktion.¹⁴² Enkel veilingen met een grote evenementiële waarde, trekken nog veel volk aan. Sommige zaalveilingen zijn namelijk een werkelijk evenement met veel media-aandacht. Daarom zijn verschillende veilingmeesters het eens dat de zaalveilingen niet volledig zullen overgenomen worden door online veilingen. Ze blijven een zekere charme behouden en zijn spannender dan een veiling achter een computerscherm. De keuze of een veiling in een zaal of online doorgaat, hangt uiteindelijk ook af van verschillende factoren, zoals de veilingkalender en de categorie waartoe de werken behoren.¹⁴³

Expertise met prijzendatabanken

Met de digitalisering van de kunstmarkt gaat ook 'dataficatie' gepaard. Eind jaren '80 werden de eerste online prijzendatabanken opgericht, namelijk Artprice en Artnet. Via deze platformen kan iedereen, in ruil voor een betaald abonnement, de veilingresultaten consulteren van zowel grote als kleine veilinghuizen. Voor honderdduizenden kunstenaars kan er bekeken worden wat

---

¹⁴¹ Demeulemeester, 'In Brussel is er weinig concurrentie', 2015.;

The Brussels Times with Belga, 'The global art market shifts online with strong gains in Asia', The Brussels Times, 6 maart 2024, <https://www.brusselstimes.com/953756/the-global-art-market-shifts-online-with-strong-gains-in-asia>.

¹⁴² Demeulemeester, 'In Brussel is er weinig concurrentie', 2015.

¹⁴³ Gilles Bechet, 'Veilingtrend: online only', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, november 2023: 68-71.; Haentjes, 2018.

Demeulemeester, 'In Brussel is er weinig concurrentie', 2015.

de veilingresultaten waren van de afgelopen twintig jaar, en welke werken binnenkort geveild worden. Artprice en Artnet zijn nog steeds de belangrijkste prijzendatabanken, maar ook Invaluable en Auction.fr worden frequent gebruikt. De prijzendatabanken zijn onmisbaar geworden voor veilinghuizen, galerijhouders en taxateurs. Ze worden vooral gebruikt als richtlijn om de prijs van een kunstwerk te bepalen, naast het traditionele onderzoek en expertise.¹⁴⁴

De prijzendatabanken zorgen er ook voor dat verzamelaars onafhankelijker zijn geworden en zelf kunnen schatten. Dit is volgens Prof. dr. Filip Vermeulen aan de Erasmus University Rotterdam een heel belangrijke tendens in de geschiedenis: “*De kunstmarkt wordt altijd getypeerd als weinig transparant. In de economie noemen we dat ‘information asymmetry’: gegevens over de afkomst of de kwaliteit ontbreken vaak.*”¹⁴⁵ Toch moeten verzamelaars oppassen als ze zelf niet over bijkomende informatie van de kunstwerken beschikken. Omdat de informatie op de prijzendatabanken niet volledig vertrouwelijk is, is het raadzaam om een specialist te raadplegen. Er mist namelijk een groot deel van de informatie aangezien de omvang van de secundaire markt amper de helft is van de gehele kunstmarkt. Bij de prijzen die online raadpleegbaar zijn, wordt ook niet vermeld wat de bijkomende kosten waren. Bovendien is op het moment van de veiling zelf, ook de staat van het werk belangrijk en of het werk al eerder is voorgelegd bij geïnteresseerden.¹⁴⁶

Aangezien verzamelaars tegenwoordig beter op de hoogte zijn van de prijzen, zijn ze actiever geworden op de veilingmarkt. Voor de digitalisering waren er meer handelaars klant bij de veilinghuizen, maar nu verkiezen zij te kopen bij de verzamelaar zelf of in ‘private sale’ bij een veilinghuis. Wanneer handelaars vandaag op veiling kopen, worden de prijzen meteen bekend gemaakt en kunnen ze het werk moeilijker doorverkopen aan een hogere prijs. Het is bekend dat er nu meer verzamelaars dan handelaars kopen bij de veilinghuizen, maar over het algemeen weten de veilinghuizen niet meer wie hun klanten zijn. De meeste kopers verschijnen nooit in de veilingzaal, zelfs niet op de kijkdagen. Helaas staan de veilinghuizen op die manier vaak

---

¹⁴⁴ Bechet, 'Eenmaal, andermaal ... verkocht!', 2024.;

De Geest, 2022.;

Vertongen, 2017, 61.

Wasilewska, 2011, 57.

¹⁴⁵ De Geest, 2022.

¹⁴⁶ De Geest, 2022.;

Demeulemeester, 'In Brussel is er weinig concurrentie', 2015.

machteloos tegenover wanbetalers.¹⁴⁷ *"Als een klant vanuit China een aantal loten koopt en hij betaalt vervolgens niet: wat kan je dan doen? Heel weinig, helaas. Je geld zal je moeilijk kunnen recupereren. Een incassobureau sturen, is nogal omslachtig en duur. En die klanten 'blacklisten' heeft ook weinig zin, want ze loggen toch in met een andere naam."*, zegt Jacqueline Rothärmel van Louiza Auktion.¹⁴⁸

6. Imago en zichtbaarheid

6.1 Vrijheid van de veilingmeesters

Dat de probleemstelling van deze masterthesis werd aangehaald door veilingmeester Peter Bernaerts, toont aan dat het Belgische veilingwezen een zekere zichtbaarheid mist. Zou een groter instituut zoals de Conseil des Maisons de Vente in Frankrijk dan niet meer zichtbaarheid kunnen bieden? Volgens Isabelle Cocquyt, secretaresse van de Kamer van Veilingzalen, hebben de Belgische veilingzalen daar geen behoefte aan. Een regelgevende instantie voor de markt van vrijwillige openbare veilingen, zou de vrijheid van de veilingmeester afnemen. In België bestaat er namelijk geen juridische status voor het beroep van veilingmeester. Zowel in België als in Nederland worden veilingmeesters intern opgeleid, via de praktijk of een specifieke vorming. Volgens de Belgische wet is het wel verplicht dat er bij elke openbare veiling een gerechtsdeurwaarder aanwezig is. In Frankrijk is de situatie geheel anders. Hier krijgt men enkel toegang tot het beroep van veilingmeester na een tweevoudige master, in de rechten en de kunstgeschiedenis, gevolgd door een tweejarige opleiding tot veilingmeester. Daarom hoeft er daar geen deurwaarder aanwezig te zijn.¹⁴⁹

Omdat de beroepen in de Belgische kunstmarkt geen officiële status hebben, moeten zij zich verenigen via beroepsverenigingen om erkenning te krijgen. Deze non-profitorganisaties zetten zich in voor de bescherming en de ontwikkeling van het beroep in kwestie.¹⁵⁰ In België sluiten

---

¹⁴⁷ Bechet, 'Veilingtrend: online only', 2023.

Demeulemeester, 'In Brussel is er weinig concurrentie', 2015.
De Geest, 2022.

¹⁴⁸ Demeulemeester, 'In Brussel is er weinig concurrentie', 2015.

¹⁴⁹ Bechet, 'Eenmaal, andermaal ... verkocht!', 2024.;

Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 71.

¹⁵⁰ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 80.

de meeste veilingmeesters zich aan bij de Koninklijk Belgisch-Luxemburgse Kamer van Veilingzalen. In deze masterthesis worden 52 veilinghuizen opgenomen, waarvan er 30 lid zijn van de Kamer. In totaal zijn er momenteel 35 leden in de Kamer, maar regelmatig komen er nieuwe bij en verdwijnen er andere. Samen kunnen zij onderlinge contacten versterken en invloed uitoefenen bij de regionale, nationale of Europese officiële instanties. Een veilinghuis moet minstens twee jaar bestaan om lid te kunnen worden van de Kamer van Veilingzalen. De Kamer controleert onder meer of de gedragsregels worden nageleefd bij de veilinghuizen. Hierdoor kunnen de verenigde veilingzalen het vertrouwen winnen van potentiële kopers. Ze kunnen hun reputatie versterken en zichzelf voor het groter publiek toegankelijk maken.¹⁵¹

6.2 Reputatie

“*De veilinghuizen teren op reputatie.*”, meent Isabelle Cocquyt.¹⁵² De veilinghuizen in België staan op zichzelf en hebben elks hun eigen reputatie opgebouwd. Dat is nodig, want de dienstverlening van een veilinghuis is namelijk een ‘black box service’. De klanten weten op voorhand niet waar ze aan toe zijn.¹⁵³ Bovendien is het ontwikkelen en onderhouden van klantenrelaties een prioriteit voor elk veilinghuis. Vaak haalt een bedrijf zijn omzet dankzij een klein aantal vermogende verzamelaars.¹⁵⁴ De gemiddelde leeftijd van de nieuwe generatie verzamelaars is verschoven van 60-plus naar ongeveer 40 jaar. In tegenstelling tot vroeger, kopen verzamelaars nu vooral online.¹⁵⁵ De meeste veilinghuizen blijven zichzelf daarom verjongen door het gebruik van sociale media en moderne websites met al dan niet een eigen biedplatform.

Toch blijft de veilingsector kampen met een imagoprobleem. Ondanks er veel mensen in kunst zijn geïnteresseerd, heerst er vaak wantrouwen uit onwetendheid.¹⁵⁶ Wanneer één veilinghuis zich misdraagt of negatief in het nieuws komt, wordt de reputatie van de gehele veilingsector geschaad. Daarom is er onder de leden van de Kamer van Veilinghuizen onderlinge controle en

---

¹⁵¹ Auction in Belgium, 'Informatie', Auction in Belgium, geraadpleegd 23 mei 2024, [https://www.auctions-in-belgium.be/INFO-NL](https://www.auctions-in-belgium.be/INFO-NL;);

Thijs Demeulemeester, ‘Werken in de kunstwereld is de mooiste job die er is’, *COLLECT België Winter 2022-2023*, 28 november 2022: 80-83.

¹⁵² Isabelle Cocquyt, persoonlijke communicatie (gesprek), 22 mei 2024.

¹⁵³ Marsili, 2021, 3-4.

¹⁵⁴ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 67-68.

¹⁵⁵ Crew, 2021.

¹⁵⁶ Demeulemeester, ‘Veilingresultaten zijn onvoorspelbaar geworden’, 2015.

worden niet alle veilinghuizen toegestaan.¹⁵⁷ Om de schroom te overwinnen, proberen sommige veilinghuizen een divers publiek betrekken en het begrip en de waardering voor kunst te vergroten. Bernaerts en Arenberg Auctions, bieden naast hun veilingen bijvoorbeeld complementaire diensten aan in het veilinghuis. Dit zijn onder andere tentoonstellingen, concerten, lezingen of zaalverhuur voor culturele activiteiten. Zo kunnen zij bijdragen aan de groei en democratisering van het veilingwezen.¹⁵⁸

6.3 Media-aandacht

Veilingen worden vaak beschouwd als de ultieme maatstaf voor de waarde van een object. Dat komt omdat het prijsvormingsproces hier openlijk plaatsvindt.¹⁵⁹ De meeste economische studies over de kunstmarkt zijn daarom gebaseerd op veilingresultaten. Daarnaast zorgt de vrije toegang tot de veilingprijzen voor media-aandacht, ook in België. Regelmatig halen recordprijzen de krantenkoppen en de vakpers.¹⁶⁰ De voorbije jaren zijn er verschillende tv-programma's uitgezonden die de Belgische kunst- en antieksector beter bekend maakte bij een nieuw publiek.¹⁶¹

Momenteel speelt 'Eenmaal Andermaal' (2021-2024, vtm) waarin bekende Vlamingen op zoek gaan naar unieke stukken op rommelmarkten, brocanterieën en antiquairs.¹⁶² Die stukken worden opgeknapt en op veiling gebracht bij Loeckx in Gent. Voor Peter Loeckx heeft het tv-programma een positieve impuls gegeven: *"We merken dat plots een heel ander publiek ons leert kennen. [...] Sinds we op tv komen, staat onze telefoon niet meer stil."*¹⁶³ Een ander recent populair programma is 'Stukken van Mensen' (2016-2023, PLAY4). Het is een Vlaamse versie van het Britse programma 'Four Rooms'. Vier kunsthandelaars proberen aan een zo laag

---

¹⁵⁷ Isabelle Cocquyt, persoonlijke communicatie (gesprek), 22 mei 2024.

¹⁵⁸ Deleersnijder, 2021, 26-27.;

Gacoms, 2013, 19-20.;

Wasilewska, 2011, 50-51.

¹⁵⁹ Laura D'hoore en Annick Schramme, 'Samenwerking tussen privéverzamelaars/private collectiebeherende instellingen en (semi-)publieke cultureelerfgoedinstellingen in Vlaanderen', 30 april 2022: 52.

¹⁶⁰ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 62.

¹⁶¹ Demeulemeester, 'Werken in de kunstwereld is de mooiste job die er is', 2022.

¹⁶² Cedric Matthys, "Een Chinese vaas van 39.400 euro... een dure paraplubak?": Peter (64) en zoon Natan (34), veilingmeesters uit "Eenmaal Andermaal", klappen uit de biecht", HLN, 25 maart 2023, <https://www.hln.be/gent/een-chinese-vaas-van-39-400-euro-een-dure-paraplubak-peter-64-en-zoon-natan-34-veilingmeesters-uit-eenmaal-andermaal-klappen-uit-de-biecht~a545e95b/>.

¹⁶³ Matthys, 2023.

mogelijke prijs kunstobjecten binnen te halen. Een van hen is veilingmeester, namelijk Carlo Bonte van het gelijknamige veilinghuis.¹⁶⁴

Sinds 2000 vallen er verder nog drie andere Vlaamse tv-programma's op: 'Het Hoogste Bod' (2021, Eén) 'Rijker dan je denkt?' (2012, vtm) en 'Schatten op zolder' (2008, VIJFtv). Het valt op dat in elk van deze programma's Peter Bernaerts naar voren komt. Veilinghuis Bernaerts doet zich vaak voor als woordvoerder van de veilingsector in verschillende tv-programma's, maar ook voor kranten en magazines.¹⁶⁵ In 'Schatten op zolder' doorkruist de presentator samen met Bernaerts het land, op zoek naar waardevolle voorwerpen. Peter Bernaerts plakt er een bedrag op dat de richtprijs wordt op de openbare VIJFtv-veiling in veilinghuis Bernaerts.¹⁶⁶ Bij 'Rijker dan je denkt' laten kijkers antiek, brocante of snuisterijen taxeren door team van schatters, waaronder Peter Bernaerts.¹⁶⁷ In 'Het Hoogste Bod' werd voor eerst een exclusieve inkijk gegeven in de wereld van twaalf¹⁶⁸ uiteenlopende Vlaamse veilinghuizen.¹⁶⁹

Het is positief dat nieuws en televisie de belangstelling voor veilingen aanwakkeren bij een nieuw publiek. Deze kanalen zijn echter niet altijd representatief voor de realiteit van de kunstmarkt. De hoogste veilingrecords weerspiegelen niet altijd de trends en de gezondheid van de markt en tv-programma's over de kunst en antiek zijn niet altijd betrouwbaar.¹⁷⁰ Phillip Serck, oprichter van Brussels Art Auctions uitte zijn bedenkingen bij de impact van tv-programma's over kunst en antiek: *“Het gaat in zo'n programma niet om wetenschappelijke kennis, maar om verhalen vertellen. Niemand hoeft aan te tonen dat hij een topexpert is in een bepaald domein. Iedereen zegt maar wat, terwijl er toch serieuze bedragen worden neergeteld. Antiquair zijn vergt heel wat vakkennis. Niet alleen kunsthistorisch, maar ook juridisch en economisch.”*¹⁷¹

---

¹⁶⁴ Redactie HLN, 'Hof ter Linden decor voor VIER-programma "Stukken van Mensen"', HLN, 2 februari 2016, <https://www.hln.be/edegem/hof-ter-linden-decor-voor-vier-programma-stukken-van-mensen~a09d97e9/>.

¹⁶⁵ Gacoms, 2013, 23.

¹⁶⁶ VIJFtv, "'Schatten op Zolder' nieuw bij VIJFtv", TVvisie, 1 september 2008, https://tvvisie.be/inhoud/belgie/schatten-op-zolder-nieuw-bij-vijftv_24672/.

¹⁶⁷ 'Staf Coppens wacht op uw schatten', Het Nieuwsblad, 1 september 2012, https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20120831_00278547.

Vertongen, 2017, 61.

¹⁶⁸ Deze twaalf veilinghuizen zijn Bernaerts, Rob Michiels, Het Pand, Maison Jules, Campo & Campo, Loeckx, Bonhams, Arenberg Auctions, De Vuyst en Flanders Auctions. Ook Sylvie's Wine Auctions en Bonas Couzyn kwamen erin voor. Deze veilinghuizen werden echter niet in deze thesis opgenomen aangezien ze focussen op respectievelijk wijn en diamanten. Uit: De Veen, 2021.

¹⁶⁹ De Veen, 2021.

¹⁷⁰ Radermecker en du Roy de Blicquy, 2018, 62.

¹⁷¹ Demeulemeester, 'Werken in de kunstwereld is de mooiste job die er is', 2022.

Conclusie

In deze masterthesis is getracht een eenduidig overzicht te bieden van het huidige Belgische veilingwezen voor kunst, antiek en antiquarische boeken. Hiervoor is zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek uitgevoerd naar de recente geschiedenis, de financiële analyse en de huidige problematieken van de veilingsector. Er zijn 52 Belgische veilinghuizen onderzocht, die werden geselecteerd op basis van weloverwogen criteria en grondig nazicht.

Driekwart van de veilinghuizen is geconcentreerd in Brussel, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Antwerpen. In totaal zijn er twaalf internationale veilinghuizen gevestigd in België, waarvan er drie effectief veilen. België heeft een internationale aantrekkingskracht dankzij de vele kunstverzamelaars, musea en de centrale ligging in Europa. Uit het onderzoek is gebleken dat driekwart van de Belgische veilinghuizen generalistisch is met een aanbod van zeven of meer categorieën. Dit is een overlevingsstrategie omdat de trends in de kunstmarkt voortdurend veranderen. Het overige deel is gespecialiseerd in moderne en hedendaagse kunst, tribale kunst, antiquarische boeken, Aziatische kunst of strips. Het merendeel van de veilinghuizen organiseert uitsluitend gecatalogiseerde veilingen en sommigen bieden ook stukken uit inboedels aan op burgerlijke veilingen.

Uit het onderzoek naar de recente geschiedenis blijkt dat de Belgische veilinghuizen een unieke geschiedenis hebben. De twee oudste veilinghuizen die vandaag actief zijn, bestaan reeds sinds de jaren 1930. Vanaf de jaren 1970 zijn er steeds nieuwe veilinghuizen bijgekomen die tot op vandaag bestaan. Daarvan is 30 procent voortgekomen uit antiekszaken, antiquariaten of galerijen. Het zijn voornamelijk familiebedrijven, waarbij de continuïteit is verzekerd door een tweede generatie, soms zelfs door een derde of vierde. Het veilingmeesterschap blijft aantrekkelijk in België en de veilingmarkt draait goed.

In 2023 werd er een record veilingomzet behaald. Uit de kengetallen in de gepubliceerde jaarrekeningen is gebleken dat 28 van de 40 veilinghuizen kleine ondernemingen zijn met enkele werknemers. De twaalf grootste bedrijven hebben zo'n 5 à 10 personeelsleden in VTE en draaien een brutomarge rond 0,5 miljoen à 1 miljoen euro, met één uitschieter van 2 miljoen euro. De vijf meest winstgevende bedrijven maken een gezonde brutowinst van boven 0,5 miljoen euro. De verkoopvoorwaarden van de veilinghuizen toonden aan dat de koperspremie

tussen 20 en 30 procent ligt met een mediaan van 25 procent. Bij gebruik van een online biedplatform komt daar doorgaans 1,5 tot 5 procent bij. Van de twaalf commerciële biedplatformen die in België worden gebruikt, maken respectievelijk 80 en 60 procent van de veilinghuizen gebruik van Drouot en Invaluable. Een kwart van de veilinghuizen heeft een eigen biedplatform ontwikkeld. Op de veilingkalender werd zichtbaar dat de activiteiten van de veilinghuizen in België pieken in de juni en december en meteen daarna dalen in de zomermaanden en januari. Gemiddeld houdt een veilinghuis zes veilingmomenten per jaar. Hoe meer er op kwaliteit wordt geselecteerd, hoe minder veilingmomenten er worden georganiseerd.

De internationalisering vormt een uitdaging aangezien er reeds twaalf buitenlandse veilinghuizen hun plaats opeisen in België. Ook trekken Belgische verzamelaars en kopers al sneller naar veilinghuizen buiten de landsgrenzen. Anderzijds hebben de nationale veilinghuizen tegenwoordig toegang tot een wereldwijd klantenbestand.

Ook de digitalisering heeft het veilingwezen aanzienlijk veranderd. Nu de live veilingen worden opgenomen en er online veilingen worden georganiseerd, zakken er aanzienlijk minder klanten af naar de veilingzaal. Online kunnen klanten snel en eenvoudig service vragen, waardoor het takenpakket van het veilinghuis uitbreidt. Zo is er een verschuiving op te merken dat het veilinghuis steeds meer de taak van de kunsthandelaar overneemt. Door het toegenomen foto- en verpakkingswerk zijn de taken ook repetitiever geworden. Dankzij de online prijzendatabanken is de kunstmarkt transparanter geworden en kunnen kopers zelfstandig schattingen maken. Hierdoor is het profiel van de eindklant veranderd van handelaar naar verzamelaar. De nieuwe prijsplatformen vormen een groot voordeel voor de koper, op voorwaarde dat het niet de enige informatiebron is. Zonder bijkomende expertise zijn de online veilingresultaten echter niet volledig betrouwbaar.

De drempel tot de veilinghuizen ligt wel nog hoog bij de potentiële klanten, voornamelijk uit onwetendheid. Aan de andere kant neemt de zichtbaarheid de laatste jaren toe via verschillende kanalen. Ze worden regelmatig belicht in diverse tv-programma's en nieuwsberichten over topveilingen en veilingrecords. Alhoewel het niet altijd representatief is voor de sector, wordt er wel een breed publiek aangesproken. De veilinghuizen werken vrij onafhankelijk van elkaar en bouwen hun eigen reputatie op. De meerderheid is wel aangesloten bij de Koninklijke Kamer voor Veilingzalen die de stem van de veilinghuizen vertegenwoordigt. Deze zorgt voor interne controle en waakt over de kwaliteit van de sector van de veilinghuizen.

Deze thesis kan zowel veilingmeesters als potentiële klanten helpen om zich te oriënteren in de veilingsector en biedt een basis voor nieuwe onderzoeksvragen. Door uitdagingen zoals de digitalisering en internationalisering zal het veilinglandschap blijven veranderen. Ondanks dat het overzicht van veilinghuizen niet exhaustief kan zijn, is het de moeite waard om het veilinglandschap wetenschappelijk te blijven onderzoeken aan de hand van de beschikbare bronnen en persoonlijk contact met de veilingsector.

Bijlagen

Bijlage 1. Databank in Excel

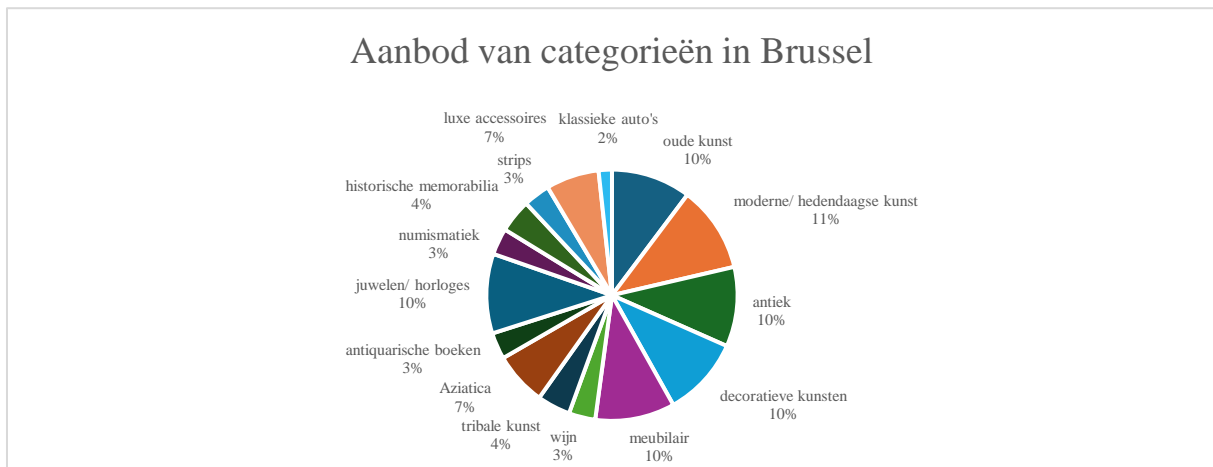
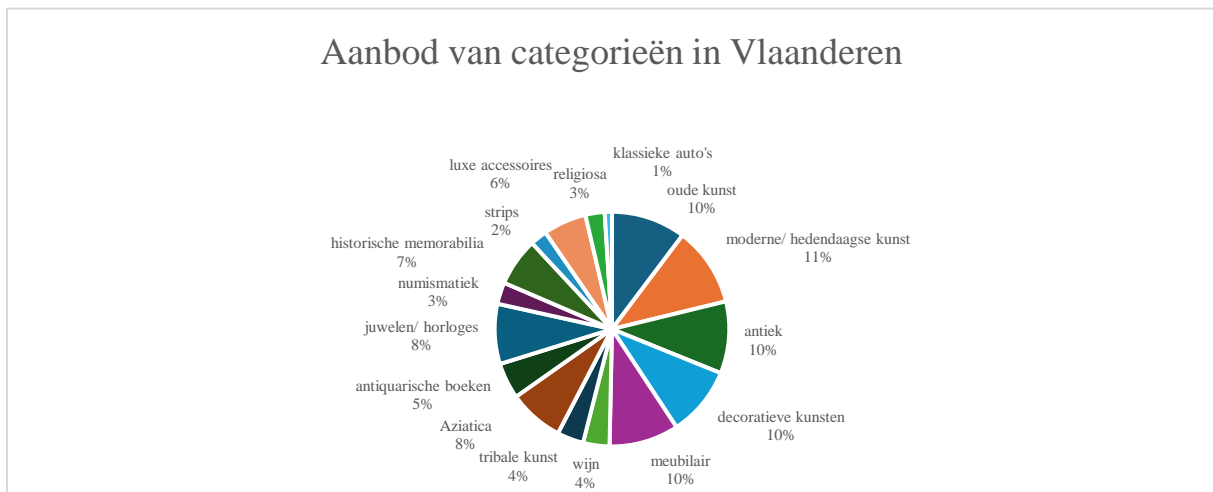
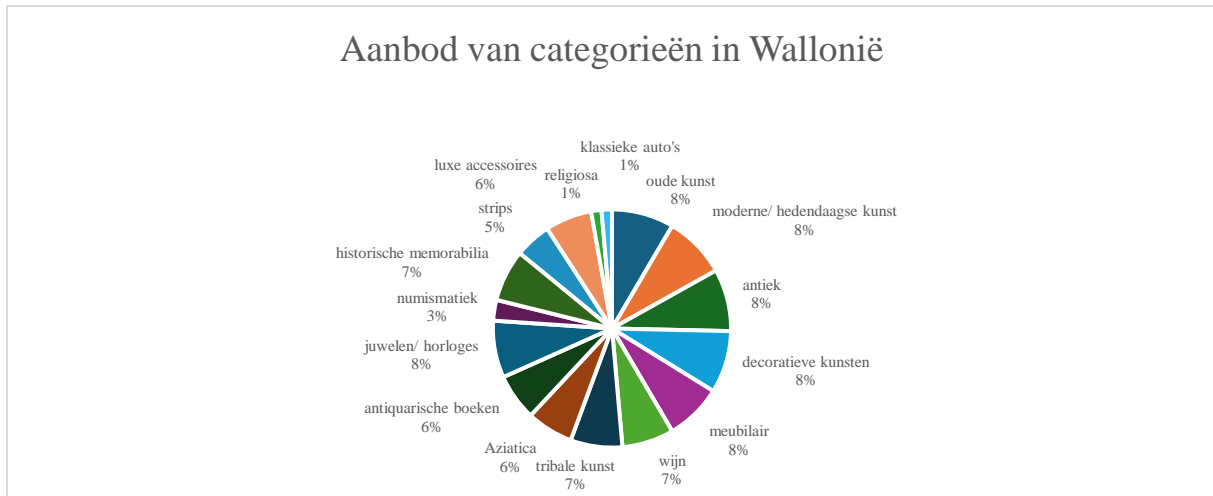

Bijlage 1 Databank

Bijlage 2. Vragenlijst

1. Geschiedenis
  - 1.1 jaar van stichting
  - 1.2 oprichter
  - 1.3 huidige bestuurders
  - 1.4 verhaal
2. Aanbod, specialisatie
3. Veilingkalender
  - 3.1 aantal veilingen per jaar
  - 3.2 veilingmaanden
  - 3.3 mate waarin zij hun cycli respecteren t.o.v. voorgaande jaren
4. Economie
  - 4.1 commissie op zaal
  - 4.2 jaarrekening: brutomarge (9900), brutowinst voor belastingen (9903), aantal werknemers in VTE (9087)
  - 4.3 biedplatformen en hun commissie

Bijlage 3. Figuren

Figuur 1. Aanbod van categorieën in België per gewest

VEILINGHUIS	oude kunst	mod./ hed. kunst	antiek	decor. kunsten	meubilaire	wijn	tribale kunst	Aziatica	boeken/ ...	juwelen/ horloges	numismatiek	hist. memorabilia	strips	luxe accessoires	religiosa	klassieke auto's	TOTAAL
68 Art Auction																	13
A.B.C. Salle de Ventes																	11
Alain & Evelyne Morel de Westgaver																	1
Amberes																	11
Antenor Auctions																	7
Arenberg Auctions																	1
Béguinage																	10
Bernaerts																	14
Bonhams Cornette de St. Cyr																	10
Brussels Art Auctions																	5
Campo & Campo																	5
Carlo Bonte																	10
Cnock																	8
Coronari Arts & Antiques																	9
Damien Voglaire																	2
De Vuyst																	3
De Wit																	14
Debaveye																	13
DVC																	10
Elysée																	10
Flanders Auctions																	12
Galerie Athena																	7
Galerie Moderne																	8
Haynault																	12
Het Pand																	4
Horta																	11
Hôtel de Ventes du Brabant																	13
Jordaens																	13
L'homme																	8
Legia Auction																	12
Legros																	11
Lempertz																	1
Loeckx																	10
Louiza Auktion																	3
Maison Jules																	10
Metropool																	8
Millon																	8
MJV Soudant																	11
MonsAntic																	14
Mosan																	13
Native																	2
Ostantix																	11
Phoenix Auction																	14
Pictura																	11
Rob Michiels																	6
Rops																	13
Salle de ventes Saint-Job																	8
Stanley's Auction																	13
Van de Wiele																	1
Vanderkindere																	9

Figuur 2. Aanbod van categorieën per veilinghuis in België

	Drouot	Invaluable	The Saleroom	LiveAuctioneers	Lot-tissimo	ePaiLive	51BidLive	AuctionHome.cn	Bid Spirit	Interencheres	Auction.com	Artialis	eigen platform
68 Art Auction	1.5%												
A.B.C. Salle de Ventes	/												
Amberes	3%												
Antenor	2%	5%											
Arenberg	2%	2%											
Bernaerts	3%	3%											3%
Bonhams (Cornette de St. Cyr)													/
Campo & Campo	3%	3%											
Carlo Bonte	1.5%	5%	3%	5%		3%	3%						0%
Cnock	5%	5%											
Coronari	2%	5%	5%	5%		/	3%						
Damien Voglaire	/												
De Vuyst		3%											3%
De Wit	2%	5%							1%				
Dehaveye	2%	5%											0%
DVC	5%	5%			3%								
Flanders Auctions	1.5%	5%	3%	3%	3%								
Galerie Athena	3%												
Galerie Moderne	/												
Haynault	2%	3%	3%										
Horta	3%		3%		3%								
Hôtel de Ventes du Brabant	3% - 5%				3% - 5%								
Hôtel de Ventes du Béguinage	/												
Jordaens													7% + €2
L'homme	1.5%	5%								3%			
Legia Auction	3%	/											
Legros	/	/											
Lempertz													/
Loeckx		5%	5%										
Louiza Auktion	3- 5%	3- 5%	3- 5%	3- 5%	3- 5%						3- 5%	3- 5%	
Maison Jules	9%	9%	9%		9%								9%
Metropool	/												/
Millon	1.5%	3%								3%			/
MJV Soudant	2%	5%								3%			
MonsAntic	3%	5%											
Morel de Westgaver	0%	0%		0%									
Mosan	/												/
Native Auctions	1.5%			5%									
Ostantix	1.5%	5%		5%				3%	1%				
Phoenix Auction	/												
Rob Michiels	1,5 - 5%	1,5 - 5%	1,5 - 5%	1,5 - 5%	1,5 - 5%	1,5 - 5%	1,5 - 5%	1,5 - 5%					
Rops													0%
Stanley's Auction	3%	5%								5%			
Van de Wiele	1.5%	5%											
Vanderkindere	1.5%	5%											
Ventes Elvsée	/												/

Figuur 3. Online biedplatformen met commissie per veilinghuis in België

	jan.	feb.	maa.	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	TOTAAL
68 Art Auction													6
A. & E. Morel de Westgaver													4
A.B.C. Salle de Ventes													6
Amberes													3
Antenor													3
Arenberg													6
Béguinage													7
Bernaerts													5
Bonhams Cornette de St. Cyr													5
Campo & Campo													4
Carlo Bonte													4
Cnock													6
Coronari													4
Damien Voglaire													5
De Vuyst													3
De Wit													3
Debaveye													3
DVC													6
Elysée													11
Flanders Auctions													7
Galerie Athena													4
Galerie Moderne													10
Haynault													8
Horta													10
Hôtel de Ventes du Brabant													3
Jordaens													11
L'homme													2
Legia Auction													5
Legros													3
Lempertz													2
Loeckx													3
Louiza Auktion													6
Maison Jules													6
Metropool													10
Millon													8
MJV Soudant													9
MonsAntic													7
Mosan													4
Native													2
Phoenix Auction													9
Rob Michiels													4
Rops													6
Stanley's Auction													10
Van de Wiele													2
Vanderkindere													10

Figuur 4. Veilingkalender per veilinghuis in België

Bijlage 4. Illustratie jaarrekening

Ter illustratie wordt de jaarrekening van veilinghuis Bernaerts als voorbeeld genomen. Deze jaarrekening werd neergelegd in oktober 2023 en is de meest recente van het veilinghuis. Op de afbeelding hieronder zijn codes 9900 en 9903 omcirkeld in de resultatenrekening, die respectievelijk de brutomarge en de brutowinst voor belastingen weergeven.

N°	0789572080	VKT-inb 4
----	------------	-----------

RESULTATENREKENING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten				
Brutomarge	(+)/(-)	9900	880.644	
Waarvan: niet-recurrente bedrijfsopbrengsten		76A		
Omzet		70		
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen, diensten en diverse goederen		60/61		
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	(+)/(-)	62	646.918	
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	66.574	
Waardeverminderingen op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen)	(+)/(-)	631/4		
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen)	(+)/(-)	635/8		
Andere bedrijfskosten		640/8	22.267	
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten	(-)	649		
Niet-recurrente bedrijfskosten		66A		
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies)	(+)/(-)	9901	144.885	
Financiële opbrengsten	6.4	75/76B	8.369	
Recurrente financiële opbrengsten		75	8.369	
Waarvan: kapitaal- en interestsubsidies		753		
Niet-recurrente financiële opbrengsten		76B		
Financiële kosten	6.4	65/66B	36.209	
Recurrente financiële kosten		65	36.209	
Niet-recurrente financiële kosten		66B		
Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting	(+)/(-)	9903	117.046	

Bron: Balanscentrale NBB, 'Bernaerts Auctioneers: Neergelegde en door de NBB aanvaarde jaarrekeningen', Balanscentrale NBB, geraadpleegd 29 mei 2024, consult.cbso.nbb.be/consult-enterprise/0789572080.

Op de afbeeldingen hieronder is code 9087 bij de resultaten omcirkeld die het gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten. Ook bij de sociale balans wordt dit cijfer weergegeven op de plaats met de cirkel.

RESULTATEN

PERSONEEL

Werknemers waarvoor de vennootschap een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister

Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten

OPBRENGSTEN EN KOSTEN VAN UITZONDERLIJKE OMVANG OF UITZONDERLIJKE MATE VAN VOORKOMEN

Niet-recurrente opbrengsten

Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten

Niet-recurrente financiële opbrengsten

Niet-recurrente kosten

Niet-recurrente bedrijfskosten

Niet-recurrente financiële kosten

FINANCIËLE RESULTATEN

Geactiveerde interesten

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
9087	4,3	
76		
(76A)		
(76B)		
86		
(86A)		
(86B)		
8502		

Bron: Balanscentrale NBB, 'Bernaerts Auctioneers: Neergelegde en door de NBB aanvaarde jaarrekeningen', Balanscentrale NBB, geraadpleegd 29 mei 2024, consult.cbso.nbb.be/consult-enterprise/0789572080.

SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de vennootschap bevoegd zijn:

WERKNEMERS WAARVOOR DE VENNOOTSCHAP EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

Tijdens het boekjaar en het vorige boekjaar	Codes	1. Voltijds (boekjaar)	2. Deeltijds (boekjaar)	3. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (boekjaar)	3P. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (vorig boekjaar)
Gemiddeld aantal werknemers	100	2,5	2,8	4,3	
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	3.842	2.831	6.773	
Personeelskosten	102	451.118	189.325	620.442	

Bron: Balanscentrale NBB, 'Bernaerts Auctioneers: Neergelegde en door de NBB aanvaarde jaarrekeningen', Balanscentrale NBB, geraadpleegd 29 mei 2024, consult.cbso.nbb.be/consult-enterprise/0789572080.

Bijlage 5. Gedetailleerde beschrijvingen van de veilinghuizen

Vlaamse en Brusselse veilinghuizen

A.B.C. Salle de Ventes

A.B.C. Salle de Ventes wordt sinds 2011 gerund door Alain Casquet Emery. Er wordt een breed aanbod geveild.¹

Amberes

In 1994 besloot Cyriel Dupain om veilingzaal Amberes, ‘Antwerpen’ in het Spaans, op te richten. Zelf was hij deskundige in oudheden en de rechterhand van Alfons Van Herck, die... Hij richtte Amberes op met behulp van Marc Royer en veilingmeester Olivier Geurts. In 1997 nam Cyriel Dupain zijn zoon, Rik Dupain, zijn plaats als zaakvoerder over. Vandaag staan Rik Dupain en Marc Royer in het bestuur.² Amberes organiseert wekelijkse niet gecatalogeerde burgerveilingen op maandag, met items afkomstig van woningen die na een erfenis zijn leeggehaald. De mooiste stukken worden verkocht in de gecatalogiseerde kunst- en antiekveilingen die 4 of 5 keer per jaar wordt gehouden.³ *“De veilingen vinden persoonlijk, telefonisch of schriftelijk plaats, maar er zijn geen internettransacties. De veilingzaal heeft alle activiteiten stopgezet op het moment van de grote lockdown. Als het Antwerpse veilinghuis zich goed voelt bij deze niet-internetaanpak, komt dat omdat bij elke verkoop internationale kopers worden aangetrokken door heel specifieke stukken. Ze komen uit Oost-Europa, Frankrijk, Nederland en Duitsland.”*⁴

Antenor Auction

Antenor Auction arriveerde in juli 2020 in Brussel.⁵ *“Hoewel de naam is afgeleid van Griekse legendes, is het voor de oprichters vooral een erbetoon aan de legendarische Frans-Boliviaanse verzamelaar Antenor Patiño. Olivia Roussev, geboren in 1977 en tot voor kort*

---

¹ ABC Salle de Ventes, ‘Informations’, geraadpleegd 2 mei 2024, <https://www.sdvabc.com/informations>.

² Amberes, ‘GESCHIEDENIS’ n Amberes, geraadpleegd 2 mei 2024, <https://amberes.be/nl/geschiedenis>.

³ Amberes, ‘AMBERES’, Amberes, geraadpleegd 2 mei 2024, <https://amberes.be/nl>.

⁴ Gilles Bechet, ‘De toekomst van de burgerveilingen’, *COLLECT België April 2022*, 28 maart 2022.

⁵ Julie Huon, ‘Salles de ventes: dans le secret des maisons de familles’, *Le Soir*, 13 januari 2024, <https://www.lesoir.be/564707/article/2024-01-30/salles-de-ventes-dans-le-secret-des-maisons-de-familles>.

*mededirecteur van het Brusselse kantoor van Pierre Bergé & Associés, zal aan het roer van het merk staan. Ze is afgestudeerd in economie aan de universiteit van Londen en begon haar carrière bij Christie's, voordat ze naar de Belgische hoofdstad verhuisde.*⁶

Alain & Evelyne Morel de Westgaver

Sinds 1981 zijn Alain Morel de Westgaver en Evelyne Fitch Boribon actief op het gebied van antiquarische boeken met een boekhandel in Brussel, 'librairie Simonson'. In 2000 startten zij met het organiseren van veilingen, in het veilinghuis Alain & Evelyne Morel de Westgaver.⁷

Arenberg

Arenberg Auctions is ontstaan uit de fusie van het Brusselse veilinghuis Henri Godts en The Romantic Agony onder Johan Devroe in 2018. De naam Arenberg verwijst naar de historiek van de locatie. Het veilinghuis is gelegen vlakbij het Egmontpaleis, dat vroeger eigendom was van de familie Arenberg.⁸ "Arenberg Auctions is het toonaangevend veilinghuis in de Benelux voor oude en zeldzame boeken, handschriften en incunabels, atlanten en kaarten, prenten, tekeningen en foto's."⁹ De fusie van de twee veilinghuizen was een kwestie van continuïteit. Geen van beide bestuurders had een opvolger binnen de familie, waardoor naar mensen van buiten het bedrijf gezocht moest worden.¹⁰

Brussels Art Auctions

Brussels Arts Auctions werd in 2009 opgericht door Philip Serck en Isabel and Eric Maenaut The Pipe. Eerst runde Philip Serck van 1982 tot 1991 de XXth Art Gallery in Knokke Heist, gespecialiseerd in de kunst van de jaren 1880 tot 1950. Later, in 1995 ging hij aan de slag in het veilinghuis van het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel, waar hij tot 2006 directeur was. Kort daarna richtte hij met Eric La Pipe en Isabel Maenaut Brussels Art Auctions op.¹¹

---

⁶ Christophe Dosogne, 'Exclusif : Antenor Auction, une nouvelle salle de ventes à Bruxelles'.

⁷ Book Auction Morel, 'ABOUT US'.

Evelyne Morel de Westgaver, 'Evelyne Morel de Westgaver'.

⁸ Arenberg Auctions, 'About us', Arenberg Auctions, geraadpleegd 20 april 2024, <https://arenbergauctions.com/over-ons/>.

⁹ Arenberg Auctions, 'Over ons', Arenberg Auctions, geraadpleegd 20 april 2024, <https://arenbergauctions.com/nl/over-ons/>.

¹⁰ Liesbeth Langouche, *Fusie The Romantic Agony en Henri Godts*, COLLECT Arts Antiques Auctions, januari 2017: 88-90.

¹¹ Philip Serck, 'Philip Serck', LinkedIn, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://www.linkedin.com/in/philip-serck-96a0961/>.

Bernaerts

Veilinghuis Bernaerts ontstond onder Mon Bernaerts en zijn echtgenote Emmy Heylen in 1974 in Mechelen, een centrale ligging tussen Antwerpen en Brussel. Voordien hadden zij enkele jaren een bescheiden antiek- en brocantezaak in Lier. In 1977 besloten Mon en Emmy te verhuizen naar een grotere locatie in Mechelen. Begin jaren '80 werkte Mon Bernaerts nog als veilingmeester bij de Antwerpse Campo om meer ervaring op te doen. In het veilinghuis in Mechelen deed Bernaerts nog niet aan kunstveilingen, maar veilden ze eerder inboedels. In de jaren 80 won het veilinghuis stilaan aan bekendheid door themaveilingen.¹² In 1984 waagde men een eerste stap naar Antwerpen, maar de concurrentie bleek nog te groot. In 1994 konden ze definitief verhuizen naar de Verlatstraat in Antwerpen. Sindsdien is het veilinghuis uitgegroeid tot marktleider in Antwerpen en koploper in België. Veilinghuis Bernaerts is nog steeds een familiebedrijf met de twee zonen Peter en Christophe Bernaerts aan het hoofd. Tegenwoordig houdt Bernaerts zich niet meer enkel bezig met veilingen. Er worden ook tentoonstellingen gehouden, lezingen, concerten en de zaal wordt verhuurd voor evenementen.¹³

Carlo Bonte

In 2008 besloot Carlo Bonte uiteindelijk het bedrijf in Brugge over te nemen, na vier jaar ervaring in de Londense kunstmarkt. Carlo Bonte studeerde management in Cambridge, Utrecht en Angers en op 23-jarige leeftijd leidde hij zijn eerste veiling. Om ervaring op te doen volgde hij als jonge veilingmeester een opleiding aan 'Christie's Education' in Londen. Kort daarna ging hij aan de slag als directeur bij Partridge Fine Arts in New Bond Street en in korte tijd werkte Bonte zich op tot jongste directeur ooit. Onder de naam Carlo Bonte Auctions zette hij het veilinghuis op de kaart van de internationale kunstwereld.¹⁴ *“Hij specialiseerde zich snel en als eerste in België in Aziatische kunst en bouwde een ruim netwerk uit in China. Ondertussen verhuist ook een groot deel van zijn Europese kunst richting China.”*¹⁵

---

¹² Julia Wasilewska, 'Marketingplan voor het Veilinghuis Bernaerts', Onuitgegeven masterproef, Universiteit Antwerpen, 2011, 18.

¹³ Deleersnijder en Schramme, 'Digitale transformatie en e-commerce binnen de kunstmarkt': 26-27. Julia Wasilewska en Patrick De Pelsmacker, 'Marketingplan voor het Veilinghuis Bernaerts' (Universiteit Antwerpen, 2011): 50-51.

Veilinghuis Bernaerts: een familiebedrijf in volle groei (2012 – 2013): 19-20.

¹⁴ Carlo Bonte Auctions, 'Our story', Carlo Bonte Auctions, geraadpleegd 8 mei 2024, <https://www.carlobonte.be/timeline/>.

Go Play, 'Carlo Bonte', Go Play, 17 januari 2020, <https://www.goplay.be/stukken-van-mensen/carlo-bonte>.

¹⁵ Carlo Bonte Auctions, 'About Carlo Bonte', Carlo Bonte, geraadpleegd 8 mei 2024, <https://www.carlobonte.be/nl/over-carlo-bonte/>.

Cnock

Sinds 1982 verkoop van juwelen en kunst. Ook juwelenzaak & kunstgalerij.¹⁶ *“Bedrijfsleider en eigenaar Alexander Descamps groeide op in Knokke als zoon van een antiekhandelaar. Voor zichzelf zag hij het wachten tot iemand wat komt kopen niet zitten. Na zijn studies kunstgeschiedenis besloot hij daarom in 1982 met een veilingzaal te starten in Knokke vandaar ook de naam Cnock. Samen met zijn echtgenote/ vennoot Yvette Desmet slaagde hij erin de onderneming uit te bouwen en in de loop der jaren verschillende nieuwe zalen te openen. In 1987 verwierf Descamps bijvoorbeeld het ‘Rega’s Hof’ in Rotselaar, waarmee Cnock als enige in België zelf over een heus kasteel beschikt om veilingen in te organiseren. In 1994 wist hij het pand van Mon Bernaerts in Mechelen over te nemen, toen die gerenommeerde veilingmeester naar Antwerpen verhuisde.”*¹⁷ In 1997 was Cnock het tweede grootste kunst- en antiekveilinghuis van België, na de nv Servarts die maandelijks veilingen in het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten organiseerde. Door een investering in zes verschillende zalen kon Cnock zich onderscheiden van de andere veilinghuizen in België, die zich tot hooguit twee vestigingen beperkten. Cnock organiseerde een 30-tal veilingen per jaar, gespreid in Knokke, Mechelen, Rotselaar, Vichte, Rupelmonde en Maldegem. Descamps wou dichtbij het aanbod zitten en wou ervoor zorgen dat elk kunstobject uiteindelijk wel ergens verkocht geraakte.¹⁸ Op dit moment heeft Cnock drie vestigingen, twee in Knokke en één in Rotselaar.¹⁹

Coronari

Coronari Auctions werd in 2019 opgericht door Tim De Doncker en Rob Michiels. Ze zitten samen in dezelfde zaak, maar zijn ook zakenpartners. Naast de twee zijn er nog twee andere werknemers in dienst en af en toe freelancers.²⁰

---

¹⁶ Cnock, 'Welkom', Cnock, geraadpleegd 2 mei 2024, <https://wdww.cnock.be/nl>.

¹⁷ Redactie Trends, 'Met de hamer in de hand', Trends, 29 mei 1997, <https://trends.knack.be/nieuws/met-de-hamer-in-de-hand/>.

¹⁸ Redactie Trends, 'Met de hamer in de hand', Trends, 29 mei 1997, <https://trends.knack.be/nieuws/met-de-hamer-in-de-hand/>.

¹⁹ Cnock, 'Welkom', Cnock, geraadpleegd 2 mei 2024, <https://wdww.cnock.be/nl>.

²⁰ Tim De Doncker, persoonlijke communicatie (mail), 4 april 2024.

Debaveye

Veilinghuis Debaveye is voortgekomen uit een antiekzaak dat in 1974 werd opgericht door Urbain Debaveye. In 1979 begon hij met openbare veilingen en vandaag wordt het veilinghuis verder bestuurd door het echtpaar Johan Debaveye en Ilse Balduyck.²¹

De Vuyst

De Vuyst is reeds drie generaties actief in de kunstsector, aanvankelijk als galerie en later ook als veilinghuis. In 1962 opende Gaston De Vuyst Kunstgalerij De Vuyst in een pand naast zijn kledingzaak. Reeds in de jaren 1930 kwam hij als kleermaker in contact met Belgische kunstenaars en verzamelaars en volgde hij veilingen zoals bij Galerie Georges Giroux. Vanaf het begin fungeerde dochter Huguette De Vuyst als de rechterhand van haar vader. Galerij De Vuyst organiseerde tot tien tentoonstellingen per jaar, maar in 1970 leidde het aanbod van werken tot de organisatie van kunstveilingen. In 1976 leidde zoon Guy De Vuyst zijn eerste veiling, en de jaarlijkse kunstveilingen breidden al snel uit naar vier per jaar. In 1982 versterkten dochter Andréa en zoon Guy De Vuyst definitief het familieteam, en in 1985 voegde ook schoondochter Pascale De Vuyst-Philips zich bij het team. In 2009 kwam kleinzoon Tom De Vuyst het team versterken en leidt sindsdien samen met zijn vader de veilingen. Door de groei van de galerie- en veilingactiviteiten door de decennia heen, werd voortdurend gezocht naar uitbreidingsmogelijkheden van de gebouwen in de Kerkstraat. In 2009 werd een nieuwe kunstgalerie geopend voor moderne en hedendaagse kunst, evenals een permanente collectie. Sinds datzelfde jaar is er ook de Icons Designshop, waar designobjecten worden aangeboden.²²

De Wit

Veilinghuis De Wit werd gesticht in oktober 1992 door Eric Vanden Abeele, tot op vandaag bestuurder en veilingmeester.²³

---

²¹ Johan Debaveye, persoonlijke communicatie (mail), 29 april 2024.

²² De Vuyst, 'Historiek', De Vuyst, geraadpleegd 15 mei 2024, <https://de-vuyst.com/nl/historiek>.
Robin De Veen, 'Het hoogste bod: wat gebeurt achter de deuren van een veilinghuis?', VRT, 12 oktober 2021, <https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/nieuws/2021/10/12/het-hoogste-bod-wat-gebeurt-achter-de-deuren-van-een-veilinghui/>.

²³ Eric Vanden Abeele, persoonlijke communicatie (mail), 28 april 2024.

DVC

Veilinghuis DVC startte in 1986 onmiddellijk als veilingzaal voor openbare verkopen, aanvankelijk meestal op verplaatsing.²⁴ *“In 1986 had DVC nog geen vaste locatie, toen werd er vaak op locatie geveild (kasteel, villa). Gent was echter van in het begin wel de uitvalsbasis. Antwerpen is er dan in de jaren negentig bijgekomen. Als veilinghuis blijven wij graag ook inboedels verkopen.”*, meldt Arno Sanctorum in de verzonden vragenlijst.²⁵ De stichters zijn Dominique Van Cappel and Ria Janssens. Dominique is zowel de kunstexpert als veilingmeester. Ria is de expert in het ontvangen, fotograferen en tentoonstellen van sieraden. In het huidige bestuur staan ook Dorien Janssens en Arno Sanctorum. Dorien is verantwoordelijk voor de facturatie en boekhouding. Arno Sanctorum staat in voor de IT en leert de kneepjes van het vak veilingmeester van Dominique Van Cappel.²⁶

Flanders Auctions

Veilinghuis Flanders Auctions ontstond in 2020 uit de antiekzaak ‘Antiques Belgium’, dat Pol Desmet oprichtte in 1999. De winkel breidde doorheen de jaren steeds uit. In 2006 verplaatste de winkel naar een groter winkelpand en in 2019 trad de winkel buiten de landsgrenzen in Texas. In Amerika werden er Europese meubelen verkocht, terwijl er in België steeds meer werd gespecialiseerd in kunst en zeldzame objecten. Vandaag wordt het veilinghuis gerund door Pol Desmet en zijn vrouw Hilde Marchand, samen met hun zonen Lieven en Steven Desmet, bijgestaan door een gans team.²⁷

Galerie Athena

In 2004 richtten Jo Vandercappellen en Constantinos Kassapidis Galerie Athena op. Kassapidis is verantwoordelijk voor de administratie, de boekhouding en de kassabeheer. Vandercappellen zit al in het vak sinds 1995 als expert op de Belgische markt voor verzekeringsmaatschappijen. Als algemeen expert kan hij het merendeel van de aangeboden kunstwerken beoordelen.

---

²⁴ Arno Sanctorum, persoonlijke communicatie (mail), 29 april 2024.

²⁵ Arno Sanctorum, persoonlijke communicatie (mail), 29 april 2024.

²⁶ DVC Auctions, ‘Team’, DVC Auctions, geraadpleegd 17 mei 2024, <https://dvc.be/en/employees>.

²⁷ Flanders Auctions, ‘Het verhaal achter Flanders Auctions’, Flanders Auctions, geraadpleegd 30 april 2024, <https://www.flandersauctions.be/nl/over-ons/>.

Daarnaast werkt hij samen met gespecialiseerde deskundigen in Brussel of Parijs.²⁸ “Sinds 2011 neemt hij deel aan het VTM programma ‘Rijker dan je denkt’ als één van de experts.”²⁹

Galerie Moderne

Met de oprichting 1935, is Galerie Moderne het oudste actieve veilinghuis van Brussel. Het is al vier generaties in handen van dezelfde familie. Vandaag wordt het veilinghuis geleid door David en Jérôme Devadder. Maurice Lemercinier is veilingmeester en Yves Devos is verantwoordelijk is voor de klantenontvangst.³⁰ Het team bestaat uit een tiental mensen en wordt occasioneel bijgestaan door onafhankelijke deskundigen en personeel voor tentoonstellingen. Het veilinghuis organiseert minstens één gecatalogiseerde verkoop per maand (behalve in juli en augustus). Galerie Moderne is gericht op antiek, schilderijen, kunstvoorwerpen en Aziatica, voornamelijk uit nalatenschappen. Er is ook een afdeling stripboeken en verzamelobjecten (posters, oud speelgoed), waarvan twee verkopen doorgaan per jaar.³¹ In 1973 verhuisde het hoofdkantoor van Galerie Moderne van de Zavel naar de buurt van het Luxemburgplein. “Toen was er nog geen sprake van een Europese wijk, maar nu zitten we pal tussen de Europese Instellingen Dat is zeer voelbaar aan het kosmopolitische cliënteel, dat belezen en goed geïnformeerd is. Bovendien hebben ze budget om te kopen.”, zegt David Devadder, directeur bij Galerie Moderne in Brussel.³²

Haynault

Rodolphe de Maleingreau d'Hembise is de *oprichter en de* veilingmeester van Haynault in Ukkel, sinds 2015. Hij is gespecialiseerd in geschiedkundige- en reisobjecten en is ‘Certified Diamond Grader’.³³ Sinds 2007 tot nu baatte hij Expertise Collections³⁴ uit, “gespecialiseerd in het kopen, verkopen en taxeren van munten, oude aandelencertificaten, postzegels, militaire medailles en archieven, sieraden en verzamelobjecten.”³⁵ Na 20 jaar ervaring in het

---

²⁸ Galerie Athena, ‘Qui sommes-nous’, Galerie Athena, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://www.galerieathena.be/salle-de-vente/>.

²⁹ Galerie Athena, ‘Qui sommes-nous’, Galerie Athena, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://www.galerieathena.be/salle-de-vente/>.

³⁰ Thijs Demeulemeester, ‘Galerie Moderne’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, mei 2017: 69.

³¹ Eggerickx, 2010.
Eggerickx, 2017.

³² Thijs Demeulemeester, ‘Galerie Moderne’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, mei 2017: 69.

³³ Haynault, ‘A propos’, Haynault, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://haynault.be/fr/a-propos>.

³⁴ Expertise Collections, ‘Accueil’, Expertise Collections, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://expertise-collections.be/>.

³⁵ Expertise Collections, ‘Accueil’, Expertise Collections, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://expertise-collections.be/>.

verhandelen van verzamelobjecten, besloten Rodolphe de Maleingreau d'Hembise en zijn team om hun eigen veilingzaal te starten, “*gespecialiseerd in gesigneerde of historische juwelen, Aziatische kunst, historische souvenirs (witte wapens, medailles, genealogische documenten, manuscripten, enz.) of reismemorabilia (Congo/Rusland/China, enz., maar ook antieke bagage), ongewone verzamelingen en traditionele verzamelingen (numismatiek, filatelie). ...), vintage mode (designertassen en accessoires) en niet te vergeten prachtige schilderijen, meubels en objets d'art. Natuurlijk blijven we postzegels, oude aandelen, gouden en zilveren munten en sieraden kopen.*”³⁶

Het Pand

Paul Coppens begon zijn winkel op zijn 18 jaar. Later baatte hij samen met Ingrid Rauwend een winkel voor antiek, kunst en religieuze stukken uit. Ze startten in 1978 een veilinghuis met dezelfde specialisatie in een voormalig politiebureau in Wetteren, aangezien het ouder cliënteel verzadigd was en het jongere publiek niet zoveel meer voor antiek te vinden was. Tussen de veilingen door behielden ze wel hun antiekhandel. Na 43 jaar, in 2021, verhuisde Het Pand van Wetteren naar Diksmuide. Ingrid is de veilingmeesteres. Er kan telefonisch geboden worden, maar niet online. De laatste jaren bouwt Het Pand zijn activiteiten stilaan af. Vroeger organiseerde Het Pand vijf tot zes veilingen per jaar en nu nog slechts drie per jaar.³⁷

Horta

Horta werd opgericht in 1982 en heeft naam gemaakt met zijn thematische veilingen van hoge kwaliteit.³⁸ Om logistieke redenen verhuisde het veilinghuis eerst naar Ma Campagne en vervolgens in 1998³⁹ naar Schaarbeek in een Art Deco-gebouw. In 2004 nam de Dominique Villegas veilinghuis Horta over en werd hij er veilingmeester. Sindsdien runt hij het samen met zijn vrouw en twee kinderen. Hij werkte er al sinds 1986, toen eigenaar Jean-Pierre Julien iemand voor de taxatie zocht. De Villegas begon onderaan en leerde het al doende, met een marketingopleiding in de Verenigde Staten. In 2000 richtte hij reeds zijn eigen bedrijf ‘de

---

³⁶ Expertise Collections.

³⁷ Ingrid Rauwend, persoonlijke communicatie (telefonisch gesprek), 21 maart 2024.

Didier Verbaere, ‘Veilinghuis ’t Pand verlaat oud politiebureau en trekt naar oevers van de IJzer: “Ze kennen ons beter in Berlijn dan in Wetteren”’, HLN, 15 juni 2021, <https://www.hln.be/wetteren/veilinghuis-t-pand-verlaat-oud-politiebureau-en-trekt-naar-oevers-van-de-ijzer-ze-kennen-ons-beter-in-berlijn-dan-in-wetteren~aa5da9cb/>.

³⁸ Anne-Sophie Radermecker en Sybille du Roy de Blicquy, ‘L’art et son marché’, *Dossiers du CRISP* 89, nr. 1 (2018): 69.

³⁹ Dominique de Villegas, ‘Temps forts de l’Hôtel De Ventes Horta’, in *Horta Yearbook 2024* (Temse: Drukkerij VD, 2024).

Villegas Art' op als onafhankelijk veilingmeester, na 14 jaar ervaring bij een antiquair. Sinds 2018 is de belangrijkste activiteit van "de Villegas Art" het toezicht houden op de taxaties van de openbare veiling Hôtel de Ventes Horta.⁴⁰

Jordaens

Zaakvoerder Rik Martens startte zijn carrière in verkoopzaal Leys in Antwerpen in 1976. Toen was een van de beste veilinghuizen van België. Martens werkte er 13 jaar, tot het in 1989 in financiële moeilijkheden kreeg. In die tijd deed Leys al wijnveilingen. Daarna richtte Martens zijn eigen veilinghuis op aan de Italiëlei, waar hij in 1990 zijn eerste veiling organiseerde met enkele medeoprichters. Jordaens installeerde zich vervolgens in Mortsel. In 1996 verhuisde Veilinghuis Jordaens naar de panden van de voormalige koekjesfabriek Jaspers in Mortsel. Later verhuisde Jordaens naar een grote industriële loods in de Drabstraat, waar het nu nog altijd zit. Rik Martens is afgevaardigd bestuurder en werkt samen met zijn echtgenote, zijn zoon, drie medewerkers en af en toe occasionele hulp.⁴¹ De meeste stukken bij Jordaens zijn afkomstig van nalatenschappen, verhuizingen, het ministerie van Financiën, stichtingen. Jordaens begon als een van de eerste veilinghuizen in met het veilen van wijnen.⁴²

Maison Jules

*“Jo Tondeleir en Henk Dekeyser leerden elkaar jaren geleden kennen op een kunstveiling. Ze besloten hun gezamenlijke passie, interesse en kennis voor kunst en antiek te bundelen in het veilinghuis Maison Jules, een naam die verwijst naar de Gentse kunstenaar Jules De Bruycker (1870-1945).”*⁴³ Henk is veilingmeester en Jo is expert.⁴⁴ *“De eerste veilingen in 2013 vonden plaats in de tuin van het Gentse Karmelietenklooster, maar in 2015 kochten ze een eigen pand in de Dampoortstraat. De nabije toekomst belooft opnieuw boeiend te worden want inmiddels verwierf het duo de modernistische Heilig Kruiskerk in Sint-Amandsberg. Vanaf 2021 verhuist*

---

⁴⁰ Admon Wajnblum, ‘Un priseur généraliste’, Le Soir, 10 oktober 2002, https://www.lesoir.be/art/un-priseur-generaliste_t-20021010-Z0MCU4.html.

Dominique de Villegas, ‘DE VILLEGAS ART’, de Villegas Art, geraadpleegd 6 mei 2024, <https://www.devillegas.be/>.

Gilles Bechet, ‘Eenmaal, andermaal ... verkocht!’, *COLLECT België Maart 2024*, 19 februari 2024: 84-87.

⁴¹ Rik Martens, persoonlijke communicatie (Google Form).

⁴² Filip Spoelders, ‘Veilinghuis Jordaens viert 25-jarig bestaan’.

Thijs Demeulemeester, ‘Veilingresultaten zijn onvoorspelbaar geworden’, *COLLECT Arts Antiques Auctions*, september 2015.

⁴³ Maison Jules, ‘Over Veilinghuis Maison Jules’, Maison Jules, geraadpleegd 30 april 2024, <https://www.maisonjules.be/contact/over-veilinghuis-maison-jules/>.

⁴⁴ Robin De Veen, ‘Het hoogste bod: wat gebeurt achter de deuren van een veilinghuis?’, VRT, 12 oktober 2021, <https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/nieuws/2021/10/12/het-hoogste-bod-wat-gebeurt-achter-de-deuren-van-een-veilinghui/>.

*Maison Jules naar deze unieke plek. Met een bijzonder interieur zal dit dé locatie bij uitstek worden voor kunstfanaten en veilingliefhebbers.*⁴⁵

Metropool

Veilinghuis Metropool kwam in 2014 voort uit een inboedelbedrijf voor verhuizingen, inboedelontuimingen en opkoping. Aan het hoofd staat Marc Van Hoof.⁴⁶

Native Auctions

Native is sinds 2011 een kunstgalerie en het eerste Belgische veilinghuis dat gespecialiseerd is in tribale kunst. Bestuurders Nicolas Paszukiewicz en Sébastien Hauwaert hadden voor de oprichting reeds ervaring opgedaan in het vakgebied. Beiden werkten eerst bij veilinghuis Lempertz, respectievelijk als hoofd en vertegenwoordiger van het departement tribale kunst.⁴⁷

Louiza Auktion

In 2009 openden Claire en Jacqueline Rothärmel veilinghuis Louiza Auktion in de Brusselse bovenstad. Tot 2020 waren ze gevestigd op het Stéphanieplein in de Louizawijk en vandaag staat het hoofdkantoor in de Molièrelaan in Brussel.⁴⁸ Claire Rothärmel behaalde een diploma als vrijwillig veilingmeester in Parijs aan het Hôtel Drouot, na zowel een opleiding kunstgeschiedenis als recht te hebben gevolgd. Claire en Jacqueline komen uit de Elzas, en besloten hun veilinghuis op te zetten in Brussel, ideaal gelegen op het kruispunt van Duitsland, Frankrijk en de Benelux.⁴⁹ Louiza Auktion is gespecialiseerd in negentiende-eeuwse, twintigste-eeuwse en hedendaagse kunst, bronzen en grafiek.⁵⁰

Les Ventes Damien Voglaire

Les Ventes Damien Voglaire is een veilinghuis dat zich toespitst op de literaire en artistieke avant-garde en op moderne tot hedendaagse kunst. Het veilinghuis komt voort uit een

---

⁴⁵ Maison Jules, 'Over Veilinghuis Maison Jules', Maison Jules, geraadpleegd 30 april 2024, <https://www.maisonjules.be/contact/over-veilinghuis-maison-jules/>.

⁴⁶ Marc Van Hoof, persoonlijke communicatie (mail), 29 april 2024.

⁴⁷ Native Auctions, 'Over Native Auctions'.

Nicolas Paszukiewicz, 'Nicolas Paszukiewicz'.

⁴⁸ Louiza Auktion, 'About Louiza Auktion', Louiza Auktion, geraadpleegd 20 april 2024, www.louizaauktion.com/en/about/.

⁴⁹ Louiza Auktion, 'About Louiza Auktion'.

⁵⁰ Thijs Demeulemeester, 'In Brussel is er weinig concurrentie', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, november 2015: 71-73.

boekhandel, die Alain Ferraton oprichtte in de jaren 1970. Eerst was hij gevestigd in de Brusselse wijk Zavel en verhuisde in 1985 naar de Châtelainwijk. Naast zijn boekhandel organiseerde Alain Ferraton ook veilingen van zeldzame en kostbare boeken. Sinds Damien Voglaire in het bedrijf stapte, werd er ook moderne en hedendaagse kunst geveild en werd de zaak hernoemd naar 'Les Ventes Ferraton - Damien Voglaire'. Uiteindelijk werd er in de jaren 2010 definitief overgeschakeld van boekhandel tot veilinghuis. In 2016 nam Damien Voglaire de bestuurstaak van Alain Ferraton over en kreeg het veilinghuis zijn huidige naam, namelijk 'Les Ventes Damien Voglaire'.⁵¹

Loeckx

Opgericht in 1988, is Loeckx het oudste veilinghuis in Gent. Het is een familiebedrijf dat wordt gerund door het paar Peter Loeckx en Cecile Govaert, samen met hun zoon Natan Loeckx. Ze organiseren kunst-en antiekveilingen uit successies, legaten, privécollecties en inboedels en schatten kunstvoorwerpen en inventarissen bij nalatenschap, verhuis en ook voor notaris en rechtbank. Ze veilen een uitgebreid aanbod van zowel Europese als Aziatische kunst, waarbij Natan Loeckx zich voornamelijk richt zich voornamelijk op Aziatische kunst.⁵²

Ostantix

Ostantix Auctions werd opgericht door twee broers Kenneth Vyvey en Glenn Vyvey. De eerste veiling ging door in oktober 2023. Vooraleer ze startten met veilen, baatten de broers sinds 2018 Verkoopzaal Ostantix uit. Ze deden aan het leegruimen huizen waarbij ze inboedels opruimden en zorgden dat alles 100 procent schoon is voor verhuur of verkoop. Ze kochten ook individuele stukken antiek aan en boden gratis schattingen aan in heel België. Daarnaast hebben ze tien jaar door Europa gereisd op zoek naar unieke werken. De kwaliteit van het aanbod steeg en uiteindelijk ook de vraag, waardoor ze naast verkoopzaal Ostantix ook Ostantix Auctions oprichtten. Vandaag is er geen winkel toegang tot de winkel meer mogelijk, maar bieden ze wel nog inboedel service aan.⁵³

---

⁵¹ Les Ventes Damien Voglaire, 'Présentation'.

⁵² Kunstveiling-antiekveiling-Loeckx, 'Veilinghuis Loeckx in Gent'.

⁵³ Kenneth Vyvey en Glenn Vyvey, 'About us', Ostantix Auctions, geraadpleegd 1 mei 2024, <https://ostantix-auctions.com/about-us/>.

Glenn Vyvey, persoonlijke communicatie (telefonisch gesprek), 1 mei 2024.

COLLECT Arts Antiques Auctions, 'Ostantix, een nieuwkomer onder de Belgische veilinghuizen', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, oktober 2023.

Pictura

Sinds 2001 wordt veilinghuis Pictura voortgezet door Henk Vervondel. Op de veilingen worden verschillende inboedels en verzamelingen verkocht.⁵⁴

Rob Michiels

In 2015 opende Rob Michiels het veilinghuis Rob Michiels in Brugge. Vooraleer hij zijn veilinghuis opende, runde hij in dezelfde stad reeds een antiekzaak Rob Michiels Antiques & Arts van 2009 tot 2015.⁵⁵ Hij is gespecialiseerd in tegels, porselein, keramiek en majolica uit Europa, Azië en het Midden-Oosten. Michiels koos er bewust voor om met zijn veilinghuis in Brugge te blijven en niet de bloeiende kunstmarkt van Antwerpen of Brussel op te zoeken. Volgens Michiels: “De stad waarin je veilt is tegenwoordig, dankzij het internet, niet meer zo belangrijk. Brugge ligt bovendien relatief centraal tussen de grote steden Parijs, Amsterdam en Londen.”⁵⁶

Salle de ventes Saint-Job

*“De heer Mike Martin is autodidact en richtte in 2002 Veilinghuis Uccle Saint-Job op, voorheen directeur van Veilinghuis Marie-Christine. Hij heeft meer dan 45 jaar ervaring op de kunst-, brocante- en antiekmarkt. Als veilingmeester en expert is hij gespecialiseerd in 20e-eeuwse en vooral naoorlogse werken.”*⁵⁷

Stanley’s Auction

Stanley's Auction is een generalistisch veilinghuis dat werd opgericht in 2017. Aan het hoofd staan Quentin de Brouwer, expert in tribale kunst en schilderijen, en Pierre Bouchat, expert in decoratieve kunst en schilderijen, bijgestaan door een multidisciplinaire team.⁵⁸ Het veilinghuis voert taxaties uit voor particulieren, notarissen en rechtbanken en organiseert eveneens conferenties en tentoonstellingen.⁵⁹

---

⁵⁴ Pictura, ‘Veilinghuis Pictura’, Picutra, geraadpleegd 20 mei, <https://www.pictura.be/>.

⁵⁵ Rob Michiels, ‘Rob Michiels’.

⁵⁶ Thijs Demeulemeester, *Antiquair Rob Michiels opent eigen veilinghuis in Brugge*, COLLECT Arts Antiques Auctions, februari 2015: 69-72.

⁵⁷ SDVU, ‘Qui sommes-nous?’, SDVU, geraadpleegd 29 april 2024, <https://www.sdvu.be/a-propos/>.

⁵⁸ Odoo, ‘Stanley’s Auction’, Odoo, geraadpleegd 30 april 2024, https://www.odoo.com/fr_FR/customers/stanley-s-auction-5147752.

⁵⁹ Quentin de Brouwer, ‘Quentin de Brouwer’, LinkedIn, geraadpleegd 30 april 2024, <https://www.linkedin.com/in/quentindebrouwer/?originalSubdomain=be>.

Vanderkindere

Vanderkindere werd opgericht in 1988. Ze doen zowel gecatalogeerde verkopen als burgerlijke verkopen. Oorspronkelijk waren ze gevestigd in een ruimte van 200 m². Ondertussen is het veilinghuis verhuisd naar een ruimte van meer dan 2.000 m². De burgerlijke veilingen worden gehouden om de anderhalve maand, afhankelijk van de staat van de voorraad. Deze vormen een achtste van de totale verkoop. Daarnaast hebben ze naam gemaakt met hun thematische veilingen van hoge kwaliteit.⁶⁰

Van de Wiele

Veilinghuis Van de Wiele komt voort uit een antiquariaat in Brugge, dat sinds 1976 werd uitgebaat door Marc en Anette Van de Wiele. Enkele jaren later verhuisden ze naar de Sint-Salvatorkeerstraat, om in 1992 een nog groter, historisch pand te kopen op de hoek langs de Sint-Salvatoriekathedraal. Sinds 2003 houdt Van de Wiele zich naast het antiquariaat ook bezig met het organiseren van openbare veilingen in een neogotische zaal dichtbij het antiquariaat. sindsdien is het veilinghuis uitgegroeid tot een familiebedrijf met dochter Nathalie Van de Wiele Frederick Moyaert en zoon Max Van de Wiele. Sinds 2018 is Nathalie Van de Wiele mede-zaakvoerder en zo wordt de continuïteit verzekerd. Max staat in voor de logistieke ondersteuning. Veilinghuis Van de Wiele is gespecialiseerd in geïllustreerde boeken van de vijftiende tot de twintigste eeuw.⁶¹

Waalse veilinghuizen

68 Art Auction

In Waver werd in 2018 68 Art Auction opgericht door Michel Pinckers, kunsthistoricus en archeoloog. De familie Pinckaers beoefent al drie generaties het veilingmeesterschap. Als eerste stichtte zijn grootvader Alexandre Pinckaers in 1936 veilinghuis Regina in Luik. Dertig jaar

---

⁶⁰ Anne-Sophie Radermecker en Sybille du Roy de Blicquy, 'L'art et son marché', *Dossiers du CRISP* 89, nr. 1 (2018): 69.

Gilles Bechet, 'De toekomst van de burgerveilingen', *COLLECT België April 2022*, 28 maart 2022: 86-89. Vanderkindere Auctioneer, 'Vanderkindere Auctioneer', Instagram, geraadpleegd 29 april 2024, https://www.instagram.com/vanderkindere_auctioneer/.

⁶¹ Van De Wiele Auctions, 'Over ons'. Van De Wiele Auctions, geraadpleegd 28 mei 2024, https://www.vdw-auctions.com/nl/over_ons/16.

later richtte zijn vader Xavier Pinckaers Galerie André op in Elsene, die Michel Pinckaers in 1975. Op zijn beurt baatte hij tussen 1998 en 2013 het veilinghuis Flagey uit in Elsene, tot hij zijn zaak moest plaatsmaken voor een flatgebouw. Vervolgens was hij van 2014 tot 2020 medeoprichter van Phoenix Auction in Waver. In 2018 stampte hij uiteindelijk 68 Art Auction uit de grond met dezelfde voorouderlijke expertise.⁶²

Béguinage

Veilinghuis Béguinage bestaat reeds sinds 1935 en was oorspronkelijk gevestigd in de Brusselse wijk Marollen. Vandaag bevindt het veilinghuis zich in het Waals-Brabantse Waver, onder leiding van David Libotte en Olivier Bolens.⁶³ Er worden vooral burgerlijke veilingen gehouden van huizen die werden leeggehaald als onderdeel van een erfenis. Deze worden wel gecatalogiseerd, maar themaveilingen zijn er een uitzondering.⁶⁴ De reden waarom veilinghuis Béguinage wegtrok uit Brussel is het Good Move-circulatieplan, dat vele antiquairs uit de wijk Marollen onbereikbaar maakte voor klanten en leveranciers.⁶⁵ Dit plan zet in op het residentiële karakter van de stad. De kunsthandelaars vrezen dat dit op lange termijn het einde zal betekenen van het commerciële leven in de Marollen.⁶⁶

Elysée

Veilinghuis Elysée is actief sinds 1973 in de stad Luik. Onder het bestuur van Christophe en Sylviane Fairon worden er maandelijkse veilingen georganiseerd. Op maandagen gebeuren de gecatalogiseerde verkopen, terwijl op dinsdagen en woensdagen de bourgeoisverkopen doorgaan.⁶⁷

Hôtel de Ventes du Brabant

Sinds 2023 opende Hôtel de Ventes du Brabant in Waver met een showroom van 500 m². Er worden regelmatig gecatalogiseerde veilingen georganiseerd voor kunst en antiek, met een

---

⁶² 68 Art auction, 'Historique', 68 Art auction, geraadpleegd 18 mei 2024, <http://www.68-art.com/presentation-etude>.

⁶³ Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.

⁶⁴ Gilles Bechet, 'De toekomst van de burgerveilingen', COLLECT Arts Antiques Auctions, april 2022: 86-89.

⁶⁵ BRUZZ, 'Handelaars na circulatieplan: "Maken niet langer deel uit van het imago van Brussel"'.
⁶⁶ BRUZZ.

⁶⁷ Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.
Gilles Bechet, 'De toekomst van de burgerveilingen', COLLECT België April 2022, 28 maart 2022: 86-89.

specialisatie in militaria, Afrikaanse kunst en strips. Het veilinghuis heeft ook een winkel voor directe verkoop.⁶⁸

L'homme

Het Luikse veilinghuis L'homme komt voort uit het boekantiquariaat Lhomme dat in 1982 de deuren opende. In die tijd was de zaak van Michel Lhomme een van de tiental andere boekantiquariaten in de stad, maar een tiental jaar later was hij nog een van de laatste. Doordat er geen concurrentie meer was, werd minder aantrekkelijk voor verzamelaars. Daarom organiseert Michel Lhomme sinds 1991 vier tot vijf gecatalogeerde veilingen per jaar. Zijn zoon David nam sinds 2015 het roer over en de zaak kreeg zijn huidige naam. Aangezien er niet genoeg verzamelaars hun collecties lossen en er een grote concurrentie is van de hoofdsteden Brussel en Parijs, breidde het veilinghuis zijn aanbod uit. Door het veilen van verschillende domeinen zoals schilderijen, grafiek, tekeningen, manuscripten, tribale kunst en militaria groeide het cliënteel aanzienlijk.⁶⁹

Legros

Sinds 2008 baten Benoît en Corinne Legros het veilinghuis Legros uit in Verviers.⁷⁰ Zij veilen onder andere meubels, oude en moderne schilderijen, zilverwerk, glaswerk, meubels, sculptuur, Afrikaanse kunst en horloges.⁷¹

Legia Auction

In 2014 werd veilinghuis Legia Auction opgericht in Hannut door antiquair Vincent de Lange, met 20 jaar ervaring in Luik, en makelaar Bruno de Wasseige. Samen bieden ze een complete

---

⁶⁸ Hôtel de ventes du Brabant, 'A Propos De Nous', Hôtel de ventes du Brabant, geraadpleegd 18 mei 2024, <https://hotelventesbrabant.be/>.

Instagram, 'hotel_de_ventes_du_brabant', Instagram, 18 juni 2023, <https://www.instagram.com/p/CtpWyZjoOqe/>.

⁶⁹ Thijs Demeulemeester, 'De bibliofilie is een confidencieel milieu', COLLECT Arts Antiques Auctions, maart 2015: 68-71.

Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.

⁷⁰ Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.

⁷¹ Hôtel Des Ventes Legros, 'Lots', Hôtel Des Ventes Legros, geraadpleegd 21 april 2024, <https://venteslegros.com/en/lots/>.

service aan bij het leeghalen van huizen. Terwijl de Lange de nalatenschappen veilt, kan de Wasseige de huizen helpen verkopen.⁷²

MJV Soudant

MJV Soudant is het enige veilinghuis in de residentiële rand rond Charleroi. Het veilinghuis wordt uitgebaat door de voormalige antiquair Valéry Soudant die in 1998 de antiekzaak Antiquites Valéry Soudant oprichtte. In maart 2007 verhuisde de zaak naar de Rue Haute in Brussel, maar steeds minder gemakkelijk zakten er Vlamingen en Parijzenaars af naar de Zavel. De wijk was namelijk minder bereikbaar geworden aangezien parkeren, laden en lossen lastiger verliepen dan vroeger. Daarom opende Valéry Soudant in 2020 de veilingzaal MJV Soudant in Gerpinnes, waar hij nauwelijks concurrentie ondervindt. De naam MJV Soudant is afgeleid van de drie gezinsleden die actief zijn in het veilinghuis: Valéry Soudant zijn vrouw, Melinda Soudant, en zijn zoon Justin Soudant. Verder telt het team nog drie medewerkers.⁷³

MonsAntic

MonsAntic in Maisières, nabij Bergen ontstond in 1989 als antiekwinkel, onder het bestuur van Daniel Otten en zijn vrouw Annie Otten.⁷⁴ Sinds 1997 worden er ook openbare veilingen georganiseerd.⁷⁵ Ook zoon Kevin Otten verwoogde het team, net als twee andere medewerkers.⁷⁶ *Antiek, oude en moderne schilderijen, gravures, beeldhouwwerken, kunst- en verzamelobjecten, oude en moderne meubels, Afrikaanse kunst, boeken, sieraden, munten, oude speelgoed, poppen.*⁷⁷

---

⁷² Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.

Th. L., 'Redonner vie à des objets via des ventes publiques', L'avenir, 8 december 2014, <https://www.lavenir.net/regions/huy-waremme/hannut/2014/12/08/redonner-vie-a-des-objets-via-des-ventes-publiques-GOWE4HGQL5AQBAN2U737LSWB2U/>.

⁷³ Thijs Demeulemeester, 'Mijn antiquairkap heb ik over de haag gegooit', COLLECT Arts Antiques Auctions, oktober 2020: 76-79.;

Valery Soudant, 'Presentation', MJV Soudant, geraadpleegd 20 april 2024, www.mjvsoudant.be/en/presentation.

⁷⁴ Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.

⁷⁵ Claire Bortolin, 'Expertise à Monsantic. Chronique d'une journée d'expertise organisée avec l'Immo du Soir. L'art et la table'.

⁷⁶ Monsantic, 'En vue d'une vente', Monsantic, geraadpleegd 21 april 2024, <https://monsantic.com/en/experts-committee/sales>.

⁷⁷ Facebook, 'MonsAntic', Facebook, geraadpleegd 21 april 2024, <https://www.facebook.com/profile.php?id=100057376302797&sk=about>.

Mosan

Mosan in Luik is actief sinds 1985 en staat onder het bestuur van Lionel Nagant de Deuxchaisnes en zijn zoon Maxence.⁷⁸ Er worden maandelijks veilingen georganiseerd met ondermeer schilderijen, meubels, juwelen, verzamelobjecten, aardewerk, modeltreinen, speelgoed, boeken en boeken.⁷⁹

Rops

Veilinghuis Rops is gelegen in Suarlée bij Namen en ontleent zijn naam aan de Naamse schilder Félicien Rops. Het veilinghuis is actief sinds 1989 toen twee broers Paul en Benoît de Sauvage in Namen een kleine veilingzaal overnamen. *Paul Sauvage is algemeen directeur en Benoît Sauvage is verantwoordelijk voor de veilingzaal en de deskundige taxaties. Rops is met 8.000 m² tentoonstellings- en opslagruimte het grootste veilinghuis van Europa qua oppervlakte. Hier worden elke zes weken 10.000 kavels gepresenteerd, waarvan 80-85% binnen de drie weken bij de nieuwe koper terechtkomt. De showroom is altijd toegankelijk is voor bezoekers, maar door het enorme aanbod werd al snel onmogelijk om de kavels om te roepen. Sinds 2021 zijn de live veilingen volledig vervangen door internetveilingen. De website wordt voortdurend bezocht door honderdduizenden bezoekers van over de hele wereld. Zoveel dat het bedrijf een eigen veilingstelsel heeft ontwikkeld: Rops-online.be. Er kan live geboden worden, maar er kan ook een automatische maximum bod ingevoerd worden waardoor er elke 30 seconden een item wordt geveild. Rops biedt verschillende afdelingen aan zoals afdelingen antiek, glaswerk, zilverwerk, porselein, decoratieve objecten en curiosa.*^{80 81}

Phoenix Auction

Onder het bestuur van veilingmeesteres Catherine Dessain houdt Phoenix Auction sinds 2014 burgerlijke en gecatalogiseerde veilingen in antiek, juwelen, wijnen, antiek speelgoed, animalia

---

⁷⁸ Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.;
Auctions in Belgium, 'Veilingmeesters'.

⁷⁹ Mosan, 'Catalogues', Mosan, geraadpleegd 21 april 2024, <https://www.hvm.be/catalogs-fr>.

⁸⁰ Julie Huon, 'La vie en Rops : immersion dans la plus grande salle de ventes d'Europe', Le Soir, 17 oktober 2023, www.lesoir.be/543979/article/2023-10-17/la-vie-en-rops-immersion-dans-la-plus-grande-salle-de-ventes-deurope.

Julie Huon, 'Salles de vente: le top de Rops'.

⁸¹ Auctions in Belgium, 'Lijst met veilinghuizen per provincie', Auctions in Belgium, geraadpleegd 20 april 2024, www.auctions-in-belgium.be/default.asp?sCode=LIST-NL.

moderne of hedendaagse kunst. Ze staat ook ter beschikking voor taxaties voor verkoop, verzekering of erfenis.⁸²

Twintigste-eeuwse veilinghuizen

Galerie Campo

Galerie Campo was de voorganger van het huidige veilinghuis Campo & Campo. Ook Mon Bernaerts die het huidige veilinghuis Bernaerts stichtte in 1974, heeft er een tijd gewerkt om ervaring op te doen. De geschiedenis van Galerie Campo begint in 1897, toen Guillaume Campo een kleinschalige kunsthandel begon in Antwerpen. Doorheen de jaren bouwde hij zijn kunstimperium uit en eind jaren '20 had hij maar liefst zeven Antwerpse galerijen. Twee van zijn zonen, Frans en Freddy Campo, zetten na de tweede wereldoorlog de zaak op de Meir succesvol verder. In 1992 splitsten de broers hun wegen. Ze verkochten de zaak op de Meir en verdeelden de firma tussen hun kinderen. De twee takken van de familie openden hierna elk hun eigen veilinghuis. De zoon van Freddy, Stefan Campo, opende het veilinghuis Campo aan de Vlaamse Kaai. De zonen van Frans Campo, Guy en Michel Campo, richtten veilinghuis Campo & Campo in Berchem op. Het veilinghuis aan de Vlaamse Kaai werd in 2016 overgenomen door kunsthandelaar Izabella Sjinkarenko en omgedoopt tot galerij Campo. Daarentegen zet Campo & Campo tot vandaag zijn activiteiten voort als een prominente kunstgalerij en veilinghuis, onder bestuur van Guy Campo en Carla Janssens.⁸³

Cornette de Saint Cyr

“Terwijl Pierre Bergé net zijn Brusselse filiaal heeft gesloten, neemt Cornette de Saint Cyr er zijn intrek. Het Parijse huis start de verkoop in de Belgische hoofdstad met een team van een tiental mensen waaronder verschillende voormalige medewerkers van Pierre Bergé. Wilfrid Vacher, die verantwoordelijk was voor de verkoop van moderne en hedendaagse kunst, leidt nu het nieuwe Cornette de Saint-Cyr team. De verkoop, die in eerste instantie gewijd is aan

---

⁸² Phoenix Auction, 'About us', Phoenix Auction, geraadpleegd 18 mei 2024, <http://www.phoenix-auction.com/en/about-us>.

Catherine Dessain, 'Catherine Dessain', LinkedIn, geraadpleegd 18 mei 2024, <https://www.linkedin.com/in/catherine-dessain-a25064121/?originalSubdomain=be>.

⁸³ Campo & Campo, 'Over ons', Campo & Campo, geraadpleegd 31 mei 2024, <https://www.campocampo.be/nl/over-ons>.

Henk van Nieuwenhove, 'Campo & Campo & Campo', Knack Trends, 30 januari 1997, <https://trends.knack.be/nieuws/campo-campo-campo/>.

20e-eeuwse kunst, zal in december en juni plaatsvinden in een fraai gebouw van 1.600 m², voorheen een veilinghuis, in de buurt van de Zavel en de Louizalaan. Ondertussen is Frédéric Chambre, die tot april vorig jaar aan het hoofd stond van de Brusselse vestiging van Pierre Bergé, net overgestapt naar PIASA in Frankrijk.”⁸⁴

Galerie Georges Giroux

In 1912 werd Galerie Georges Giroux opgericht in Brussel en werd snel een van de meest toonaangevende galeries van de stad. De galerie bleef actief tot 1960. Als gevolg van de financiële crisis van 1929 werden er in 1932 drie grote veilingen georganiseerd. Hierbij verkochten de galeries Schwarzenberg en Le Centaure een groot deel van hun voorraad, waardoor Belgische verzamelaars kwaliteitswerken konden verwerven tegen lagere prijzen.⁸⁵

Van Dyck

*Veilinghuis Van Dyck werd opgericht in 1932 door Roger Sioen in de Noordzandstraat in Brugge. Tot 1980 spande het veilinghuis de toon van het Brugse veilingcircuit, samen met veilinghuis Garnier. Vanaf 1980 nam Lude Bonte, stichter van zowel ‘Bonte verhuizingen’ als ‘Art Aficionado’, de veilingzaal van Sioen over.*⁸⁶ Met zijn verhuisfirma moest Bonte *vaak inboedels ledigen voor notarissen en naar veilingzalen vervoeren.* Sinds de overname van veilinghuis Van Dyck combineerde hij beide activiteiten.⁸⁷ Hij verhuisde naar de Kardinaal Mercierstraat, de activiteiten bleven kleinschalig met focus op de Vlaamse markt. Dat veranderde toen Carlo Bonte de zaak overnam in 2008.⁸⁸

Eugene Van Herck en Zonen

De familie Van Herck was een vooraanstaande familie van Antwerpse kunsthandelaren en veilingmeesters. In 1882 startte Eugène Van Herck zijn kunsthandel op aan de Melkmarkt. In 1891 vestigde hij zich op de Meir. In 1902 gingen zijn zonen Charles en Louis Van Herck aan

---

⁸⁴ Le Journal des Arts, ‘Cornette de Saint Cyr s’installe à Bruxelles en grande pompe...’. (vertaald met Deepl.com)

⁸⁵ Anne-Sophie Radermecker en Sybille du Roy de Blicquy, ‘L’art et son marché’, *Dossiers du CRISP* 89, nr. 1 (2018): 70.

Frits Lugt, ‘Galerie Georges Giroux’, *Les Marques de Collections de Dessins & d’Estampes*, december 2011, <https://www.marquesdecollections.fr/FtDetail/a4aa5098-5747-d641-ab2d-41ec546fd9d9>.

⁸⁶ Carlo Bonte Auctions, ‘Our story’, Carlo Bonte Auctions, geraadpleegd 8 mei 2024, <https://www.carlobonte.be/timeline/>.

⁸⁷ Stefan Vankerkhoven, ‘Brugse kunsthandelaar Carlo Bonte opnieuw te zien in Stukken van Mensen op Play4’.

⁸⁸ Carlo Bonte Auctions, ‘Our story’, Carlo Bonte Auctions, geraadpleegd 8 mei 2024, <https://www.carlobonte.be/timeline/>.

de slag in zijn winkel. De winkel kreeg de naam ‘Eugène Van Herck en Zonen’. Ze verkochten kunst, voerden expertises uit en organiseerden veilingen. Tijdens de Eerste Wereldoorlog vluchten zowel Charles als Louis Van Herck met hun gezin naar Engeland. Na hun terugkeer naar Antwerpen in 1919 droeg Eugene Van Herck de leiding van zijn zaak over aan zijn twee zonen. In 1941 overleed Eugene en Louis Van Herck een jaar later. Charles zette de zaak voort tot 1945, samen met zijn zoon Alfons en de zonen van Louis. In 1945 werd de zaak uiteindelijk ontbonden.

Charles Van Herck en Zoon

In 1947 richtte Charles Van Herck met zijn zoon Alfons zijn eigen firma op, genaamd ‘Charles Van Herck en Zoon’. Ze vestigden zich aan de Leopoldstraat, waar ze maandelijks veilingen van kunstwerken, antiquiteiten en boeken organiseerden. Tegelijkertijd bouwde Charles zijn eigen collectie uit, die later welbekend werd. De veilingactiviteiten werden stopgezet in 1994.⁸⁹

Société des Expositions

Een van de eerste kunstveilinghuizen van België werd in 1933 in Brussel opgericht door de Société des Expositions, een non-profit organisatie verbonden aan het Paleis voor Schone Kunsten. Het veilinghuis werd oorspronkelijk opgezet in het Paleis voor Schone Kunsten om de kunstevenementen van de vereniging te financieren. De openbare veilingen versterkten tijdelijk de reputatie van België op de kunstmarkt.⁹⁰

Servarts Beaux-Arts

In 1990 werd het veilinghuis van de Société des Expositions overgenomen door de groep Servarts SA. Sindsdien ging het veilinghuis verder onder de naam Servarts Beaux-Arts. Het werd geleid door de broers Georges en François De Jonckheere samen met Philip Serck. Serck richtte later Brussels Art Auctions op. Kunstobjecten met een waarde van minder dan 5000 euro werden verkocht op een aparte locatie, Galerie Themis. Servarts Beaux-Arts verhuisde in 2003 naar het voormalige postkantoor aan de Grote Zavel in Brussel. Hier was een enorme

---

⁸⁹ Erfgoed KBS, ‘Charles Van Herck’.

⁹⁰ Anne-Sophie Radermecker en Sybille du Roy de Blicquy, ‘L’art et son marché’, *Dossiers du CRISP* 89, nr. 1 (2018): 70.

oppervlakte ter beschikking waardoor Servarts Beaux-Arts nu al nun veilingen op één locatie kon laten doorgaan.⁹¹

Pierre Bergé-Beaux-Arts

Het Brusselse veilinghuis Servarts Beaux-Arts, werd in 2006 overgenomen door het Franse veilinghuis Pierre Bergé & Associés. Sindsdien luidde de naam Pierre Bergé-Beaux-Arts. Pierre Bergé & Associés werd opgericht in 2002 in Parijs en nam na enige tijd plaats achter de grote Franse spelers Artcurial en Tajan. Ze hebben een sterke positie in antieke meubelen, juwelen en vooral antiquarische boeken. Ze deden al bekende samenwerkingen met Christie's Parijs in 2009 en Sotheby's in 2015.⁹² Het was geen toeval dat het Franse veilinghuis geïnteresseerd was in Servarts Beaux-Arts, aangezien het op dat moment het grootste veilinghuis van België was. Pierre Bergé liet de familie De Jonckheere de derde verdieping van het postkantoor na, met een kunstbibliotheek en documentatiecentrum, en behield het personeel.⁹³ *“Gezien de internationale faam van het moederhuis waren de verwachtingen meteen hoog gespannen. De Brusselse vestiging loste die meteen in. Pierre Bergé drukte snel zijn stempel op de Belgische veilingwereld met prestigieuze veilingen en tentoonstellingen en gaf de Belgische kunst- en antieksector een boost.”*⁹⁴ In 2012 sloot echter de afdeling van het veilinghuis Pierre Bergé op de Brusselse Zavel. *“Door de economische crisis blijken de inkomsten niet aan de verwachtingen te voldoen. Besparingen dringen zich op, en Brussel is daarvan het slachtoffer. Ook de hoge huurprijs die voor het prestigieuze pand wordt betaald, zou meespelen in deze beslissing. [...] Ook de toegenomen concurrentie op de Brusselse veilingmarkt heeft allicht meegespeeld. Recentelijk opende de Parijse veilingmeester Alexandre Millon een nieuw bijhuis op de Zavel, rechttegenover Bergé. Millon gaat ook design en fashion verzamelen, net zoals Bergé dat deed.”*⁹⁵ Het veilinghuis bleef werkzaam in Parijs.

---

⁹¹ Jean Vouet, ‘Servarts Beaux-Arts 70 ans et un déménagement’, Le Soir, 10 juli 2003, https://www.lesoir.be/art/servarts-beaux-arts-70-ans-et-un-demenagement_t-20030710-ZONATQ.html.

⁹² Antiques Trade Gazette, ‘Pierre Bergé & Associés’, Antiques Trade Gazette, geraadpleegd 9 mei 2024, <https://www.antiquestradegazette.com/news/auctioneers/pierre-berge%C3%A9-associés/>.

⁹³ Philippe Farcy, ‘Beaux-Arts adjugés à la France’, La Libre, 25 april 2006, <https://www.lalibre.be/economie/entreprises-startup/2006/04/26/beaux-arts-adjuges-a-la-france-6FW5VPGZPVDXRD452TSPUVUI3E/>.

⁹⁴ BRUZZ, ‘Veilinghuis Pierre Bergé sluit vestiging op Zavel’, BRUZZ, 2 april 2012, - <https://www.bruzz.be/news/veilinghuis-pierre-berge-sluit-vestiging-op-zavel-2012-04-02>.

⁹⁵ BRUZZ, ‘Veilinghuis Pierre Bergé sluit vestiging op Zavel’, BRUZZ, 2 april 2012, - <https://www.bruzz.be/news/veilinghuis-pierre-berge-sluit-vestiging-op-zavel-2012-04-02>.

Internationale veilinghuizen

Aguttes

Het veilinghuis Aguttes werd opgericht in 1974 en is nog steeds familiebezit. Aguttes organiseert jaarlijks vier veilingen en ook tentoonstellingen. Aguttes kent 15 gespecialiseerde departementen waaronder een historisch opmerkelijk departement ‘instrumenten en strijkstokken’. Aguttes heeft zes vestigingen, waarvan vijf in Frankrijk en één in Brussel. Sinds 2019 heeft Aguttes zich in Brussel gevestigd.⁹⁶

Artcurial

Artcurial werd opgericht in 2002, en is vandaag het grootste Franse veilinghuis.⁹⁷ Artcurial organiseert een honderdtal veilingen per jaar en heeft twee bijzondere specialisaties: design en street art.⁹⁸ In februari 2012 opende een vertegenwoordigingskantoor in Brussel onder directie van Vinciane de Traux die vijftien jaar bij Sotheby's in Brussel werkte.⁹⁹ Het Brusselse filiaal van Artcurial verleent toegang tot de grote veilingen in Parijs, Monaco en Marrakech. In Brussel wordt er niet geveild, maar worden er wel previews, toonmomenten en cultureel-literaire activiteiten georganiseerd. Reeds voor het vertegenwoordigingskantoor in Brussel werd geplaatst, co-organiseerde Artcurial er al tentoonstellingen.¹⁰⁰ Intussen heeft het veilinghuis een goede positie verworven in de Belgische hoofdstad, ondanks de sterke concurrentie van de andere grote internationale veilinghuizen.¹⁰¹

Bonhams

Bonhams is een van 's werelds grootste en meest gerenommeerde veilinghuizen van beeldende kunst, antiek, auto's en sieraden. Opgericht in Londen in 1793, is Bonhams het enige overgebleven internationale veilinghuis dat in privébezit is en in Britse handen. Bonhams heeft 15 vestigingen wereldwijd en 7 vertegenwoordigingskantoren. Er worden jaarlijks meer dan

---

⁹⁶ 1.75 Paris, ‘THE TOP AUCTION HOUSES IN PARIS’, 1.75 Paris, geraadpleegd 21 april 2024, <https://175paris.com/en/blog/the-top-auction-houses-in-paris/>.

Aguttes, ‘AGUTTES BRUXELLES’, Aguttes, geraadpleegd 29 mei 2024, <https://www.aguttes.com/bruxelles>.

⁹⁷ Artcurial, ‘A propos d’Artcurial’, Artcurial, geraadpleegd 21 april 2024, www.artcurial.com/en/about-artcurial.

⁹⁸ 1.75 Paris, ‘THE TOP AUCTION HOUSES IN PARIS’, 1.75 Paris, geraadpleegd 21 april 2024, <https://175paris.com/en/blog/the-top-auction-houses-in-paris/>.

⁹⁹ Artcurial, ‘Artcurial Belgique’, Artcurial, geraadpleegd 21 april 2024, <https://www.artcurial.com/specialites/artcurial-belgique>.

¹⁰⁰ Eric Vancoppenolle, ‘Grootste Franse veilinghuis komt naar Brussel’, BRUZZ, 11 januari 2012, <https://www.bruzz.be/news/grootste-franse-veilinghuis-komt-naar-brussel-2012-01-11>.

¹⁰¹ Christophe Dosogne, ‘Artcurial, een Belgisch decennium’, *COLLECT België November 2022*, 24 oktober 2022.

400 gespecialiseerde veilingen georganiseerd in de belangrijkste veilingzalen in London, New York, Los Angeles en Hong Kong.¹⁰² Bonhams is aan het uitbreiden en telt ondertussen veertien veilinglocaties. Terwijl de twee concurrenten Christie's en Sotheby's focussen op de high-endmarkt in New York, Londen, Hong Kong en Parijs, richt Bonhams zich op het middensegment. Om zich te onderscheiden, zetten ze in op fysieke aanwezigheid en lokale zichtbaarheid. Bonhams koopt gerenommeerde, lokale veilinghuizen op en integreert ze in hun netwerk zonder hun authenticiteit te verliezen. De veilinghuizen worden gekoppeld aan het merk Bonhams, maar behouden wel hun naam en hun werking. In 2022 nam Bonhams vier veilinghuizen over in Europa en Amerika, waaronder het Franse veilinghuis in Brussel, Cornette de Saint Cyr. Arnaud Cornette de Saint Cyr blijft manager van het Bonhamsfiliaal.¹⁰³ Jaarlijks wordt er een veiling georganiseerd in Knokke Het Zoute, voor exclusieve wagens. Sinds 2023 wordt daarnaast ook kunst verkocht.¹⁰⁴

Christie's en Sotheby's

Aan het einde van de achttiende eeuw werd Christie's opgericht in 1766, Sotheby's in 1744. Oorspronkelijk werden beide veilinghuizen gericht voor specifieke items, respectievelijk meubels en voor boeken. Al snel begonnen ze kunstwerken aan te bieden en werden ze de motor van groei binnen de kunstmarkt. Christie's en Sotheby's hebben een grote rol gespeeld in de vorming van de hedendaagse kunstmarkt en kunnen vandaag beroep doen op krachtige marketing en een globaal klantenbereik.¹⁰⁵ Beiden veilen niet in België, maar in een tiental andere steden, de grootste kunststeden ter wereld. De veilinghuizen hebben wel een vertegenwoordigingskantoor in Brussel, net als in een veertigtal andere steden verspreid over verschillende continenten.¹⁰⁶ Christie's is sinds 1976 actief in Brussel met een vertegenwoordigingskantoor op de Louizalaan, waar zowel tentoonstellingen als lezingen gehouden worden.¹⁰⁷ Sotheby's heeft eveneens een vertegenwoordigingskantoor op de

---

¹⁰² Bonhams, 'About Us', Bonhams, geraadpleegd 16 mei 2024, https://www.bonhams.com/about_us/.

¹⁰³ Els Bracke, 'Watch out for Bonhams', *COLLECT Arts Antiques Auctions*, 28 november 2022: 84-89.

¹⁰⁴ Bonhams, 'Auction results: Belgium', Bonhams, geraadpleegd 16 mei 2024, <https://www.bonhams.com/auctions/results/?countries=Belgium>.

¹⁰⁵ Chiara Deleersnijder, 'Digitale transformatie en e-commerce binnen de kunstmarkt' (Universiteit Antwerpen, 2021): 7-8.

¹⁰⁶ Christie's, 'Locations', Christie's locations, geraadpleegd 17 mei 2024, <https://www.christies.com/locations/salerooms>.

Sothebys, 'Locations', Sothebys, geraadpleegd 17 mei 2024, <https://www.sothebys.com/en/about/locations>.

¹⁰⁷ Nell Desoutter Juan-Aracil, 'Christie's Brussels to Open New Representative Office at Avenue Louise with Exhibition Showcasing Artworks by Global Masters of the Past 500 Years', Christie's, 18 januari 2024, <https://press.christies.com/christies-to-open-new-representative-office-at-avenue-louise-with-exhibition-showcasing-works-by-globalmasters-of-the-past-500-years>.

Louizalaan waar tentoonstellingen en evenementen gehouden worden, sinds 1974.¹⁰⁸ De twee multinationals domineren de markt en delen 38% van de totale globale veilingmarkt in ongeveer gelijke delen. Dit komt omdat ze de meest waardevolle kunstwerken van de kunstgeschiedenis weten te veilen. De veilingen krijgen veel media-aandacht en trekken een high end publiek aan.¹⁰⁹ *“Elke poging om werkelijk te concurreren met deze duopoly heeft tot nog toe gefaald, met als enige uitzondering eventueel PHILLIPS.”*¹¹⁰

Dorotheum

De geschiedenis van het Weense veilinghuis Dorotheum begon in 1707, en heeft daarmee het recht op de titel van het oudste veilinghuis. Met 700 veilingen per jaar is Dorotheum het grootste veilinghuis in Centraal-Europa. Zoals oorspronkelijk, functioneert het veilinghuis ook als pandhuis, wat voor ongeveer de helft van de omzet zorgt. Men kan hier zaken in onderpand geven in ruil voor geld. Dorotheum veilt uitsluitend in Wenen, maar heeft wel zeve, internationale vertegenwoordigingskantoren in Europa, waaronder Brussel. In 1996 opende Dorotheum haar eerste buitenlandse kantoor in de Zavelwijk. Honorine d’Ursel, de manager van het Brusselse filiaal: *“In 1996 waren wij hier één van de eerste en enige buitenlandse veilinghuizen, nu zitten alle collega's in de buurt. De concurrentie is veel groter geworden, maar dat houdt ons scherp.”*¹¹¹ Voor de Belgische markt focust Dorotheum Brussel zich vooral op schilderkunst van oude meesters tot hedendaagse kunst. Het veilinghuis heeft ook expertise in design en focust recent ook op Aziatische antiquiteiten, etnische kunst en juwelen.¹¹²

Heritage Auctions

Het Amerikaanse Heritage Auctions werd opgericht in 1976. Ze noemen zichzelf ‘s werelds grootste veilinghuis voor verzamelobjecten. Naast kunst verkopen ze onder meer horloges, sieraden, speelgoed, Europese kunst, luxe verzamelobjecten, numismatiek, bankbiljetten, strips, videospellen, ruilkaartspellen en sportmemorabilia.¹¹³

---

¹⁰⁸ ‘Sotheby’s Brussels’, Sothebys.com, 9 september 2022, <https://www.sothebys.com/en/about/locations/brussels>.

¹⁰⁹ Chiara Deleersnijder en Annick Schramme, ‘Digitale transformatie en e-commerce binnen de kunstmarkt’ (Universiteit Antwerpen, 2021): 6.

Anne-Sophie Radermecker en Sybille du Roy de Blicquy, ‘L’art et son marché’, *Dossiers du CRISP* 89, nr. 1 (2018): 65.

¹¹⁰ Chiara Deleersnijder en Annick Schramme, ‘Digitale transformatie en e-commerce binnen de kunstmarkt’ (Universiteit Antwerpen, 2021): 6.

¹¹¹ Thijs Demeulemeester, ‘Dorotheum’, COLLECT Arts Antiques Auctions, oktober 2015:70-73.

¹¹² Thijs Demeulemeester, ‘Dorotheum’, COLLECT Arts Antiques Auctions, oktober 2015:70-73.

¹¹³ Heritage Auctions, ‘About Heritage Auctions’, Heritage Auctions, geraadpleegd 21 april 2024, www.ha.com/c/about.zx?id=ivy.

Lempertz

Het Duitse Kunsthaus Lempertz is een van de toonaangevende veilinghuizen in Europa. Het profileert zich als het oudste veilinghuis in familiebezit. In 1845 begon Heinrich Lempertz met het veilen van boeken en grafiek en breidde al snel uit naar beeldende kunsten. Het hoofdkantoor van Lempertz is gevestigd in Keulen, waar jaarlijks 20 veilingen doorgaan van oude meesters, decoratieve kunst, moderne en hedendaagse kunst, fotografie en Aziatische kunst en antiquarische boeken en prenten. Verder worden er jaarlijks 10 georganiseerd in de veilingzalen in Brussel, Berlijn en Monaco en zijn er wereldwijd nog zeven vertegenwoordigingskantoren.¹¹⁴ In Brussel werd reeds in 1849 een van de eerste veilinghuizen opgericht, wat in 1938 moest sluiten. In 1985 heropende Lempertz een kantoor in Brussel om veilingen van Afrikaanse en Oceanische kunst voor te bereiden en previews van veilingen in Keulen te organiseren. Lempertz opende een veilingzaal in Brussel in 1992. Sindsdien gaat elke lente een veiling door van tribale kunst, met Afrikaanse en Oceanische werken.¹¹⁵ “Sinds enkele jaren weten verzamelaars dat ze hiervoor bij Lempertz in Brussel moeten zijn. Het probleem is dat de taksen veel te hoog zijn. Zonder dat zou Brussel kunnen uitgroeien tot een belangrijke plek op de kunstmarkt.”, zegt Henrik Hanstein, sinds 1976 de bestuurder van Lempertz.¹¹⁶ Sinds 2014 veilinghuis op huidige locatie in Brussel, in een historisch Art Nouveau gebouw.¹¹⁷

Millon

Millon en Aguttes waren de eerste veilinghuizen in Frankrijk. Millon werd opgericht in 1928, onder de naam Robert. Millon en Aguttes waren de eerste veilinghuizen in Frankrijk. Millon werd opgericht in 1928 onder de naam Robert. De oprichter, Robert, ontmoette later veilingmeester Millon, met wie hij het managementteam van Drouot samenstelde. Ze richtten zich op moderne kunst, Art Nouveau, Art Deco, luxe sieraden en klassiek meubilair. Onlangs hebben ze stripboeken aan hun aanbod toegevoegd, waarmee ze een unieke niche in Parijs hebben gecreëerd met twee veilinghuizen en een taxatiekantoor.¹¹⁸ In 2007 opende Millon een kantoor in Brussel. Sinds 2016 organiseren ze ook veilingen in het ‘Auction House of

---

¹¹⁴ Lempertz, 'Our History', Lempertz, geraadpleegd 16 mei 2024, <https://www.lempertz.com/en/history.html>.

¹¹⁵ Lempertz, 'Our History', Lempertz, geraadpleegd 16 mei 2024, <https://www.lempertz.com/en/history.html>.

¹¹⁶ Gilles Bechet, 'Kunsthaus Lempertz: Henrik Hanstein blik vooruit', COLLECT België februari 2024, 23 januari 2024: 76-79.

¹¹⁷ Gilles Bechet, 'Kunsthaus Lempertz: Henrik Hanstein blik vooruit', 2024.

Lempertz, 'Auction House Brussels', Lempertz, geraadpleegd 16 mei 2024, <https://www.lempertz.com/en/auction-house-brussels.html>.

¹¹⁸ 1.75 Paris, 'THE TOP AUCTION HOUSES IN PARIS', 1.75 Paris, geraadpleegd 21 april 2024, <https://175paris.com/en/blog/the-top-auction-houses-in-paris/>.

Casernes’, onder leiding van Arnaud de Partz de Courtray, gespecialiseerd in stripboeken.¹¹⁹ De belangrijkste focus ligt op strips, maar al enkele jaren breiden twee belangrijke afdelingen hun activiteiten uit, Klassieke Schilderijen en Kunstwerken en Moderne en Hedendaagse Kunst. Naast Brussel veilt Millon ook in Parijs, Nice en Judicial.¹²⁰

Phillips

Samen met Christie’s en Sotheby’s is Phillips vandaag de dag een van de dominerende krachten op de internationale veilingmarkt. Phillips ontstond iets later dan de duopolie in Londen, in 1796. Er wordt geveild in de moderne en hedendaagse kunst, design, edities, foto's, juwelen en horloges. In België heeft Phillips een vertegenwoordigingskantoor geïnstalleerd in Antwerpen. Het veilinghuis heeft een afdeling private sales en recent is ook Phillips Dropshop aangekondigd, een digitaal platform dat beperkte edities van kunst en objecten op de primaire markt aanbiedt.¹²¹

Piasa

“Opgericht in 1996 en sinds 2014 gevestigd aan de rue du Faubourg Saint Honoré, [in Parijs] in een prestigieuze locatie van 1000 m², organiseert het veilinghuis PIASA zestig designveilingen per jaar op het gebied van design, waarvan zij een van de internationale leiders is, moderne en hedendaagse kunst, fotografie, juwelen...” vermeldt PIASA in een persbericht uit 2018.¹²² Sinds 2018 organiseert PIASA drie veilingen per jaar in Brussel, in de galerij ‘La Patinoire Royale Bach’. Deze veilingen zijn gespecialiseerd in design.¹²³ Frédéric Chambre, de algemene directeur van PIASA zegt hierover het volgende: *“Na het aan de basis te liggen van prestigieuze designverkopen in Brussel van 2006 tot 2012, ben ik verheugd om terug te keren naar deze artistieke en culturele hoofdstad om onze visie en onze designselecties te exporteren naar zo'n emblematische locatie in Brussel.”*¹²⁴

---

¹¹⁹ Pappers, ‘MILLON BELGIQUE: Chiffre d’affaires & dirigeants’, Pappers, geraadpleegd 29 mei 2024, <https://www.pappers.be/fr/company/millon-belgique-0891455833>.

¹²⁰ Millon, ‘Millon Belgium’, Millon, geraadpleegd 21 april 2024, <https://www.millon.com/en/about/our-rooms-of-sale/millon-belgium>.

¹²¹ Phillips, ‘Home’, Phillips, geraadpleegd 22 april 2023, <https://www.phillips.com/>.

hiara Deleersnijder en Annick Schramme, ‘Digitale transformatie en e-commerce binnen de kunstmarkt’ (Universiteit Antwerpen, 2021): 6.

¹²² PIASA, ‘PIASA à la PATINOIRE ROYALE de BRUXELLES’, PIASA, februari 2018, <https://www.piasa.fr/en/presses/presse-piasa-patinoire-bruxelles>. (vertaald met Deepl.com)

¹²³ PIASA, ‘PIASA TO SELL AT PATINOIRE ROYALE IN BRUSSELS’, PIASA, geraadpleegd 22 april 2024, <https://www.piasa.fr/en/presses/presse-piasa-patinoire-bruxelles>.

¹²⁴ PIASA, ‘PIASA à la PATINOIRE ROYALE de BRUXELLES’, PIASA, 2018.

Tajan

*“Tajan is een veilinghuis gevestigd in Parijs. Het werd in 1994 opgericht door Jacques Tajan, die het bedrijf in 2000 verkocht aan LVMH, het conglomeraat van luxegoederen onder leiding van Bernard Arnault. In 2004 werd het bedrijf overgenomen door Rodica Seward. Het veilinghuis houdt meer dan 60 verkopen per jaar in een breed scala van gespecialiseerde gebieden, evenals een prestigieuze jaarlijkse veiling in Monte Carlo. Ze hebben vertegenwoordigers in heel Frankrijk en ook in Zwitserland en België.”*¹²⁵ Elsa Kozlowski, veilingmeesteres bij Tajan: *“TAJAN, het beroemde Franse veilinghuis, is regelmatig aanwezig in Brussel.”*, *“TAJAN, een generalistisch veilinghuis, organiseert elk jaar ongeveer zestig gecatalogiseerde veilingen in alle specialiteiten: oude schilderijen en tekeningen, moderne schilderijen, antiquarische boeken, 20e-eeuwse decoratieve kunst, design, beeldhouwkunst, juwelen en horloges, hedendaagse kunst, Haute Epoque, keramiek, Aziatische kunst, oude fotografie en oriëntalistische schilderijen.”*¹²⁶

---

¹²⁵ Antiques Trade Gazette, 'Tajan', Antiques Trade Gazette, geraadpleegd 21 april 2024, <https://www.antiquetrade gazette.com/news/auctioneers/tajan/?page=3>. (vertaald met Deepl.com)

¹²⁶ Tajan Bruxelles, 'Elsa Kozlowski, Commissaire-priseur Tajan', Tajan Bruxelles, geraadpleegd 20 april 2024, http://www.art-expertise-valuation-brussels-belgique.com/expert_tajan_oeuvres_art_bruxelles.php